

154.14
0411ก
ร.3

การเปรียบเทียบผลของการปรับสีไหม และการควบคุมตนเองเพื่อลดพฤติกรรมความขัดแย้ง
กับเพื่อนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวิชาการ
สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์
ของ
อรุณ หมื่นวงศ์

13 ก.พ. 2541

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา
ชั้นวาคม 2540

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

8930

การเปรียบเทียบผลของการปรับสีไหม และการควบคุมตนเองเพื่อลดพฤติกรรมความขัดแย้ง
กับเพื่อนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวิชาการ
สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
อรุณ หมื่นวงศ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา
ธันวาคม 2540

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบผลของการปรับสีไหม และการควบคุมตนเองเพื่อลดพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวิชาการสำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2540 ที่มีพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน ตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ที่ 75 ขึ้นไป จำนวน 16 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 กลุ่มละ 8 คน กลุ่มทดลองที่ 1 ใช้การปรับสีไหม และกลุ่มทดลองที่ 2 ใช้การควบคุมตนเอง แบบแผนการทดลองของการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสลับกลับ (ABA Reversal Design) เครื่องมือที่ใช้ในการบันทึกพฤติกรรม คือ แบบบันทึกพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ The Wilcoxon Matched Pairs Signed - Ranks Test และ The Mann - Whitney U test

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนมีพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ภายหลังได้รับการใช้การปรับสีไหม
2. นักเรียนมีพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ภายหลังได้รับการใช้การควบคุมตนเอง
3. นักเรียนที่ได้รับการใช้การปรับสีไหมและนักเรียนที่ได้รับการใช้การควบคุมตนเอง มีพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนลดลงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่นักเรียนที่ใช้การควบคุมตนเองมีพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนลดลงมากกว่านักเรียนที่ใช้การปรับสีไหม

A COMPARISON OF THE EFFECTS OF RESPONSE COST AND SELF CONTROL
ON THE INTERPERSONAL CONFLICT BEHAVIORS OF PRATHOM SUKSA VI
STUDENTS OF VICHAGORN SCHOOL IN KHET DIN DAENG BANGKOK

AN ABSTRACT

BY

ARUN MUENWONG

Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master
of Education degree in Educational Psychology
at Srinakharinwirot University

December 1997

The purpose of this experimental research was to compare the effect of response cost and self control on the interpersonal conflict behaviors of Prathom Suksa VI students of Vichagorn school in Khet Din Daeng Bangkok in academic year 1997. The subjects were 16 students whose interpersonal conflict behaviors were higher than 75th percentile rank. The subjects were divided into two experimental groups, each group consisted of eight students. The use of response cost was applied to the experimental group I while the self control procedure was given to the experimental group II. The reversal design was a research design which was used to analyze the effectiveness of a single independent variable. Event sampling behavioral sheet was used for data recording. The Mann-Whitney U test and the Wilcoxon Matched Pairs Signed - Ranks Test were used to analyze the data and to test them for statistically significance.

The results were as follows :

1. The interpersonal conflict behavior of the students after being given the response cost procedure were statistically lower than before the experiment at .01 level of significance.
2. The interpersonal conflict behavior of the students after being given the self control procedure were statistically lower than before the experiment at .01 level of significance.
3. The difference of the interpersonal conflict behavior of the students given to the response cost procedure and the students given to the self control procedure was statistically significant at .01 level. The interpersonal conflict behavior of the students given to the self control procedure were lower than that of the students given the response cost procedure.

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....*Dr. พันธ์มณี*.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์มณี)
.....*Dr. ศรีไพโรจน์*.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ภา ศรีไพโรจน์)

คณะกรรมการสอบ

.....*Dr. พันธ์มณี*.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์มณี)
.....*Dr. ศรีไพโรจน์*.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ภา ศรีไพโรจน์)
.....*Dr. เทียนประสิทธิ์*.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ยุวดี เทียนประสิทธิ์)
.....*Dr. พลอยเลื่อมแสง*.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....*Dr. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์*.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)
วันที่ ๒๙...เดือน...*ธันวาคม*.....พ.ศ. ๒๕๔๐

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์มี
รองศาสตราจารย์ นิภา ศรีไพโรจน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ยุวดี เขียวประสิทธิ์ และ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรพรรณ พลอยเลื่อมแสง ที่กรุณาให้คำปรึกษา พร้อมทั้งให้แนวคิดและ
ข้อเสนอแนะตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณเป็นอย่างมาก จึงขอกราบ
ขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ รองศาสตราจารย์
กมลรัตน์ กริทอง และผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ ที่กรุณาให้คำแนะนำ และ
เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์อมรา วรชุน ผู้อำนวยการโรงเรียนวิชาการ
อาจารย์สมจิต รูปขำ อาจารย์นิตยา พัวรัตน์ และอาจารย์ประจักษ์ ประถมศึกษาปีที่ 6 ทุกคน
ที่ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบใจนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวิชาการ สำนักงานเขตดินแดง
กรุงเทพมหานครที่ให้ความร่วมมือในการทดลองเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษาทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือ และให้กำลังใจ
จนทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยดี

ผลความดีทั้งหมดนี้ขอมอบแด่คุณพ่อและคุณแม่ ผู้ซึ่งเป็นที่เคารพรักยิ่งของผู้วิจัย และสุดท้าย
ขอขอบคุณ คุณอังคณา มีนสิรินันท์ ที่คอยให้ความช่วยเหลือ และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

อรุณ หมั่นวงศ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
คำนำ	1
✓ ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
✓ สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า	4
✓ ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
✓ ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	8
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความขัดแย้ง	8
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับเปลี่ยน	14
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้การควบคุมตนเอง	16
3 ✓ วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	24
ประชากร	24
✓ กลุ่มตัวอย่าง	24
✓ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	25
แบบแผนการวิจัย	29
✓ การดำเนินการทดลอง	31
✓ วิธีการจัดกระทำกับข้อมูล	33
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	33

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	35
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	35
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	35
5 บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	41
บทย่อ	41
✓ ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	41
สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า	41
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	41
✓ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	42
การดำเนินการทดลอง	42
✓ การวิเคราะห์ข้อมูล	44
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	45
อภิปรายผล	45
ข้อเสนอแนะ	48
บรรณานุกรม	50
ภาคผนวก	55
ประวัติย่อของผู้วิจัย	100

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	เปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ในระยะก่อนและหลังการใช้การปรับเปลี่ยน 36	36
2	เปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ในระยะก่อนและหลังการใช้การควบคุมตนเอง 37	37
3	เปรียบเทียบผลต่างของคะแนนพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 38	38
4	แสดงความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนเป็นรายบุคคล ของนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 1 ตลอด 3 ระยะ 95	95
5	แสดงความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนเป็นรายบุคคล ของนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 2 ตลอด 3 ระยะ 96	96
6	ผลการวิเคราะห์คะแนนพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ในระยะก่อนและหลังการทดลอง 97	97
7	ผลการวิเคราะห์คะแนนพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของ นักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ในระยะก่อนและหลังการทดลอง 98	98
8	ผลการวิเคราะห์คะแนนพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของ นักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนและหลังการทดลอง 99	99

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แผนภูมิแสดงระยะต่าง ๆ ของการทดลอง	30
2 มัชยฐานของความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียน กลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ตลอด 3 ระยะ	39
3 ความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนคนที่ 1 ในกลุ่มทดลองที่ 1 ตลอด 3 ระยะ	79
4 ความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนคนที่ 2 ในกลุ่มทดลองที่ 1 ตลอด 3 ระยะ	80
5 ความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนคนที่ 3 ในกลุ่มทดลองที่ 1 ตลอด 3 ระยะ	81
6 ความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนคนที่ 4 ในกลุ่มทดลองที่ 1 ตลอด 3 ระยะ	82
7 ความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนคนที่ 5 ในกลุ่มทดลองที่ 1 ตลอด 3 ระยะ	83
8 ความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนคนที่ 6 ในกลุ่มทดลองที่ 1 ตลอด 3 ระยะ	84
9 ความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนคนที่ 7 ในกลุ่มทดลองที่ 1 ตลอด 3 ระยะ	85
10 ความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนคนที่ 8 ในกลุ่มทดลองที่ 1	86
11 ความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนคนที่ 1 ในกลุ่มทดลองที่ 2	87
12 ความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนคนที่ 2 ในกลุ่มทดลองที่ 2	88

13	ความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนคนที่ 3	
	ในกลุ่มทดลองที่ 2 ตลอด 3 ระยะ	89
14	ความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนคนที่ 4	
	ในกลุ่มทดลองที่ 2 ตลอด 3 ระยะ	90
15	ความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนคนที่ 5	
	ในกลุ่มทดลองที่ 2 ตลอด 3 ระยะ	91
16	ความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนคนที่ 6	
	ในกลุ่มทดลองที่ 2 ตลอด 3 ระยะ	92
17	ความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนคนที่ 7	
	ในกลุ่มทดลองที่ 2 ตลอด 3 ระยะ	93
18	ความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนคนที่ 8	
	ในกลุ่มทดลองที่ 2 ตลอด 3 ระยะ	94

บทที่ 1

บทนำ

คำนำ

มนุษย์เราทุกคนไม่สามารถที่จะอาศัยอยู่คนเดียวในโลกได้ จะต้องมีสังคมและจะต้องมีการติดต่อสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในการติดต่อสัมพันธ์กันนั้น เพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการของร่างกายและจิตใจ จึงแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมาดังที่ กรองแก้ว อยู่สุข (2535 : 1) กล่าวไว้ว่า คนแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ตั้งแต่แรกเกิด คือ ร้องไห้เมื่อรู้สึกหิว รู้สึกเจ็บปวด หรือต้องการเรียกร้องความสนใจ และเมื่อเจริญวัยขึ้นมาก็จะรู้จักสังเกตพฤติกรรมของผู้อื่น จดจำ แยกแยะ แปลความหมาย และแสดงพฤติกรรมตอบโต้หรือเลียนแบบ พฤติกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนแต่มีผลต่อตนเอง และสังคมทั้งสิ้น

เมื่อมนุษย์จะต้องมีความสัมพันธ์ต้องมีการติดต่อสื่อสารกัน ความขัดแย้งกับเพื่อนก็อาจจะ เกิดขึ้นได้ ซึ่ง เนาวรัตน์ วิไลชนม์ (2533 : 52) กล่าวไว้ว่า ความขัดแย้งในองค์การเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่มีผลกระทบต่อองค์การ และบางครั้งอาจจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้ ความขัดแย้งเป็นธรรมชาติของมนุษย์ เมื่อมนุษย์ร่วมงานกันในองค์การมากกว่าสองคนขึ้นไปย่อมจะมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องธรรมดา ซึ่งสอดคล้องกับ เคลลี (Kelly. 1974 : 563) กล่าวไว้ว่า ความขัดแย้งเกิดขึ้นจากคนตั้งแต่สองคนขึ้นไปที่ไม่มีความอดทนอดกลั้นในเรื่องต่าง ๆ หรือสิ่งต่าง ๆ และรีบด่วนสรุปสิ่งเหล่านั้นอย่างรวดเร็วเกินไป จึงเกิดความขัดแย้งขึ้นในกลุ่มสมาชิก ความขัดแย้งจะเกิดขึ้นในกลุ่มสมาชิกที่ประสบปัญหา หรืองานที่แปลก ๆ วน ๆ ได้ถูกนำเข้ามาในกลุ่ม นอกจากนี้ กิติมา บริติติลล (2529 : 295) ได้ให้ทัศนะว่า ความขัดแย้งเป็นสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดการต่อสู้กันระหว่างสองฝ่าย ซึ่งทำให้ต้องมีการตัดสินใจเลือกทางใดทางหนึ่ง หากเป็นความขัดแย้งระหว่างบุคคล จะเป็นสภาวะจิตใจที่ปราศจากความสุข มีความกระวนกระวายใจ เนื่องจากไม่มีสมหวังต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เมื่อความขัดแย้งเกิดขึ้นแล้วบุคคลก็จะแสดงพฤติกรรมออกมา เพื่อขจัดความขัดแย้งให้หมดไป หรือให้มีน้อยที่สุด

ความขัดแย้งกับเพื่อนเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหา ซึ่งบุคคลจะแสดงออกมาแตกต่างกันดังที่ แอดเลอร์ และทาวน์ (Adler and Towne. 1987 : 337) กล่าวว่า ความขัดแย้งกับเพื่อน

เป็นการแสดงออกกับเพื่อนอย่างน้อยสองคนที่มีความเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน ในลักษณะของการรบกวนเพื่อมิให้อีกฝ่ายหนึ่งบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ ความขัดแย้งระหว่างบุคคลจะเกิดขึ้น เมื่อทั้งสองฝ่ายรับรู้ถึงความคิดที่ไม่ตรงกัน และแสดงออกมาให้เห็นโดยอาจเป็นคำพูด หรือท่าทาง เช่น การนิ่งเฉย การหลีกเลี่ยง การใช้อำนาจ นอกจากนี้ ความขัดแย้งกับเพื่อนยังรวมถึงการที่ฝ่ายหนึ่งได้รับความพึงพอใจหรือได้รับประโยชน์ แต่อีกฝ่ายหนึ่งต้องเสียความรู้สึก ผิดหวัง หรือเสียผลประโยชน์ ซึ่งสอดคล้องกับ แซสส์ (Sasse. 1978 : 189) กล่าวว่า สาเหตุที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งกับเพื่อนมาจากความแตกต่างกันของค่านิยม วิธีการที่บุคคลติดต่อกับบุคคลอื่น แล้วแสดงออกมาทางการใช้อำนาจ ซึ่งเกิดขึ้นเมื่อคนสองคนพยายามที่จะควบคุม หรือมีอิทธิพลเหนือกันและกัน

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า ความขัดแย้งกับเพื่อนเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้เสมอ เมื่อมนุษย์เราจะต้องมีความสัมพันธ์กันตั้งแต่สองคนขึ้นไป ซึ่งเกิดจากการที่บุคคลหรือกลุ่มคนไม่สามารถจะตกลงกันได้ หรือมีความเห็นไม่สอดคล้องกัน สาเหตุของความขัดแย้งอาจเกิดมาจากการแข่งขัน หรือการที่บุคคลมีความแตกต่างกันในเรื่องความคิดเห็น และทัศนคติ แล้วแสดงออกมาแตกต่างกัน แล้วทำให้เกิดปัญหา และเป็นอุปสรรคต่อการเรียน จึงควรที่จะได้รับการแก้ไข

จากการที่ผู้วิจัยเป็นนักจิตวิทยาประจำโรงเรียน ในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ได้สำรวจปัญหาเบื้องต้น โดยการสัมภาษณ์อาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ผู้สอนของโรงเรียนวิชาการ สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร โดยการสัมภาษณ์อาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ผู้สอนที่สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และจากการสังเกตพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนของโรงเรียนวิชาการ พบว่า นักเรียนโรงเรียนวิชาการชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนดังนี้ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 120 คน มีพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 16.6 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 120 คน มีพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 20.8 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 130 คน มีพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน รวม 57 คน คิดเป็นร้อยละ 43.8 แสดงว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนสูงกว่าชั้นอื่น ๆ คือมีพฤติกรรมชอบท้าทายตีเถินเพื่อน แสดงออกถึงความไม่พอใจโดยหันหน้าหนี รัดเยียดเพื่อเอาชนะ ชอบออกคำสั่ง ชอบบังคับให้เพื่อนทำตามความต้องการของตน พูดจาข่มขู่ ประชดประชันเพื่อน เอาความคิดของตัวเองเป็นใหญ่ ไม่สนใจความรู้สึกของเพื่อน

ไม่สนใจการกระทำของเพื่อน และไม่สนใจความคิดของเพื่อน จึงควรมีการลดพฤติกรรมเหล่านี้ลง เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งกับเพื่อนในชั้นเรียน

✓ วิธีการลดพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์นี้ มีผู้เสนอไว้หลายวิธี เช่น การปรับเปลี่ยนใหม่ การเสริมแรงพฤติกรรมที่ขัดกัน การเสริมแรงแบบ DRO การให้เวลานอก การควบคุมตนเอง การควบคุมด้วยสิ่งเร้า และการใช้สถานการณ์จำลอง ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหานี้ เพื่อลดพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียน โดยวิธีการปรับพฤติกรรม 2 วิธี คือ การปรับเปลี่ยนใหม่ และการควบคุมตนเอง

✗ การปรับเปลี่ยนใหม่เป็นวิธีหนึ่งที่ช่วยลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ โดยนำสิ่งที่อินทรีย์พึงพอใจหรือสิ่งที่มีความค่าทางบวกออกไปจำนวนหนึ่งตามเงื่อนไขที่กำหนด หลังจากอินทรีย์แสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งจะทำให้ความถี่ของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ลดลงอย่างรวดเร็ว และคงทนถาวร (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 123 - 125) ตัวอย่างงานวิจัยของ สุพล ชัดเชื้อ (2535 : 44) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของการควบคุมตนเอง และการปรับเปลี่ยนใหม่ที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนที่ใช้การควบคุมตนเองและนักเรียนที่ได้รับการปรับเปลี่ยนใหม่ มีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ภายหลังการใช้การปรับเปลี่ยนใหม่

การควบคุมตนเอง เป็นวิธีการที่พึงประสงค์ที่สุดของการปรับพฤติกรรม เพราะหากผู้รับการปรับพฤติกรรมที่รู้จักการควบคุมตนเองสามารถแก้ไขกระบวนการเรียนรู้เงื่อนไขพฤติกรรม ก็จะช่วยให้เขาสามารถแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม ตลอดทั้งสามารถตระหนักถึงผลกรรมที่จะเกิดขึ้นตามมาจากการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ของเขา และเมื่อผู้รับการปรับพฤติกรรมสามารถรู้จักการควบคุมตนเอง ความจำเป็นที่จะต้องอาศัยผู้ปรับพฤติกรรมต่อไปอีกนั้นก็ยุติลง (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2536 : 111) ตัวอย่างงานวิจัยของ แดรมแมน สปีทลนิก และ โรเลียรี่ (คมคาย อนุจันทร์. 2538 : 14 ; อ้างอิงมาจาก Drab man, Spitalnik and O'leary. 1973 : 10 - 16) ได้ทำวิจัยสังเกตและประเมินตนเองเพื่อปรับพฤติกรรมก่อนวัยเรียนของ เด็กชาย อายุ 9 - 10 ปี จำนวน 7 คน ผลการทดลองพบว่า การใช้ตัวชี้แนะร่วมกับวิธีการควบคุมตนเอง ทำให้พฤติกรรมสนใจเรียนของนักเรียนเพิ่มขึ้น โดยไม่ต้องการเสริมแรงจากภายนอก

จากวิธีการดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิธีการปรับพฤติกรรมแบบการปรับสีน้าหม และการควบคุมตนเองมาใช้ในการลดพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวิชาการ สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนก่อน และหลังได้รับการปรับสีน้าหม
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนก่อน และหลังได้รับการใช้การควบคุมตนเอง
3. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนที่ได้รับการปรับสีน้าหม และได้รับการใช้การควบคุมตนเอง

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนมีพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนลดลง ภายหลังได้รับการปรับสีน้าหม
2. นักเรียนมีพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนลดลง ภายหลังได้รับการใช้การควบคุมตนเอง
3. นักเรียนที่ได้รับการปรับสีน้าหม และนักเรียนที่ได้รับการใช้การควบคุมตนเอง มีพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนลดลงแตกต่างกัน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้านี้ เป็นประโยชน์ต่อครู-ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน...
 ที่มีความรู้ความชำนาญในการนำวิธีการปรับพฤติกรรมแบบการปรับสีน้าหม และการปรับพฤติกรรม

แบบการควบคุมตนเอง ไปใช้ในการลดพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 6

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2540 โรงเรียนวิชาการ สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ที่มีพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนสูงกว่าเปอร์เซนต์ที่ 75 ขึ้นไป จำนวน 33 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2540 โรงเรียนวิชาการ สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ที่มีพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน ตั้งแต่เปอร์เซนต์ที่ 75 ขึ้นไป จำนวน 16 คน ซึ่งได้จากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่ง เป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม ๆ ละ 8 คน
3. ตัวแปรที่ศึกษา
 - 3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ วิธีปรับพฤติกรรม แบ่งออกเป็น 2 วิธี คือ
 - 3.1.1 การปรับสีนใจ
 - 3.1.2 การควบคุมตนเอง
 - 3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. พฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน หมายถึง การแสดงออกของพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนที่มีต่อกัน เมื่อมีความคิด ความรู้สึก และการกระทำที่ไม่สอดคล้องกัน ซึ่งประกอบด้วยลักษณะ 2 ประการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้
 - 1.1 การหลีกเลี่ยง ได้แก่ หันหน้าหนี ไม่พูดและฟังเมื่อเพื่อนแสดงความคิดเห็น ไม่มองเมื่อเพื่อนแสดงความรู้สึกออกมา ไม่มองเมื่อเพื่อนแสดงพฤติกรรมออกมา
 - 1.2 การใช้อำนาจ ได้แก่ การโต้เถียงเพื่อเอาชนะ ไม่ยอมรับความคิดเห็นของ

เพื่อนแล้วยึดถือเอาความคิดของตนเอง ตาหนีติเตียนเพื่อน พูดจาข่มขู่ประชดประชันและออกคำสั่งให้เพื่อนทำตามความต้องการของตน

พฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน วัดได้โดยใช้แบบบันทึกพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2. วิธีการปรับพฤติกรรม หมายถึง การใช้เทคนิคหรือวิธีการใดวิธีการหนึ่ง หรือหลายวิธีประสมประสานกันเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ซึ่งในการทดลองครั้งนี้ใช้วิธีการปรับพฤติกรรม 2 วิธี ได้แก่

2.1 การปรับสิ่งแวดล้อม หมายถึง วิธีการปรับพฤติกรรม เพื่อลดความถี่ของการเกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ โดยนำสิ่งที่อันตรายที่พึงพอใจออกไปจำนวนหนึ่ง ตามที่กำหนดหลังจากที่อันตรายแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ โดยมีลำดับขั้นดังนี้

ขั้นที่ 1 ก่อนการทดลองผู้วิจัยกำหนดให้นักเรียนทุกคนในห้องเรียนมีคะแนนความประพฤติ คนละ 50 คะแนน ผู้วิจัยได้มีข้อตกลงกับนักเรียนทุกคนว่า เมื่อใดที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนจะถูกหักคะแนน ครั้งละ 1 คะแนน

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยเข้าไปสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนในชั่วโมงเรียน วิชาภาษาไทย โดยนั่งในตำแหน่งที่สามารถมองเห็นพฤติกรรมของนักเรียน ได้ยินการพูดของนักเรียน โดยไม่รบกวนการเรียนการสอนและไม่ให้ความสนใจแก่นักเรียนคนใดคนหนึ่งเป็นพิเศษ

ขั้นที่ 3 ผู้วิจัยบอกคะแนนที่เหลือกับนักเรียนหลังการทดลอง แล้วนำคะแนนที่เหลือไปรวมกับคะแนนสอบปลายภาค เพื่อใช้ในการทำให้คะแนนในวิชาภาษาไทย

วิธีนี้ใช้กับกลุ่มทดลองที่ 1

2.2 การควบคุมตนเอง หมายถึง วิธีปรับพฤติกรรมที่นักเรียนใช้ปรับพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของตนเอง โดยนักเรียนก็มีส่วนร่วมในการกำหนดพฤติกรรมเป้าหมาย และเงื่อนไขการเสริมแรง ตลอดทั้งสังเกตและบันทึกพฤติกรรม และประเมินพฤติกรรมของตนเอง โดยมีลำดับขั้นดังนี้

ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยและนักเรียนกำหนดพฤติกรรมเป้าหมาย คือ การไม่แสดงพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน

ขั้นที่ 2 นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเงื่อนไขการเสริมแรง โดยให้นักเรียนแต่ละคนตอบแบบสำรวจตัวเสริมแรงทุก ๆ สัปดาห์ เพื่อใช้แลกเปลี่ยนในการให้การเสริมแรง เมื่อนักเรียนปฏิบัติตามเงื่อนไข

ขั้นที่ 3 ผู้วิจัยให้นักเรียนสังเกต และบันทึกพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของตนเองในชั่วโมงเรียนวิชาภาษาไทย และผู้วิจัยกับผู้ช่วยวิจัยเข้าไปสังเกต และบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนในชั่วโมงดังกล่าว โดยนั่งในตำแหน่งที่สามารถมองเห็นพฤติกรรมของนักเรียน ได้ยินการพูดของนักเรียน โดยไม่รบกวนการเรียนการสอน และไม่ให้ความสนใจแก่นักเรียนคนใดคนหนึ่งเป็นพิเศษ

ขั้นที่ 4 ผู้วิจัยให้นักเรียนประเมินพฤติกรรมตนเอง จากแบบบันทึกพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียน

ขั้นที่ 5 ผู้วิจัยหาความสอดคล้องของการสังเกตพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียน จากแบบบันทึกพฤติกรรมที่นักเรียนเป็นผู้บันทึก และผู้วิจัยเป็นผู้บันทึก สัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของการสังเกตพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียน และผู้วิจัยจะต้องมีค่าตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป นักเรียนแต่ละคนจึงจะได้รับการเสริมแรงตามที่นักเรียนเลือกไว้ในขั้นที่ 2

วิธีนี้ใช้กับกลุ่มทดลองที่ 2

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ เพื่อต้องการจะศึกษาการลดพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2540 โรงเรียนวิชาการ สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ดังนั้นเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยจะครอบคลุมหัวข้อต่าง ๆ เรียงตามลำดับ ดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความขัดแย้ง
 - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความขัดแย้ง
 - 1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้ง
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับเปลี่ยน
 - 2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปรับเปลี่ยน
 - 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับเปลี่ยน
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้การควบคุมตนเอง
 - 3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเอง
 - 3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเอง

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความขัดแย้ง

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความขัดแย้ง

130

ความหมายของความขัดแย้ง

ฟิชเชอร์ และแอสลิส (Fisher and Ellis. 1990 : 257) กล่าวว่า ความขัดแย้งเป็นลักษณะหนึ่งของการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ซึ่งสามารถสังเกตได้จากการแสดงพฤติกรรมสื่อสารของสมาชิกในกลุ่มเช่นเดียวกับวิลสันและแฮนนา (Wilson and Hanna. 1990 : 258) ได้กล่าวไว้ว่า ความขัดแย้งเกิดขึ้นเมื่อสมาชิกในกลุ่ม มีความคิดเห็น ค่านิยม หรือเป้าหมายที่ต่างกัน และมีการแสดงออกมาในลักษณะของความพยายามที่จะป้องกัน ชัดขวาง ครอบงำหรือวิธีการใด ๆ ก็ตาม เพื่อมิให้อีกฝ่ายหนึ่งบรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการ ความขัดแย้งนี้จะสังเกตได้โดยตรงจากพฤติกรรมการสื่อสารที่บุคคลแสดงออกมาทั้งทางภาษาถ้อยคำ และภาษาท่าทาง นอกจากนี้

แอดเลอร์ และทาวน์ (Adler and Towne. 1987 : 337) กล่าวว่า ความขัดแย้งเป็นการแสดงออกระหว่างบุคคลอย่างน้อยสองคนที่มีความเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน ในลักษณะของการรบกวนเพื่อมิให้อีกฝ่ายหนึ่งบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ ความขัดแย้งจะเกิดขึ้น เมื่อทั้งสองฝ่ายรับรู้ถึงความคิดที่ไม่ตรงกัน และแสดงออกมาให้เห็น โดยอาจจะเป็นทางคำพูด หรือท่าทาง เช่น การนั่งเฉย การหลีกเลี่ยง นอกจากนี้ ความขัดแย้งยังรวมถึงการที่ฝ่ายหนึ่งได้รับความพึงพอใจ หรือได้รับประโยชน์ แต่อีกฝ่ายหนึ่งต้องเสีย

กรองแก้ว อยู่สุข (2535 : 188) กล่าวว่า หมายความว่า ความขัดแย้ง หมายถึง ในองค์การเดียวกันเกิดความขัดแย้งเนื่องจากสาเหตุทั่วไป คือ บุคลิกภาพส่วนตัว หรือบทบาทของบุคคลในการทำงานแตกต่างกัน ความคิดเห็นไม่เหมือนกัน ความขัดแย้งจึงเกิดขึ้นได้ทั้งในระดับเดียวกัน หรือต่างระดับ เช่น เพื่อนกับเพื่อน หัวหน้ากับลูกน้อง และศิษย์ อาจารย์ และคนอื่น ๆ (2522 : 139) กล่าวว่า ความขัดแย้ง หมายถึง สภาพการณ์ที่ทำให้คนตกอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถตัดสินใจหรือตกลงหาข้อยุติอันเป็นที่พึงพอใจของทั้งสองฝ่ายได้ นพรัตน์ สมประสงค์ (2520 : 5) กล่าวว่า ความขัดแย้ง หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่ไม่ตรงกัน ซึ่งก่อให้เกิดความวิตกกังวล ความเครียด ความคับข้องใจ และไม่พอใจในการปฏิบัติตามแนวทาง

จากความหมายของความขัดแย้งดังกล่าว สรุปได้ว่า เป็นการแสดงออกของบุคคลอย่างน้อยสองคนที่มีความเกี่ยวข้องกันในสภาพการณ์ หรือความรู้สึกนึกคิดที่ไม่ตรงกันและแสดงออกมาให้เห็น โดยอาจจะเป็นภาษาท่าทาง หรือภาษาคำพูด เพื่อมิให้บรรลุเป้าหมายอันเป็นที่พึงพอใจของแต่ละฝ่าย

✓ ลักษณะของความขัดแย้ง

สจิวต และแอนเจโล (Stewart and Angelo. 1982 : 282) กล่าวว่า ความขัดแย้งจะเกิดขึ้นอยู่เสมอ ตราบที่มนุษย์มีจุดหมายต่างกัน ความขัดแย้งจึงไม่ใช่สิ่งที่น่ากลัว ถ้าเราได้เรียนรู้ที่จะจัดการกับความขัดแย้ง และจะมีผลในทางที่ดีได้ดังนี้

1. ความขัดแย้งทำให้บุคคลได้มีโอกาสดำเนินการตอบสนองที่ดีต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น
2. ความขัดแย้งทำให้ความรู้สึกต่าง ๆ ที่บุคคลเก็บกดไว้ได้มีโอกาสดังออกมา
3. ความขัดแย้งทำให้เกิดการพบปะและแลกเปลี่ยนกันอย่างจริงจัง

4. ความขัดแย้งทำให้เกิดความมั่นใจในความสัมพันธ์ของบุคคลยิ่งขึ้น

แซสส์ (Sasse. 1978 : 192-193) กล่าวว่า อดทนไว้แล้วบุคคลจะคิดว่าความขัดแย้งเป็นสิ่งไม่ดี และพยายามที่จะหลีกเลี่ยง นอกจากนี้ยังคิดว่าความสัมพันธ์ที่ดีนั้นจะต้องไม่มีความขัดแย้ง ที่จริงแล้วความขัดแย้งหรือการมีความเห็นไม่ตรงกันนั้น ไม่ใช่สิ่งที่เป็นอันตราย แต่การที่ไม่รู้จักวิธีการจัดการกับความขัดแย้ง ในทางที่สร้างเสริมต่างหากที่จะทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งจะส่งผลในทางที่ดีได้ เพราะจากความขัดแย้งที่เกิดขึ้นนั้น ปัญหาต่าง ๆ จะถูกนำมาเปิดเผยต่อกัน การที่เราได้ฟังและพยายามที่จะรับรู้ถึงความคิด ความรู้สึกของบุคคลอื่นจะทำให้เราได้เข้าใจบุคคลอื่นดีขึ้น และรู้จักที่จะยอมรับนับถือความคิดของบุคคลอื่น ซึ่งเหล่านี้จะเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการพัฒนาความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

จอห์นสัน (Johnson. 1986 : 201) กล่าวว่า การที่ความขัดแย้งระหว่างบุคคลจะเป็นไปในทางที่สร้างเสริมนั้น ควรจะพิจารณาถึงสิ่งเหล่านี้

1. ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจะทำให้ความสัมพันธ์ของบุคคลมั่นคง
2. บุคคลมีความชื่นชอบและไว้วางใจต่อกันได้ดีขึ้น
3. บุคคลทั้งสองฝ่ายมีความพึงพอใจในผลที่เกิดขึ้น
4. บุคคลทั้งสองฝ่ายมีการปรับปรุงความสามารถในการจัดการกับความขัดแย้ง

ที่เกิดขึ้น

✓ สาเหตุของความขัดแย้ง

แซสส์ (Sasse. 1978 : 189) กล่าวว่า สาเหตุที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งนั้น มาจากความแตกต่างกันของค่านิยม วิธีการที่บุคคลติดต่อกับบุคคลอื่น การใช้อำนาจซึ่งเกิดขึ้นเมื่อคนสองคนพยายามที่จะควบคุมหรือมีอิทธิพลเหนือกันและกัน

เซทซ์ และสตีเวนสัน (Dectz and Stevenson. 1986 : 207) กล่าวว่า ความขัดแย้งมีสาเหตุต่าง ๆ กันดังนี้

1. ความคิดเห็นต่างกัน
2. ความไม่สอดคล้องกันของบทบาท
3. ความไม่สอดคล้องกันของเป้าหมาย
4. ข้อจำกัดของสิ่งที่บุคคลต้องการ

ได้ดังนี้

กรองแก้ว อยู่สุข (2535 : 189) กล่าวว่า สาเหตุของความขัดแย้ง พอสรุป

1. ข้อมูล ต่างฝ่ายต่างได้ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงจากแหล่งต่าง ๆ ไม่เหมือนกัน
2. ค่านิยม แต่ละบุคคลมีค่านิยมต่างกันจึงทำให้การรับรู้ต่างกันมากขึ้น
3. เป้าหมายแตกต่างกัน
4. ความเชื่อต่างกัน
5. โครงสร้างขององค์การที่แตกต่างกัน
6. ความเปลี่ยนแปลงที่มีจะต่อต้านการเสียผลประโยชน์
7. การสื่อสารความ เช่น การสั่งงานไม่มีประสิทธิภาพ
8. พฤติกรรมส่วนบุคคลทำให้เกิดความขัดแย้งกัน

จากสาเหตุของความขัดแย้ง พอสรุปได้ว่า ความขัดแย้งมีสาเหตุมาจาก ความแตกต่างกันในด้านความคิดเห็น บทบาท เป้าหมาย ค่านิยม ความเชื่อ การสื่อสารความ พฤติกรรมส่วนบุคคล เป็นต้น

✓ การลดพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน

ทับบส์ (Tubbs. 1978 : 282) กล่าวว่า หลักในการลดพฤติกรรมความขัดแย้ง เพื่อช่วยให้สมาชิกในกลุ่มบรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการ คือ

1. หลีกเลี่ยงการโต้เถียงโดยยึดถือ ความคิดเห็นหรือการตัดสินใจของตนเอง
2. หลีกเลี่ยงการเปลี่ยนใจเพียงเพื่อให้บรรลุข้อตกลงกับผู้อื่น และเพื่อหลีกเลี่ยงการขัดแย้งกับผู้อื่น ควรจะให้การสนับสนุนปัญหาที่เราเห็นด้วยจริง ๆ
3. หลีกเลี่ยงการใช้กลวิธีลดความขัดแย้งด้วยวิธีการต่าง ๆ เหล่านี้ เช่น การตัดสินใจโดยใช้เสียงข้างมาก
4. การที่บุคคลมีความคิดเห็นแตกต่างกันนั้น ถือว่าเป็นประโยชน์มากกว่าจะเป็นอุปสรรคในการตัดสินใจ

กรองแก้ว อยู่สุข (2535 : 191) กล่าวว่า การจัดการกับความขัดแย้ง มีอยู่

3 วิธี คือ

1. กระตุ้นให้เกิดความขัดแย้งขึ้นบ้างในหน่วยงานที่มองเห็นว่าเฉื่อยชา
2. ลดหรือกดยความขัดแย้งลงบ้าง เมื่อมีระดับสูงจนเกินไป

3. จัดความขัดแย้งให้หมดไป คือจะทำให้เข้าสู่ภาวะวิกฤต

ทิสนา แคมมณี และคนอื่น ๆ (2522 : 143) กล่าวว่า การลดพฤติกรรมความขัดแย้งจะสำเร็จได้ดีก็ต่อเมื่อ

1. ทั้งสองฝ่ายคิดว่า ความขัดแย้งเป็นเรื่องธรรมดาที่อาจเกิดขึ้นได้
2. ทั้งสองฝ่ายคิดว่า เปลี่ยนความคิดจากการเอาชนะกันและกันมาเป็นการช่วยกันเอาชนะปัญหา
3. ทั้งสองฝ่ายมีความจริงใจที่จะแสดงหรือบอกความต้องการของตน ออกมาให้อีกฝ่ายทราบอย่างชัดเจน
4. ทั้งสองฝ่ายมุ่งความสนใจในเรื่องการหาข้อมูลเพิ่มเติมที่จะช่วยในการตัดสินใจ
5. ทั้งสองฝ่ายพยายามหลีกเลี่ยงการใช้คะแนนเสียงตัดสินหาข้อยุติ
6. ทั้งสองฝ่ายหลีกเลี่ยงการแสดงพฤติกรรมที่เห็นแก่ตัว

จากการลดพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน สรุปไว้ว่า ควรหลีกเลี่ยงการโต้เถียง การเปลี่ยนใจเพื่อบรรลุข้อตกลง หลีกเลี่ยงการชักกลวิธีลดพฤติกรรมความขัดแย้งด้วยการใช้เสียงข้างมาก แต่จะต้องมีความจริงใจช่วยกันเอาชนะปัญหา หาข้อมูลเพิ่มช่องในการตัดสินใจ และ หลีกเลี่ยงพฤติกรรมเห็นแก่ตัว

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้ง

งานวิจัยในต่างประเทศ

วิลาสโก (Velasco. 1985 : 3300 - A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับทักษะในการแก้ไขความขัดแย้งระหว่างบุคคลที่เกิดขึ้นในกลุ่มนักเรียนที่มีอายุ 15 - 18 ปี ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เป็นผู้นำมีความสามารถในการแก้ไขความขัดแย้งระหว่างบุคคลได้ดี นักเรียนที่เป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่มมีความสามารถในการแก้ไขความขัดแย้งระหว่างบุคคลได้บ้าง ส่วนนักเรียนที่ไม่ให้ความร่วมมือกับกลุ่มจะไม่มีความสามารถในการแก้ไขความขัดแย้งระหว่างบุคคล

วอร์ด (Ward. 1986 : 2650 - B) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่นานเมืองเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรง เมื่อเกิดความขัดแย้งกัน หลังจากได้รับการอบรมทางจริยธรรม โดยให้นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับ 10 จำนวน 51 คน เข้ารับการ

อบรมทางด้านจริยธรรมใช้เวลา 8 สัปดาห์ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เข้ารับการอบรมมีความคิดเห็นว่าการใช้ความรุนแรงสามารถป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นได้ โดยใช่วิธีการทางจริยธรรม

งานวิจัยในประเทศ

กาญจนา หลวงจอก (2536 : 63) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการฝึกพฤติกรรมที่เหมาะสมในการเผชิญความขัดแย้งระหว่างบุคคลแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบางแพปฐมวิทยา จังหวัดราชบุรี ผลการวิจัยสรุปได้ว่า นักเรียนมีพฤติกรรมที่เหมาะสมในการเผชิญความขัดแย้งระหว่างบุคคลสูงขึ้น หลังจากได้รับการฝึกพฤติกรรมที่เหมาะสม ในการเผชิญความขัดแย้งระหว่างบุคคลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่ได้รับการฝึกพฤติกรรมที่เหมาะสมในการเผชิญความขัดแย้งระหว่างบุคคล มีพฤติกรรมที่เหมาะสมในการเผชิญความขัดแย้งบุคคลสูงกว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กัจจ กงหนู (2536 : 73) ได้ศึกษาวิธีการจัดการกับความขัดแย้งของศึกษานิการอำเภอเขตการศึกษา 5 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นศึกษานิการอำเภอเขตการศึกษา 5 จำนวน 45 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม วัดวิธีการจัดการกับความขัดแย้งของธรมัส คิลแบนน์ จำนวน 30 ข้อ ได้แก่ วิธีเอาชนะ วิธีร่วมมือแก้ปัญหา วิธีประนีประนอม วิธีหลีกเลี่ยง และวิธียอมแพ้ พบว่า ศึกษานิการอำเภอ เขตการศึกษา 5 จัดการกับความขัดแย้งโดยใช้วิธีหลีกเลี่ยงและวิธียอมแพ้ในระดับสูง วิธีเอาชนะใช้ในระดับต่ำ ส่วนวิธีร่วมมือแก้ปัญหา และวิธีประนีประนอมใช้ในระดับปานกลาง ศึกษานิการอำเภอ เขตการศึกษา 5 ที่มีวุฒิแตกต่างกัน ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งแตกต่างกัน และประสบการณ์ในการฝึกอบรมต่างกัน จัดการกับความขัดแย้งด้วยวิธีการที่ต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าว พอสรุปได้ว่า ความขัดแย้งเป็นการแสดงออกของบุคคลอย่างน้อยสองคนที่มีความเกี่ยวข้องในสภาพการณ์ หรือความรู้สึกลึกซึ้งที่ไม่ตรงกัน และแสดงออกมาให้เห็น ซึ่งสามารถแก้ไขเพื่อลดพฤติกรรมความขัดแย้งได้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการลดพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2540 โรงเรียนวิชาการ สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับสินไหม

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปรับสินไหม

132 ความหมายของการปรับสินไหม

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2530 : 123) กล่าวว่า การปรับสินไหมเป็นวิธีลดความถี่ของการเกิดเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ โดยนำสิ่งที่อินทรีย์พึงพอใจ หรือแรงเสริมทางบวกออกไปจำนวนหนึ่งตามที่กำหนด หลังจากอินทรีย์แสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ และผลจากการนำสิ่งที่อินทรีย์พึงพอใจออกไปจำนวนหนึ่งตามที่กำหนด ทำให้ความถี่ในการแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์นั้น ๆ ลดลง

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2526 : 132) กล่าวว่า การปรับสินไหม หมายถึง การถอดถอนสิ่งที่อินทรีย์พึงพอใจหลังจากแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา

จากความหมายของการปรับสินไหมดังกล่าว สรุปได้ว่าการปรับสินไหม หมายถึง วิธีการลดความถี่ของการเกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ โดยนำสิ่งที่อินทรีย์พึงพอใจออกไปจำนวนหนึ่งตามที่กำหนด หลังจากอินทรีย์แสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ และผลจากการนำสิ่งที่อินทรีย์พึงพอใจออกไปจำนวนหนึ่งตามที่กำหนด ทำให้ความถี่ในการแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์นั้น ๆ ลดลง

หลักการปรับสินไหม

หลักการปรับสินไหม เพื่อให้การปรับสินไหมให้มีคุณภาพ โดย

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2530 : 123 - 124) ได้กล่าวไว้เป็นข้อ ๆ ดังนี้

1. การปรับสินไหมจะใช้ได้ดี ต่อเมื่อเด็กได้มีโอกาสสะสมตัวเสริมแรง เพราะถ้าเด็กไม่มีตัวเสริมแรงเหลืออยู่เลย การปรับสินไหมย่อมทำไม่ได้
2. ก่อนใช้วิธีการปรับสินไหม ควรประกาศให้ทราบเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ระเบียบพฤติกรรมที่พึงประสงค์ พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เงื่อนไขผลกรรมที่บุคคลนั้น ๆ จะได้รับหลังจากที่แสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ หรือไม่พึงประสงค์
3. การปรับสินไหมควรจะปรับทีละน้อย เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลนั้นได้ปรับพฤติกรรมให้เหมาะสมขึ้น ซึ่งจะทำความถี่ของการเกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ลดลง แต่หากปรับสินไหมด้วยจำนวนมหาศาล เช่น ด้วยจำนวนเงินมาก ๆ แม้ว่าพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์จะลดลงอย่างรวดเร็ว แต่อาจก่อให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์อื่น ๆ ตามมา

4. การปรับเปลี่ยนจะมีประสิทธิภาพสูงขึ้น หากใช้ประสานกับสิ่งเร้าที่จำแนกความแตกต่าง

จากหลักการใช้การปรับเปลี่ยน สามารถสรุปได้ว่าการปรับเปลี่ยนเพื่อให้มีคุณภาพดีต้องให้อินทรีย์มีโอกาสดะสนตัวเสริมแรง ควรประกาศกฎเกณฑ์ระเบียบพฤติกรรมที่พึงประสงค์ พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เงื่อนไขผลกระทบที่บุคคลนั้น ๆ ได้รับหลังแสดงพฤติกรรมนั้นได้รับทราบ ก่อนการปรับเปลี่ยน ควรปรับทีละน้อยเพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลนั้นได้ปรับพฤติกรรมให้เหมาะสมและในการปรับเปลี่ยนควรจะประสานกับสิ่งเร้าที่จำแนกความแตกต่าง

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับเปลี่ยน

งานวิจัยในประเทศ

เบลี และอิตาเว (Bailey and Itawa. 1973 : 893 - 894) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของการให้รางวัลกับการปรับเปลี่ยน เพื่อลดพฤติกรรมก่อความวุ่นวายในชั้นเรียน ซึ่งวิเคราะห์ทั้งทางด้านตัวครูและนักเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กประถมศึกษา จำนวน 15 คน อายุเฉลี่ย 10 ปี ซึ่งมีระดับสติปัญญาประมาณ 70 พบว่า ทั้งสองวิธีสามารถลดพฤติกรรมก่อความวุ่นวายในชั้นเรียนได้ไม่แตกต่างกัน และเมื่อวิเคราะห์ในด้านตัวครู พบว่า การให้รางวัลสามารถลดพฤติกรรมได้ดีกว่าเล็กน้อย เพราะครูพูดเพราะขณะที่ให้รางวัล และจากผลการวิจัยยังพบว่าการใช้การปรับเปลี่ยนนั้น สามารถนำไปใช้ในการปรับพฤติกรรมเพื่อทำให้พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ลดลงได้

ในเวลาต่อมา เบอร์นาร์ด และคนอื่น ๆ (สัมฤทธิ์ แก้วพูลศรี. 2534 : 25 ; อ้างอิงมาจาก Barnard and Others. 1977 : 49 - 59) ได้ศึกษาการใช้เบี้ยอรรถกร (Token Economy) ร่วมกับการปรับเปลี่ยน (Response Cost) ในการลดพฤติกรรมหลักหรือต้นรถเข็นสินค้าที่ไม่เหมาะสม และการร้องไห้เมื่อไม่ได้ซื้อสิ่งของที่ต้องการ กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กชาย 3 คน อายุเฉลี่ย 5 ปี ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีหลายเส้นฐานข้ามพฤติกรรม ซึ่งจะเริ่มให้เงื่อนไขการทดลองกับพฤติกรรมหลัก และเข็นรถจ่ายของที่ที่เหมาะสม โดยได้รับเบี้ยอรรถกรเป็นคะแนน และคะแนนนี้สามารถที่จะนำไปแลกสินค้าต่าง ๆ ได้ และเมื่อใดที่ผู้รับการทดลองแสดงพฤติกรรมหลักและเข็นรถจ่ายของที่ที่ไม่เหมาะสมก็จะถูกตัดคะแนน และดำเนินการทดลองนี้กับพฤติกรรมการร้องไห้ เมื่อไม่ได้ซื้อสินค้าที่เด็กต้องการ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 คน

มีพฤติกรรมการพลัก และเข็นรถจ่ายของที่เหมาะสมเพิ่มขึ้น และพฤติกรรมการร้องไห้เมื่อไม่ได้ซื้อสินค้าที่ตนเองต้องการลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

งานวิจัยในประเทศ

สัมฤทธิ์ แก้วพูลศรี (2534 : 57) ได้ศึกษาผลการใช้การเสริมแรงทางบวกกับการปรับสินไหมที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดทับกฤชกลาง จังหวัดนครสวรรค์ ที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวจำนวน 14 คน ผลการวิจัยพบว่า การเสริมแรงทางบวกและการปรับสินไหมสามารถลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนลงได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุพล ชัดเชื้อ (2535 : 44) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของการควบคุมตนเองและการปรับสินไหมที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดเสมียนนารี กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดเสมียนนารี กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2534 ที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว ตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 ขึ้นไป จำนวน 16 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม ๆ ละ 8 คน กลุ่มทดลองที่ 1 ใช้การควบคุมตนเอง และกลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับการปรับสินไหม ผลการวิจัยพบว่า การควบคุมตนเองและการปรับสินไหมสามารถลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนลงได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า การใช้การปรับสินไหมสามารถลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ และเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์ต่าง ๆ ของนักเรียนได้ เช่น พฤติกรรมก่อนความวุ่นวายในชั้นเรียน พฤติกรรมร้องไห้ พฤติกรรมก้าวร้าว และพฤติกรรมความขัดแย้งระหว่างบุคคล เป็นต้น

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้การควบคุมตนเอง

3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้การควบคุมตนเอง

ความหมายของการควบคุมตนเอง

คอร์เมีย และคอร์เมีย (สุพล ชัดเชื้อ. 2535 : 10 ; อ้างอิงมาจาก Cormier and Cormier. 1979 : 476) ได้กล่าวว่า การควบคุมตนเอง คือ กระบวนการที่บุคคลใช้วิธีการหนึ่งวิธีการใดหรือหลายวิธีรวมกัน เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลจาก

พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ไปสู่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยที่บุคคลนั้นเป็นผู้กำหนดพฤติกรรมเป้าหมาย กระบวนการที่จะนำไปสู่เป้าหมาย และควบคุมตัวแปรทั้งภายในและภายนอกของบุคคล อันจะมีผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์นั้นด้วยตนเอง

การควบคุมตนเอง (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์, 2536 : 111) เป็นวิธีการที่พึงประสงค์ที่สุดของการปรับพฤติกรรม เพราะหากว่าผู้รับการปรับพฤติกรรมที่มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ แล้วรู้จักการควบคุมตนเอง สามารถเข้าใจกระบวนการเรียนรู้เงื่อนไขผลกระทบ ก็จะช่วยให้เขาสามารถแสดงพฤติกรรม หรือมีการกระทำที่เหมาะสม ตลอดทั้งสามารถตระหนักถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นตามมาจากการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ของเขา และเมื่อผู้รับการปรับพฤติกรรมที่มีพฤติกรรมของเขาได้รับการปรับแล้วนั้น สามารถรู้จักการควบคุมตนเอง ความจำเป็นที่จะต้องอาศัยผู้ปรับพฤติกรรมต่อไปอีกนั้นก็ยุติลง ความสำเร็จของการควบคุมตนเองที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมนี้ บริกแฮม (Brigham, 1978 : 267) ได้กล่าวว่า

1. การควบคุมตนเองเป็นความสามารถของบุคคลที่จะควบคุมพฤติกรรมของตน โดยการเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมของตน

2. บุคคลยิ่งเรียนรู้ที่จะควบคุมพฤติกรรมของตนเองมากเท่าไร เขายิ่งมีอิทธิพลต่อชีวิตของตนเองมากขึ้นเท่านั้น

ลักษณะที่สำคัญของการควบคุมตนเองคือ บุคคลเป็นผู้ดำเนินการในการเปลี่ยนพฤติกรรมด้วยตนเอง (Thoresen and Mahoney, 1974 : 11) การควบคุมตนเอง เป็นการเพิ่มความสามารถของบุคคลในการควบคุมสิ่งแวดล้อม โดยที่บุคคลจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของตนเอง ทั้งนี้เพราะบทบาทความรับผิดชอบส่วนใหญ่ในการดำเนินการปฏิบัติ รวมทั้งการวางแผนเงื่อนไขการเสริมแรงตนเองนั้นอยู่ที่เจ้าของพฤติกรรมจึงเป็นการลดอิทธิพลของบุคคลอื่นลง (Cormier and Cormier, 1979 : 477) อย่างไรก็ตาม ถ้าบุคคลที่พยายามปรับพฤติกรรมของตนเอง โดยใช้การควบคุมตนเองประสบปัญหาในการควบคุมตนเอง เขาก็สามารถที่จะขอคำแนะนำ หรือปรึกษากับบุคคลอื่น ๆ หรือผู้เชี่ยวชาญได้ เพราะฉะนั้นการควบคุมตนเองจึงมีได้หมายความว่า บุคคลอื่นจะเกี่ยวข้องไม่ได้ (Watson and Tharp, 1972 : 73) ถึงแม้ว่าบุคคลจะสามารถควบคุมสิ่งแวดล้อมได้ ก็มีข้อตัดขาดจากอิทธิพลภายนอกโดยสิ้นเชิง

นอกจากนี้การควบคุมตนเองเป็นวิธีที่สามารถนำมาใช้ในการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ หรือเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์หรือต่อต้านพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน (Watson and Tharp,

1972 : 15) เพราะฉะนั้น การควบคุมตนเองจึงต้องใช้ความพยายาม พฤติกรรมใดที่ทำได้ยาก ก็จะต้องใช้ความพยายามมากกว่าพฤติกรรมที่ทำได้ง่าย (Wilson and O'leary. 1980 : 214) และการควบคุมตนเองยังเป็นผลมาจากการเรียนรู้ทางสังคม โดยที่บุคคลพยายามปรับตัว เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของสังคม (Kanfer and Phillips. 1970 : 416 ; citing Ferster. 1965)

สำหรับเทคนิคที่ใช้ในการควบคุมตนเอง ส่วนใหญ่แล้วนักปรับพฤติกรรมจะใช้วิธีการสังเกตและการบันทึกพฤติกรรมตนเอง การประเมินตนเอง การให้การเสริมแรงตนเอง การตั้งเกณฑ์มาตรฐานของตนเอง (Cormier and Cormier. 1979 : 478) นอกจากนี้ ยังมี การใช้เทคนิคอื่น ๆ ประกอบเช่น การสอนตนเอง (Wilson and O'leary. 1980 : 218) การลงโทษตัวเอง และการทำสัญญากับตนเอง (Cormier and Cormier. 1979 : 476) อย่างไรก็ตาม ในการควบคุมตนเองมักใช้วิธีการเหล่านี้ควบคู่กันไป และพบว่าการใช้วิธีการเหล่านี้ผสมผสานกันจะมีประสิทธิภาพมากกว่าใช้เทคนิคเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้การใช้เทคนิคในการควบคุมตนเอง ยังขึ้นอยู่กับบุคคลสภาพการณ์ และพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องอีกด้วย (Perri and Richards. 1977 : 177 - 183)

ขั้นตอนในการควบคุมตนเอง

ในการควบคุมตนเองมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (Thoresen and Mahoney. 1974 : 45)

ขั้นที่ 1 การตั้งเป้าหมาย (Goal Setting) คือ การกำหนดเกณฑ์ในการแสดงพฤติกรรมหนึ่งด้วยตนเอง ซึ่งการตั้งเป้าหมายนี้จะช่วยให้ผู้แสดงพฤติกรรมรู้ถึงพฤติกรรมที่ต้องการกระทำอย่างชัดเจน ตัวอย่างการตั้งเป้าหมายพฤติกรรม เช่น "ฉันจะอ่านหนังสือให้ได้ 20 หน้าก่อนเข้านอน" ในกรณีที่บุคคลยังไม่สามารถตั้งเป้าหมายได้อย่างชัดเจน ก็ให้คนอื่นช่วยได้จนกว่าเขาจะสามารถตั้งเป้าหมายได้ด้วยตนเอง อย่างไรก็ตามในการตั้งเป้าหมายนั้น เป้าหมายที่ตั้งควรจะเป็นเป้าหมายที่เป็นจริงและสามารถทำได้ เพราะถ้าเป็นเป้าหมายที่บุคคลไม่สามารถทำได้จะทำให้เกิดความผิดหวัง และก่อให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนได้

ขั้นที่ 2 การสังเกตตนเอง (Self-Monitoring) เป็นกระบวนการที่บุคคลสังเกตหรือจำแนกลักษณะของพฤติกรรมของตนเอง พิจารณาว่าตนได้ทำพฤติกรรมตามเป้าหมายแล้วหรือยัง การสังเกตตนเองมักจะทำควบคู่ไปกับการบันทึกพฤติกรรม

ขั้นตอนในการสังเกตตนเอง

1. จาแนกพฤติกรรมเป้าหมายว่าพฤติกรรมอะไรที่ต้องการสังเกต
2. กำหนดเวลาที่จะสังเกต และบันทึกพฤติกรรม
3. กำหนดวิธีการบันทึกและเครื่องมือที่ใช้ในการบันทึก
4. สังเกตและบันทึกพฤติกรรม
5. วิเคราะห์ข้อมูลที่บันทึก เพื่อที่จะได้ข้อมูลย้อนกลับ ซึ่งจะมีผลต่อการ

เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

ขั้นที่ 3 การประเมินตนเอง (Self - Evaluation) หมายถึง การที่บุคคล ตัดสินพฤติกรรมของตน โดยการประเมินคุณค่าของพฤติกรรมจากข้อมูลที่ได้จากการบันทึกด้วยตนเอง ซึ่งทำให้เราได้พิจารณาถึงพฤติกรรมที่กำลังทำอยู่อย่างถี่ถ้วน

ขั้นที่ 4 การเสริมแรงงานตนเอง (Self - Reinforcement) คือ การจัด ผลกรรมที่เป็นแรงเสริมให้แก่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้วยตนเอง เพื่อทำให้พฤติกรรมนั้นเพิ่มขึ้น โดยที่เจ้าของพฤติกรรมเป็นผู้ดำเนินการ เพื่อให้ได้แรงเสริมนั้นด้วยตนเอง

สำหรับกระบวนการปรับพฤติกรรมด้วยวิธีควบคุมตนเองประกอบด้วยกระบวนการ

5 ขั้นตอน (ภรณ์ อินทสร. 2526 : 33) คือ

ขั้นที่ 1 ให้นักเรียนเป็นผู้กำหนดหรือมีส่วนร่วมกำหนดพฤติกรรมเป้าหมาย (Self Target Behavior)

ขั้นที่ 2 ให้นักเรียนเป็นผู้กำหนดหรือมีส่วนร่วมกำหนดเงื่อนไขการเสริมแรง (Self Contingency of Reinforcement)

ขั้นที่ 3 ให้นักเรียนทำการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมตนเอง (Self-Observation and Self-Recording)

ขั้นที่ 4 ให้นักเรียนประเมินพฤติกรรมตนเอง (Self-Evaluation)

ขั้นที่ 5 ให้นักเรียนเสริมแรงตนเอง (Self-Administration of Reinforcement)

การควบคุมตนเอง เป็นวิธีการปรับพฤติกรรมด้วยตนเองของนักเรียนอย่างเป็นระบบระเบียบ ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการ 5 ขั้นตอน ดังนี้ (อรนงค์ วิทยานิพนธ์. 2533)

ขั้นที่ 1 ครูและนักเรียนกำหนดพฤติกรรมเป้าหมายคือ การแสดงออกที่พึงประสงค์

ขั้นที่ 2 นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเงื่อนไขการเสริมแรง โดยให้นักเรียนตอบแบบสำรวจตัวเสริมแรง เพื่อใช้แลกเปลี่ยนในการให้แรงเสริมเมื่อนักเรียนปฏิบัติตามเงื่อนไข

ขั้นที่ 3 นักเรียนสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของตนเองขณะเข้าเรียน โดยผู้วิจัยทำการสังเกต และบันทึกพฤติกรรมของนักเรียน ไปพร้อมกันกับนักเรียน

ขั้นที่ 4 นักเรียนประเมินพฤติกรรมตนเอง

ขั้นที่ 5 นักเรียนที่สังเกตและบันทึกพฤติกรรมตนเองได้ตรงกับผู้วิจัย โดยมีสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง .80 ขึ้นไปจะได้รับการเสริมแรงตามที่นักเรียนเลือกไว้ในขั้นที่ 2 สามารถสรุปขั้นตอนในการควบคุมตนเองได้ดังนี้ ขั้นกำหนดพฤติกรรมเป้าหมาย ขั้นกำหนดเงื่อนไขการเสริมแรง ขั้นสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของตนเอง ขั้นประเมินพฤติกรรมตนเอง และขั้นรับการเสริมแรง

กลวิธีในการควบคุมตนเอง

กลวิธีในการควบคุมตนเองที่สำคัญประการหนึ่งคือ การฝึกการควบคุมตนเอง (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2536 : 111 – 113 ; อ้างอิงมาจาก O’Leary and Dubey. 1979) ซึ่งประกอบด้วย

1. การฝึกการควบคุมตนเองโดยการจัดประสบการณ์การควบคุมพฤติกรรมของตนเอง ให้แก่บุคคลที่ประสงค์จะควบคุมพฤติกรรมของตนเอง โดยขั้นแรกควรจะให้บุคคลนั้นมีประสบการณ์ ในการถูกบุคคลอื่นควบคุมพฤติกรรมที่เขาประสงค์จะควบคุมเสียก่อน และหลังจากที่การปรับพฤติกรรมได้ดำเนินไปจนบรรลุเป้าหมาย พฤติกรรมที่ได้รับการปรับแล้ว ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้เกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ ผู้ปรับพฤติกรรมควรจะค่อย ๆ ถอดแรงเสริม ตลอดทั้งกระบวนการที่ใช้ในการปรับพฤติกรรมนั้นออกไป แล้วเปิดโอกาสให้บุคคลนั้นได้เริ่มต้นกระบวนการในการปรับพฤติกรรมนั้น ๆ ของเขาเอง พร้อมทั้งหาวิธีรักษาพฤติกรรมนั้นไว้คงอยู่

2. การฝึกการควบคุมตนเอง โดยการฝึกให้บุคคลที่ประสงค์จะควบคุมพฤติกรรมของตนเอง ให้รู้จักสังเกตพฤติกรรมเป้าหมายจากตัวแบบ และฝึกให้รู้จักเลือกเลียนแบบพฤติกรรมที่ต้องการจะเลียนแบบจากตัวแบบให้ได้อย่างเหมาะสม

3. การฝึกการควบคุมตนเอง โดยการสังเกตตนเอง ในกรณีนี้บุคคลที่ประสงค์จะปรับพฤติกรรมของตนเองจะต้องกำหนดพฤติกรรมเป้าหมายตามที่ตนคาดหวัง และตั้งเป้าหมาย

ไว้ ในการฝึกการควบคุมตนเองนี้ จะต้องฝึกให้บุคคลนั้นรู้จักสังเกตการเปลี่ยนแปลงของตนเอง และเรียนรู้วิธีทางที่จะควบคุมพฤติกรรมของตนเองให้บรรลุเป้าหมายตามที่ตนประสงค์

4. การฝึกการควบคุมตนเอง โดยการกำหนดเงื่อนไขให้ตนเอง เงื่อนไขของบุคคลที่ประสงค์จะปรับพฤติกรรมของตนเองให้บรรลุเป้าหมายนั้น อาจได้แก่ เงื่อนไขของการเสริมแรงแก่ตนเอง และเงื่อนไขของการลงโทษตนเอง และในกรณีที่บุคคลนั้นสามารถกระทำหรือมีพฤติกรรมที่สมควรคาดหวัง และบรรลุพฤติกรรมเป้าหมายที่ตนเองได้กำหนดไว้แล้ว บุคคลนั้นจะให้แรงเสริมแก่ตนเอง และแรงเสริมที่ตนเองให้แก่ตนเอง จะมีค่าและเป็นพลังที่จะกระตุ้นให้บุคคลนั้นกระทำหรือมีพฤติกรรมในวิธีทางที่พึงประสงค์ต่อไป

5. การฝึกการควบคุมตนเอง โดยการจัดพฤติกรรมบางประการที่บุคคลนั้นถูกควบคุมนั้น ถูกควบคุมด้วยสิ่งเร้าหรือต้องตาอยู่ภายใต้การควบคุมของสิ่งเร้าบางประการ ในกรณีเช่นนี้ จะต้องอาศัยพลังใจที่เข้มแข็งของบุคคลนั้น ที่จะต้องหาทางที่จะถอดถอนสิ่งเร้านั้นออกไป เช่น การบังคับใจตนเอง การไม่ให้ความสนใจแก่สิ่งเร้านั้น ๆ แม้ว่าสิ่งเร้านั้นจะเป็นสิ่งเร้าที่น่าพึงประสงค์ก็ตาม แต่สิ่งเร้านั้น ๆ ก็ทำให้บุคคลนั้นไม่สามารถจะควบคุมพฤติกรรมของตนเองให้บรรลุเป้าหมายได้

6. การฝึกการควบคุมตนเอง โดยจัดสิ่งเร้าที่ไม่พึงประสงค์ที่เป็นผลให้บุคคลนั้นมีพฤติกรรมหลีกเลี่ยง และทำให้บุคคลนั้นไม่สามารถบรรลุพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้ กรณีเช่นนี้ แสดงว่า พฤติกรรมที่พึงประสงค์ซึ่งเป็นพฤติกรรมเป้าหมายของบุคคลคนนั้นอาจจะยาก ไม่ชวนเชิญให้กระทำ เพราะฉะนั้น บุคคลนั้นจึงหลีกเลี่ยงไปหาสิ่งอื่นที่ง่ายกว่า เป็นที่พึงพอใจมากกว่า ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นต้องจัดสิ่งเร้าที่ไม่พึงประสงค์ให้หมดไปจากสถานการณ์นั้น ๆ เพื่อให้บุคคลนั้นสามารถควบคุมตนเองไม่เกิดความวอกแวก หลีกเลียงงานใดงานหนึ่งที่ตนจะต้องรับผิดชอบและเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่จะต้องเกิดขึ้น

3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเอง

งานวิจัยในต่างประเทศ

โทมัส และคอลเลจ (Thomas and College. 1976 : 209 - 211) ได้ศึกษาผลของการประเมินตนเองต่อพฤติกรรมการทำงานของนักเรียนเกรด 2 อายุ 7 ปี 5 เดือน จนถึง 8 ปี 6 เดือน จำนวน 31 คน ขั้นตอนในการทดลองเป็นแบบ ABC ซึ่ง A ได้แก่ ขั้น

รวบรวมข้อมูลพื้นฐาน B คือ ขั้นตอนควบคุมตนเอง C คือ ขั้นตอนติดตามผล ในขั้นตอนการควบคุมตนเองนี้ นักเรียนจะต้องบันทึกพฤติกรรมตนเองลงบนกระดานบันทึก ต่อเมื่อมีพฤติกรรมการทำงานในขณะที่มีสัญญาณดังขึ้น ถ้าไม่มีพฤติกรรมการทำงานก็จะเป็นการบันทึก โดยจะมีเสียงสัญญาณประมาณ 15 - 20 ครั้ง ในเวลา 40 นาที ของชั่วโมง คณิตศาสตร์ และเมื่อหมดเวลาการบันทึกในแต่ละชั่วโมง นักเรียนก็จะได้รับอนุญาตให้เล่นเกมสไลด์ตามจำนวนครั้งของพฤติกรรมการทำงาน การบันทึกพฤติกรรมตนเองทำเป็นเวลา 8 สัปดาห์ ในขั้นนี้ผู้ทดลองสามารถสำรวจความถูกต้องในการประเมินตนเองของนักเรียนด้วย ผลการทดลองปรากฏว่า ในขั้นที่มีการควบคุมตนเอง นักเรียนมีพฤติกรรมการทำงานเพิ่มขึ้น โดยไม่ต้องมีการเสริมแรงจากภายนอกเลย และการทำงานยังคงมีประสิทธิภาพในระยะติดตามผล 2 เดือน ต่อมา

งานวิจัยในประเทศ

ภรณ์ อินทศร (2526 : 72 - 75) ได้ศึกษาผลของการใช้วิธีการควบคุมตนเอง ปรับพฤติกรรม ตั้งใจเรียนในห้องเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 24 คน แบ่งเป็น กลุ่มทดลอง 12 คน กลุ่มควบคุม 12 คน ด้วยวิธีการจับคู่ นักเรียนที่มีระดับพฤติกรรม ตั้งใจเรียน ใกล้เคียงกันมากที่สุด แล้วจัดเข้ากลุ่มทดลองหรือกลุ่มควบคุมการทดลองแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ระยะแรกหาพื้นฐานพฤติกรรมตั้งใจเรียนของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ระยะที่ 2 ให้นักเรียนกลุ่มทดลองใช้วิธีการควบคุมตนเองปรับพฤติกรรมตั้งใจเรียน ส่วนนักเรียนกลุ่มควบคุมคงเรียนหนังสือตามปกติ ระยะสุดท้ายทำการติดตามผล ซึ่งผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่ใช้การควบคุมตนเองมีพฤติกรรมตั้งใจเรียนสูงกว่านักเรียนที่ไม่ใช้การควบคุมตนเอง

อรนงค์ วิทยานิพนธ์ (2533 : 48) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของการควบคุมตนเองและการวางเงื่อนไข เป็นกลุ่มที่มีต่อพฤติกรรมก่อนนอนในห้องสมุดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดใหม่ช่องลม กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 16 คน แบ่งเป็นกลุ่มใช้การควบคุมตนเอง 8 คน และกลุ่มที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม 8 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ใช้การควบคุมตนเองและนักเรียนที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม มีพฤติกรรมก่อนนอนในห้องสมุดไม่แตกต่างกัน

สุพล ชัดเชื้อ (2535 : 44) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของการควบคุมตนเอง และการปรับสันทนที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดเสมียนนารี กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีพฤติกรรม

ก้าวร้าว ตั้งแต่เปอร์เซนต์ไทล์ที่ 75 ขึ้นไป จำนวน 16 คน กลุ่มทดลองที่ 1 ใช้การควบคุมตนเอง จำนวน 8 คน และกลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับการปรับเปลี่ยน จำนวน 8 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบบันทึกพฤติกรรมก้าวร้าว พบว่านักเรียนที่ใช้การควบคุมตนเอง และนักเรียนที่ได้รับการปรับเปลี่ยน มีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่ใช้การควบคุมตนเอง มีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงมากกว่านักเรียนที่ได้รับการปรับเปลี่ยน นักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ภายหลังการใช้การควบคุมตนเอง นักเรียนมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ภายหลังการใช้การปรับเปลี่ยน

คมคาย อนุจันทร์ (2538 : 53) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของการควบคุมตนเอง และการเสริมแรงพฤติกรรมที่ขัดกันเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2537 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวสูงกว่าเปอร์เซนต์ไทล์ที่ 75 จำนวน 16 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร แบ่งเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 กลุ่มละ 8 คน โดยกลุ่มทดลองที่ 1 ใช้การควบคุมตนเอง และกลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับการเสริมแรงพฤติกรรมที่ขัดกัน แบบแผนการทดลองของการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสลับกลับ (ABA, Reversal Design) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบบันทึกพฤติกรรมก้าวร้าว พบว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ภายหลังการใช้การควบคุมตนเอง นักเรียนมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ภายหลังได้รับการเสริมแรงพฤติกรรมที่ขัดกัน นักเรียนที่ใช้การควบคุมตนเอง และนักเรียนที่ได้รับการเสริมแรงพฤติกรรมที่ขัดกันมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงไม่แตกต่างกัน

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวสรุปได้ว่า การควบคุมตนเอง เป็นวิธีการที่บุคคลใช้วิธีการหนึ่งวิธีการใด หรือหลายวิธีรวมกัน เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคล จากพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ไปสู่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยที่บุคคลนั้นเป็นผู้กำหนดพฤติกรรมเป้าหมาย กระบวนการและควบคุมตัวแปร อันจะมีผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์นั้นด้วยตนเอง ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาโดยใช้การควบคุมตนเอง เพื่อลดพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2540 โรงเรียนวิชาการ สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ที่มีพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนสูงกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 ขึ้นไป จำนวน (33) คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2540 โรงเรียนวิชาการ สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ที่มีพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนสูงกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 ขึ้นไป จำนวน 16 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร โดยมีขั้นตอนการเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากครูแนะแนวและครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ประเมินพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียน เพื่อเลือกนักเรียนเข้ากลุ่มตัวอย่าง แล้วผู้วิจัยเลือกนักเรียนที่มีพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 ขึ้นไป จำนวน 33 คน จากนักเรียน จำนวน 130 คน
2. ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนในขณะที่เรียนวิชาภาษาไทย ตามที่ครูแนะแนว และครูผู้สอนวิชาภาษาไทยได้ประเมินตามข้อ 1 อีกครั้งหนึ่ง (จำนวน 33 คน) โดยใช้แบบบันทึกพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน แล้วเลือกนักเรียนที่มีผลของการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนทั้ง 5 ห้องเรียนที่สอดคล้องกับการประเมินของครูแนะแนว และครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ได้จำนวน (30) คน ตามห้องเรียนต่าง ๆ ดังนี้ ห้อง ป.6/1 จำนวน 4 คน ห้อง ป.6/2 จำนวน 5 คน ห้อง ป.6/3 จำนวน 2 คน ห้อง ป.6/4 จำนวน 10 คน และห้อง ป.6/5 จำนวน 9 คน
3. เลือกห้องเรียนที่มีนักเรียนซึ่งมีพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนมากกว่า 8 คนขึ้นไป มีจำนวน 2 ห้องเรียน และสัมภาษณ์นักเรียนเพื่อสอบถามความสมัครใจในการเข้าร่วมการทดลอง
4. นักเรียนสมัครใจในการเข้าร่วมการทดลองทั้งหมด จึงสุ่มอย่างง่ายมาห้องเรียนละ

5. สุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่ง โดยห้อง ป.6/5 เป็นกลุ่มทดลองที่ 1 และห้อง ป.6/4 เป็นกลุ่มทดลองที่ 2

✂ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. แบบประเมินพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน
2. แบบบันทึกพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน
3. โปรแกรมการปรับสีหน้า
4. โปรแกรมการควบคุมตนเอง

✂ วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

1. แบบประเมินพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบประเมินพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน โดยวิธีการดังนี้ คือ

1.1 ศึกษาตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน

1.2 ผู้วิจัยสัมภาษณ์ครูแนะแนว และครูผู้สอนวิชาภาษาไทย จำนวน 5 คน เกี่ยวกับพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนที่พบในชั้นเรียน

1.3 ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนในชั่วโมงเรียนวิชาภาษาไทย หลังจากสร้างความคุ้นเคยกับนักเรียน แล้วนำข้อมูลที่สังเกตได้ร่วมกับข้อมูลจากข้อ 1.1 และที่ได้สัมภาษณ์ครูแนะแนว และครูผู้สอนวิชาภาษาไทยในข้อ 1.2 มาสร้างแบบประเมินพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน คือ ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง และผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ ตรวจสอบรายละเอียดของแบบประเมินพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนว่าสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วจึงนำไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

1.4 ผู้วิจัยนำแบบประเมินพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนที่ปรับปรุงแก้ไข แล้วไปให้ครูแนะแนว และครูผู้สอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประเมินพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียน (ดังรายละเอียดในภาคผนวก)

2. แบบบันทึกพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบบันทึกพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียน ดังนี้

2.1 ศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสังเกตการ บันทึกพฤติกรรม และพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน

2.2 ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนที่พบ โดยทั่วไปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยผู้วิจัยนั่งอยู่ในตำแหน่งที่มองเห็นพฤติกรรมของนักเรียนได้ชัดเจน แล้วบันทึกพฤติกรรมที่สังเกตได้

2.3 นำข้อมูลที่ได้จากข้อ 2.1, 2.2 และคำตอบจากแบบประเมินพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน โดยการประเมินของครูแนะแนว และครูผู้สอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สอดคล้องกับการสังเกตของผู้วิจัยมาสร้างเป็นแบบบันทึกพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิมตรวจสอบความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

2.4 ผู้วิจัยนำแบบบันทึกพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนมาแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวิชาการ สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง จำนวน 8 คน เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องทางด้านภาษา และความสะดวกในการบันทึกเพื่อให้เหมาะสม ก่อนนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

ลักษณะและการให้คะแนนของแบบบันทึกพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน

แบบบันทึกพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน เป็นแบบบันทึกพฤติกรรมใช้การสังเกตแบบสุ่มเหตุการณ์ (Event Sampling) ที่เกิดขึ้นในช่วงเรียนวิชาภาษาไทย โดยบันทึกพฤติกรรมเป็นเวลา 50 นาที ในการสังเกตแต่ละครั้ง

การให้คะแนน

ในการให้คะแนนจากแบบบันทึกพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน ของนักเรียนให้บันทึกความถี่ตามจำนวนครั้งของการเกิดพฤติกรรมเป้าหมาย ในช่วงเวลาที่กำหนดลงในแบบบันทึก

พฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ ให้คะแนน 1 คะแนน เมื่อ พฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนเกิดขึ้น 1 ครั้ง (ตั้งรายละเอียดในภาคผนวก)

3. โปรแกรมการปรับสีนใหม่

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างโปรแกรมการปรับสีนใหม่ ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัย และโปรแกรมที่เกี่ยวข้องกับการปรับสีนใหม่

3.2 สร้างโปรแกรมการปรับสีนใหม่ให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการศึกษา

ค้นคว้า

3.3 นำโปรแกรมการปรับสีนใหม่ที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิม จำนวน 3 คน ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีดำเนินการ และอุปกรณ์

3.4 นำโปรแกรมที่สร้างขึ้นมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้ว ทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวิชาการ สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่งกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 8 คน เพื่อดูความเหมาะสมของเนื้อหาวิธีการ และเวลาที่ใช้ในการทดลอง

3.5 นำโปรแกรมในข้อ 3.4 ที่ทดลองใช้แล้วมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป (ตั้งรายละเอียดในภาคผนวก)

วิธีการนี้ใช้กับกลุ่มทดลองที่ 1

4. โปรแกรมการควบคุมตนเอง

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างโปรแกรมการควบคุมตนเองของนักเรียน ดังนี้

4.1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัย และโปรแกรมที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเอง

4.2 สร้างโปรแกรมการควบคุมตนเองให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการศึกษา

ค้นคว้า

4.3 นำโปรแกรมการควบคุมตนเองที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิม จำนวน 3 คน ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีดำเนินการ และอุปกรณ์

4.4 นำโปรแกรมที่สร้างขึ้นมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้ว ทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวิชาการ สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่งกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 8 คน เพื่อดูความเหมาะสมของเนื้อหาวิธีการ และเวลาที่ใช้ในการทดลอง

4.5 นำโปรแกรมในข้อ 4.4 ที่ทดลองใช้แล้วมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป (ดังรายละเอียดในภาคผนวก)

วิธีการนี้ใช้กับกลุ่มทดลองที่ 2

การเตรียมการก่อนทดลอง

1. เลือกผู้ช่วยวิจัย จำนวน 1 คน และครูผู้ร่วมการทดลอง 1 คน โดยมีหลักการในการเลือกดังนี้ คือ ผู้ช่วยวิจัยเป็นครูแนะแนว และครูผู้ร่วมการทดลองเป็นครูสอนวิชาภาษาไทยแก่นักเรียนทั้งสองห้องเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เมื่อผู้วิจัยได้รับความร่วมมือจากผู้ช่วยวิจัย และครูผู้ร่วมการทดลองแล้ว จึงชี้แจงให้ผู้ช่วยวิจัยและครูผู้ร่วมการทดลองทราบรายละเอียดเกี่ยวกับการทดลอง
2. ผู้วิจัยอธิบายให้ผู้ช่วยวิจัย และครูผู้ร่วมการทดลองเข้าใจหลักการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมแบบการปรับสัณนิทรมและการควบคุมตนเอง และผู้วิจัยสาธิตการปรับสัณนิทรม และการควบคุมตนเอง โดยให้ครูผู้ร่วมการทดลองฝึกการใช้วิธีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทั้งสองวิธีดังกล่าว

ขั้นตอนการสังเกตพฤติกรรม

1. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยศึกษาและทำความเข้าใจจุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้
2. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยศึกษานิยามศัพท์เฉพาะของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน และแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนที่เข้าใจตรงกันและใช้ได้ถูกต้อง โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยฝึกสังเกต บันทึกพฤติกรรม และหาดัชนีความเชื่อมั่นของการสังเกต โดยหาสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องก่อนเริ่มทำการทดลองเป็นเวลา 2 สัปดาห์ โดยกำหนดเกณฑ์ว่าจะต้องได้ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของการสังเกตเกิน 0.80 ขึ้นไป และในการศึกษาครั้งนี้พบว่าได้ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องเท่ากับ 0.92
3. การวิจัยครั้งนี้ใช้การสังเกตแบบสุ่มเหตุการณ์ (Event Sampling) โดยสังเกตในวิชาภาษาไทย สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนก่อนการทดลองเป็นระยะเวลา 2 สัปดาห์ ขณะทำการทดลอง 6 สัปดาห์และหลังการทดลอง 6 สัปดาห์ในการสังเกตแต่ละครั้งจะสังเกตพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียน ครั้งละ 50 นาที และจะสลับเวลาการสังเกตระหว่างกลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่ม ดังรายละเอียดต่อไป

3.1 กลุ่มทดลองที่ 1 สังเกต และบันทึกพฤติกรรมในวันจันทร์ เวลา 9.00 - 9.50 น. และวันพุธ เวลา 15.00 - 15.50 น.

3.2 กลุ่มทดลองที่ 2 สังเกต และบันทึกพฤติกรรมในวันอังคาร เวลา 9.00 - 9.50 น. และวันพฤหัสบดี เวลา 15.00 - 15.50 น.

4. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยเข้าไปสังเกตพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนในวิชาภาษาไทย โดยจะนั่งในตำแหน่งที่มองเห็นพฤติกรรมนักเรียน และได้ยินเสียงการพูดของนักเรียนอย่างชัดเจน โดยไม่รบกวนการเรียนการสอนหรือไม่ให้ความสนใจผู้รับการทดลองคนใดคนหนึ่งเป็นพิเศษ และไม่ทำให้เด็กเห็นแบบบันทึกพฤติกรรม

ดัชนีความเชื่อมั่นของการสังเกต

ในการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มทดลอง ทั้ง 2 กลุ่ม ตลอดระยะก่อนการทดลอง ขณะทำการทดลองและหลังการทดลองแล้วจะแนบการบันทึกการสังเกตพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนตลอด 3 ระยะ มาหาดัชนีความเชื่อมั่นจากการสังเกต โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องระหว่างผู้สังเกต 2 คน ซึ่งมีค่าตั้งแต่ .80 ขึ้นไป จึงถือว่าการสังเกตนั้นเชื่อถือได้ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2536 : 33) สูตรในการคำนวณมีดังนี้

$$\text{ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง} = \frac{\text{จำนวนความถี่ของพฤติกรรมที่สังเกตได้น้อยกว่า}}{\text{จำนวนความถี่ของพฤติกรรมที่สังเกตได้มากกว่า}}$$

แบบแผนการวิจัย

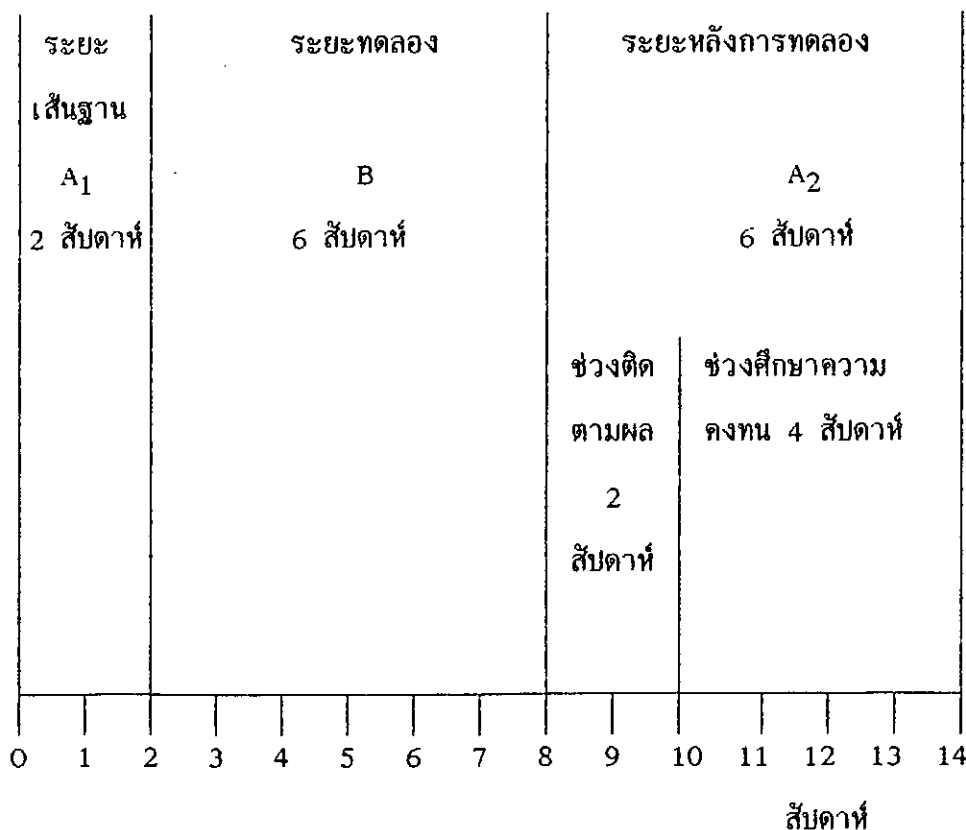
การทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามแบบสลับกลับ (ABA Reversal Design) (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2536 : 155 - 156) โดยแบ่งระยะการทดลองดังนี้

ระยะ A₁ เป็นระยะเส้นฐานพฤติกรรม ใช้เวลา 2 สัปดาห์ ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ในสภาพการเรียนการสอนปกติ ซึ่งในระยะนี้ไม่มีการปรับเปลี่ยน และการควบคุมตนเอง เมื่อหมดเวลาสังเกตแต่ละครั้งผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยนำผลการบันทึกพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน ของนักเรียนมาหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง

ระยะ B เป็นระยะทดลอง ใช้เวลา 6 สัปดาห์ โดยผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มการทดลอง ที่ 1 ใช้วิธีการปรับเปลี่ยน และกลุ่มการทดลองที่ 2 ใช้การควบคุมตนเอง ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย สังเกตและบันทึกพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มระหว่างที่ครูสอนวิชา ภาษาไทยเมื่อหมดเวลาการสังเกตแต่ละครั้ง ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยนำผลการบันทึกพฤติกรรมความ ขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนมาหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง

ระยะ A₂ เป็นระยะหลังการทดลอง ใช้เวลา 6 สัปดาห์ โดยแบ่งเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงติดตามผลเป็นเวลา 2 สัปดาห์ และช่วงศึกษาความคงทนของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน เป็นเวลา 4 สัปดาห์ ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของ นักเรียนกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่ม ในสภาพการเรียนการสอนปกติ ซึ่งในระยะนี้ไม่มีการปรับเปลี่ยน และการควบคุมตนเอง เมื่อหมดเวลาการสังเกตแต่ละครั้ง ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยนำผลการบันทึก พฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนมาหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง

* ความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน

ภาพประกอบ 1 แผนภูมิแสดงระยะต่าง ๆ ของการทดลอง

การดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการทดลองสลับกลับ (ABA Reversal Design) โดยแบ่งการทดลองออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

1. ระยะเสถียรภาพพฤติกรรม (A_1) เริ่มสัปดาห์ที่ 1 - 2 ระยะเวลาทั้งหมด 2 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ. 2540 ถึงวันที่ 19 มิถุนายน พ.ศ. 2540 ในระยะนี้ยังไม่มี การปรับเปลี่ยน และการควบคุมตนเอง เป็นระยะที่ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตและบันทึกพฤติกรรม ความขัดแย้งกับเพื่อนของผู้รับการทดลองทั้งสองกลุ่มก่อนการทดลอง โดยสังเกตและบันทึกพฤติกรรม ความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียน สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ๆ ละ 50 นาที ในการสังเกตแต่ละครั้งนั้น ผู้วิจัยแบ่งการสังเกตออกเป็น 3 ช่วง ๆ ละ 15 นาที ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 กลุ่มทดลองที่ 1 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกต และบันทึกพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของผู้รับการทดลองกลุ่มที่ 1 ในสภาพการเรียนการสอนปกติ ในชั่วโมงการเรียน วิชาภาษาไทย ทุกวันจันทร์ เวลา 9.00 - 9.50 น. และวันพุธ เวลา 15.00 - 15.50 น.

1.2 กลุ่มทดลองที่ 2 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกต และบันทึกพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของผู้รับการทดลองกลุ่มที่ 2 ในสภาพการเรียนการสอนปกติ ในชั่วโมงการเรียน วิชาภาษาไทย ทุกวันอังคาร เวลา 9.00 - 9.50 น. และวันพฤหัสบดี เวลา 15.00 - 15.50 น.

เมื่อหมดเวลาการสังเกต และบันทึกพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน ผู้วิจัยนำผลการบันทึกพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน ที่ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยบันทึกไว้มาหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของกลุ่มทดลองที่ 1 และ กลุ่มทดลองที่ 2 ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องเท่ากับ 0.90 และ 0.92 ตามลำดับ

ผู้วิจัยนำผลการสังเกต และบันทึกพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียน ในระยะเสถียรภาพที่ได้จากแบบบันทึกพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียน ไปเขียนกราฟแสดง ความถี่พฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนก่อนการทดลอง

2. ระยะทดลอง (B) เริ่มการทดลองสัปดาห์ที่ 3 - 8 รวม 6 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 23 มิถุนายน พ.ศ. 2540 ถึงวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2540 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 กลุ่มทดลองที่ 1 เป็นกลุ่มที่ใช้การปรับเปลี่ยน โดยนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ใช้การปรับเปลี่ยนขณะเรียนวิชาภาษาไทยในวันจันทร์ เวลา 9.00 - 9.50 น. และวันพุธ เวลา 15.00 - 15.50 น. สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ๆ ละ 50 นาที โดยแบ่งการสังเกตออกเป็น

3 ช่วง ๆ ละ 15 นาที ในแต่ละช่วงผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกต และบันทึกพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน โดยกลุ่มนี้ผู้วิจัยใช้การปรับสีน้ำหม เพื่อลดพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียน

เมื่อหมดเวลาในการสังเกต ผู้วิจัยนำผลการบันทึกพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนที่ได้จากการสังเกต และบันทึกพฤติกรรมของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยมาหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องเท่ากับ 0.93

2.2 กลุ่มทดลองที่ 2 เป็นกลุ่มที่ใช้การควบคุมตนเอง โดยนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการควบคุมตนเองขณะเรียนวิชาภาษาไทย ในวันอังคาร เวลา 9.00 – 9.50 น. และวันพฤหัสบดี เวลา 15.00 – 15.50 น. สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ๆ ละ 50 นาที โดยแบ่งการสังเกตออกเป็น 3 ช่วง ๆ ละ 15 นาที โดยให้นักเรียนแต่ละคนสังเกต และบันทึกความถี่ของการเกิดพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน และในช่วงเวลาดังกล่าวผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกต และบันทึกพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียน

เมื่อหมดเวลาในการสังเกต ผู้วิจัยนำผลการบันทึกพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนที่ได้จากการสังเกต และบันทึกพฤติกรรมของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยมาหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องเท่ากับ 0.84

ผู้วิจัยนำผลการสังเกตพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ในระยะทดลองที่ได้จากแบบบันทึกพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน ของนักเรียนแต่ละคนไปเขียนกราฟ เพื่อดูการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียน

3. ระยะหลังการทดลอง (A_2) เริ่มสัปดาห์ที่ 9 – 14 รวม 6 สัปดาห์ ตั้งแต่ วันที่ 4 สิงหาคม พ.ศ. 2540 ถึงวันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2540 โดยแบ่งเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงติดตามผลหลังการทดลอง 2 สัปดาห์ และช่วงศึกษาความคงทนของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของผู้รับการทดลองทั้งสองกลุ่ม 4 สัปดาห์ ในระยะหลังการทดลองนี้ไม่มีการปรับสีน้ำหม และการควบคุมตนเองแก่นักเรียนแต่ละกลุ่ม เป็นระยะที่ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกต และบันทึกพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม ในสภาพการเรียนการสอนปกติในวิชาภาษาไทย โดยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมดังกล่าวของนักเรียน กลุ่มทดลองที่ 1 ทุกวันจันทร์ เวลา 9.00 – 9.50 น. และวันพุธ เวลา 15.00 – 15.50 น. และกลุ่มทดลองที่ 2 สังเกต และบันทึกพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนทุกวันอังคาร เวลา 9.00 – 9.50 น. และวันพฤหัสบดี เวลา 15.00 – 15.50 น.

เมื่อหมดเวลาการสังเกตผู้วิจัยนำผลการบันทึกพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนที่ได้จากการสังเกต และบันทึกพฤติกรรมของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยมาหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องเท่ากับ 0.84 และ 0.88 ตามลำดับ

ผู้วิจัยนำผลการสังเกตพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนในระยะหลังการทดลองที่ได้จากแบบบันทึกพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนแต่ละคน ไปเขียนกราฟแสดงความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน ของนักเรียนภายหลังการทดลอง

วิธีการจัดกระทำกับข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกต ดังนี้

1. เปรียบเทียบพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียน ก่อนและหลังได้รับการใช้การปรับเปลี่ยน
2. เปรียบเทียบพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียน ก่อนและหลังได้รับการใช้การควบคุมตนเอง
3. เปรียบเทียบพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียน ที่ได้รับการใช้การปรับเปลี่ยนใหม่กับการควบคุมตนเอง
4. ใช้คะแนนของนักเรียนแต่ละคนเขียนกราฟ เพื่อดูการเปลี่ยนแปลงความถี่พฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน ตั้งแต่ระยะเส้นฐาน ระยะทดลอง จนถึงระยะหลังการทดลอง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน
 - 1.1 ค่ามัธยฐาน (Median)
 - 1.2 ค่าเบี่ยงเบนควอไทล์ (Quartile Deviation)
2. สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน

2.1 เปรียบเทียบพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียน ของกลุ่มทดลอง แต่ละกลุ่มก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้การทดสอบของ วิลคอกซัน (The Wilcoxon Matched Pairs Signed - Ranks Test)

2.2 เปรียบเทียบผลต่างของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนก่อนและ หลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 โดยใช้การทดสอบของ แมน-วิทนี (The Mann - Whitney U Test)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดลอง และการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ เพื่อใช้แทนความหมายดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
Mdn	แทน	ค่ามัธยฐานของกลุ่มตัวอย่าง
Mdn (diff)	แทน	ค่าความแตกต่างของค่ามัธยฐานของกลุ่มตัวอย่าง
Q.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์ของกลุ่มตัวอย่าง
Q.D. (diff)	แทน	ค่าความแตกต่างของส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์ของกลุ่มตัวอย่าง
T	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบของวิลคอกัน
U	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาในการทดสอบของ แมน - วิทนี
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของการสังเกต

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. เปรียบเทียบพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ในระยะก่อนและหลังการใช้การปรับเปลี่ยน
2. เปรียบเทียบพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ในระยะก่อนและหลังการใช้การควบคุมตนเอง
3. เปรียบเทียบผลต่างของคะแนนพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 และนำเสนอการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนทั้ง 3 ระยะ โดยการเขียนกราฟเส้น

ตาราง 1 เปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 1
ในระยะก่อนและหลังการใช้การปรับสินไหม

กลุ่มทดลองที่ 1	N	Mdn	Q.D.	T
ก่อนการทดลอง	8	17.5	2.0	0**
หลังการทดลอง	8	2.0	0.5	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 1 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้การปรับสินไหมในกลุ่มทดลองที่ 1 มีพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนลดลง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 1 แสดงว่า ภายหลังจากการใช้การปรับสินไหมนักเรียนมีพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนลดลง

ตาราง 2 เปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 2
ในระยะก่อนและหลังการใช้การควบคุมตนเอง

กลุ่มทดลองที่ 2	N	Mdn	Q.D.	T
ก่อนการทดลอง	8	22.5	3.5	0**
หลังการทดลอง	8	1.0	0.5	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 2 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้การควบคุมตนเองในกลุ่มทดลองที่ 2 มีพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนลดลง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับกับสมมุติฐานข้อที่ 2 แสดงว่า ภายหลังการใช้การควบคุมตนเอง นักเรียนมีพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนลดลง

ตาราง 3 เปรียบเทียบผลต่างของคะแนนพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนก่อนและหลังการทดลอง
ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2

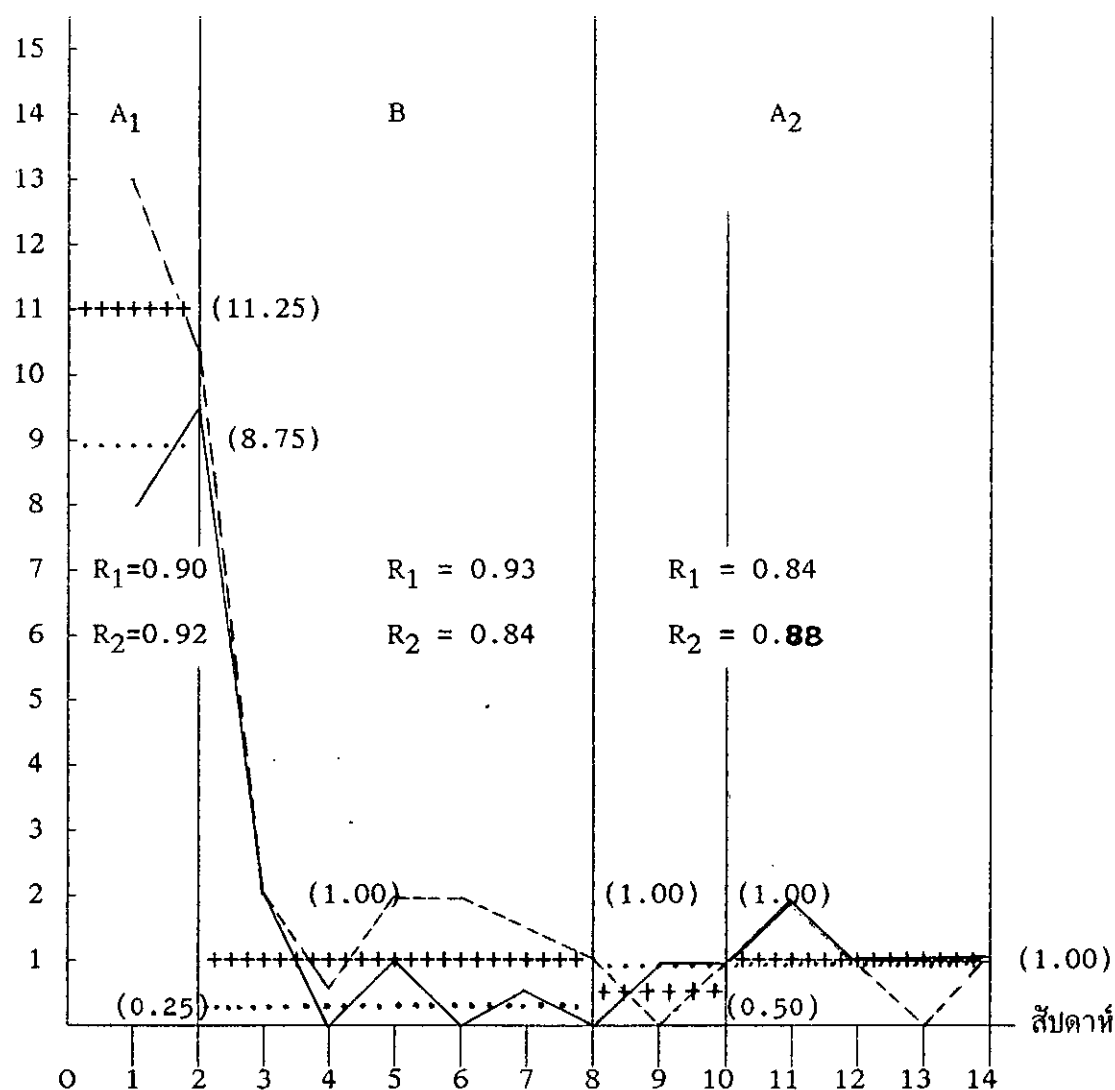
กลุ่มทดลอง	N	Mdn(diff)	Q.D.(diff)	U
กลุ่มทดลองที่ 1	8	15	1.5	3.5*
กลุ่มทดลองที่ 2	8	21	3.1	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการปรับสัณฐานในกลุ่มทดลองที่ 1 และนักเรียนที่ได้รับการควบคุมตนเองในกลุ่มทดลองที่ 2 มีพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนลดลงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 3 แสดงว่านักเรียนที่ได้รับการปรับสัณฐาน และนักเรียนที่ได้รับการควบคุมตนเองมีพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนลดลงแตกต่างกัน โดยกลุ่มที่ได้รับการควบคุมตนเองมีพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนลดลงมากกว่ากลุ่มที่ได้รับการปรับสัณฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถนำเสนอในรูปแบบการเขียนกราฟเส้นได้ดังนี้

ความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน

ภาพประกอบ 2 มัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ตลอด 3 ระยะ

จากภาพประกอบ 2 จะเห็นว่าค่ามัธยฐานของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ใช้การปรับสีนไหม ในระยะเส้นฐานและระยะทดลองลดลงจาก 8.75 เป็น 0.25 และเมื่อพิจารณาค่ามัธยฐานของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนในระยะติดตามผลเป็น 1 และในระยะศึกษาความคงทนเป็น 1 แสดงว่าการใช้การปรับสีนไหมทำให้พฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 1 ลดลง

สำหรับกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ใช้การควบคุมตนเอง ค่ามัธยฐานของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนในระยะเส้นฐานและระยะทดลองลดลงจาก 11.25 เป็น 1 และเมื่อพิจารณาค่ามัธยฐานของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนในระยะติดตามผลเป็น 0.5 และในระยะศึกษาความคงทนเป็น 1 แสดงว่าการใช้การควบคุมตนเองทำให้พฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 2 ลดลง

เมื่อเปรียบเทียบค่ามัธยฐานของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 พบว่า ในระยะเส้นฐาน กลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่ม มีค่ามัธยฐานของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนใกล้เคียงกัน โดยกลุ่มทดลองที่ 2 มัธยฐานของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนสูงกว่าเล็กน้อย ส่วนในระยะทดลองค่ามัธยฐานของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของทั้ง 2 กลุ่มก็ลดลงใกล้เคียงกัน แต่ในระยะติดตามผลระหว่างสัปดาห์ที่ 9 - 10 ค่ามัธยฐานของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของกลุ่มทดลองที่ 1 เพิ่มขึ้นเล็กน้อย ในขณะที่ค่ามัธยฐานของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของกลุ่มทดลองที่ 2 ลดลงเล็กน้อย และในการศึกษาความคงทนของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน ระหว่างสัปดาห์ที่ 11-14 พบว่าค่ามัธยฐานของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนทั้ง 2 กลุ่มเท่ากัน

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการใช้การปรับสีน้าใหม่
2. เพื่อ เปรียบเทียบพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการใช้การควบคุมตนเอง
3. เพื่อ เปรียบเทียบพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนที่ได้รับการใช้การปรับสีน้าใหม่ และได้รับการใช้การควบคุมตนเอง

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนมีพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนลดลงภายหลังได้รับการใช้การปรับสีน้าใหม่
2. นักเรียนมีพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนลดลงภายหลังได้รับการใช้การควบคุมตนเอง
3. นักเรียนที่ได้รับการใช้การปรับสีน้าใหม่และนักเรียนที่ได้รับการใช้การควบคุมตนเอง มีพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนลดลงแตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2540 โรงเรียนวิชาการ สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ที่มีพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนสูงกว่าเปอร์เซนต์ที่ 75 ขึ้นไป จำนวน 33 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2540 โรงเรียนวิชาการ สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ที่มีพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนสูงกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 75 ขึ้นไป จำนวน 16 คน ซึ่งได้จากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่ง เป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม ๆ ละ 8 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. แบบประเมินพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน
2. แบบบันทึกพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน
3. โปรแกรมการปรับเปลี่ยน
4. โปรแกรมการควบคุมตนเอง

การดำเนินการทดลอง

1. ระยะก่อนทดลอง

1.1 ผู้วิจัยเลือกผู้ช่วยวิจัย 1 คน และครูผู้ร่วมการทดลอง 1 คน

1.2 ผู้วิจัยดำเนินการฝึกครูผู้ช่วยการทดลองเกี่ยวกับหลักการปรับพฤติกรรม

โดยการปรับเปลี่ยนและการควบคุมตนเอง จนเข้าใจและสามารถนำไปใช้กับนักเรียนได้ ใช้เวลาฝึก 2 สัปดาห์

1.3 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยฝึกสังเกตและบันทึกพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 8 คน เป็นเวลา 2 สัปดาห์ โดยได้ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของผู้วิจัย และผู้ช่วยวิจัยเป็น 0.92

2. ระยะดำเนินการทดลองใช้เวลา 14 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ. 2540 ถึงวันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2540 การทดลองครั้งนี้เป็นการทดลองแบบสลับกลับ (ABA Reversal Design) โดยผู้วิจัยแบ่งการทดลองเป็น 3 ระยะ คือ

2.1 ระยะที่ 1 (A_1) เป็นระยะหาพื้นฐานพฤติกรรมโดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยทำการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียน กลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ในสภาพการเรียนการสอนปกติ ใช้เวลา 2 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ. 2540 ถึงวันที่ 19 มิถุนายน พ.ศ. 2540 โดยแบ่งเป็นสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ๆ ละ 50 นาที โดยค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของการสังเกตของกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 เท่ากับ 0.90 และ 0.92 ตามลำดับ

2.2 ระยะที่ 2 (B) เป็นระยะทดลองเริ่มตั้งแต่สัปดาห์ที่ 3 - 8 ตั้งแต่วันที่ 23 มิถุนายน พ.ศ. 2540 ถึงวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2540 ระยะนี้ผู้วิจัยใช้โปรแกรมการปรับเปลี่ยนไหมกับกลุ่มทดลองที่ 1 และใช้โปรแกรมการควบคุมตนเองกับกลุ่มทดลองที่ 2 โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกต และบันทึกพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนในกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่ม ใช้เวลา 6 สัปดาห์ ๆ ละ 2 ครั้ง ๆ ละ 50 นาที โดยค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยของการสังเกตในกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 เท่ากับ 0.93 และ 0.84 ตามลำดับ

2.3 ระยะที่ 3 (A_2) เป็นระยะหลังการทดลอง ใช้เวลา 6 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 9 - 14 ตรงกับวันที่ 4 สิงหาคม พ.ศ. 2540 ถึงวันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2540 ระยะนี้ผู้วิจัยแบ่งเป็น 2 ช่วง คือ

สัปดาห์ที่ 9 - 10 ตั้งแต่ วันที่ 4 สิงหาคม พ.ศ. 2540 ถึงวันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2540 เป็นระยะติดตามผล

สัปดาห์ที่ 11 - 14 ตั้งแต่ วันที่ 18 สิงหาคม พ.ศ. 2540 ถึงวันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2540 เป็นการศึกษาความคงทนของการลดพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน

ในระยะติดตามผลนี้ ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนในกลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่มหลังจากยุติการใช้ การปรับเปลี่ยนไหมและการควบคุมตนเอง แล้วใช้เวลา 2 สัปดาห์ ๆ ละ 2 ครั้ง ๆ ละ 50 นาที

ส่วนการศึกษาความคงทนของการลดพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนในกลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่มหลังจากยุติการใช้ การปรับเปลี่ยนไหม และการควบคุมตนเอง แล้วใช้เวลา 4 สัปดาห์ ๆ ละ 2 ครั้ง ๆ ละ 50 นาที

ในระยะหลังการทดลองนี้ ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนในกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่ม โดยค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของการสังเกตของกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 เท่ากับ 0.84 และ 0.88 ตามลำดับ

3. หลังสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

3.1 นำผลการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนมาหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องระหว่างผู้สังเกต 2 คน

3.2 นำผลการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนในข้อ 3.1 มาวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติ

3.3 นำเสนอข้อมูลด้วยกราฟเส้นตรง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติดังต่อไปนี้

1. เปรียบเทียบพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ในระยะก่อนและหลังการใช้การปรับเปลี่ยน โดยใช้การทดสอบของวิลคอกซัน (The Wilcoxon Matched Pairs Signed Ranks Test)

2. เปรียบเทียบพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ในระยะก่อนและหลังการใช้การควบคุมตนเอง โดยใช้การทดสอบของวิลคอกซัน (The Wilcoxon Matched Pairs Signed Ranks Test)

3. เปรียบเทียบผลต่างของคะแนนพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 โดยใช้การทดสอบของ แมน-วิทนี (The Mann Whitney U Test)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนที่ได้รับการการใช้การปรับสีน้าหมมีพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนลดลง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนที่ได้รับการการใช้การควบคุมตนเองมีพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนลดลง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนที่ได้รับการการใช้การปรับสีน้าหม และนักเรียนที่ได้รับการการใช้การควบคุมตนเอง มีพฤติกรรมลดลงแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบผลของการปรับสีน้าหมและการควบคุมตนเอง เพื่อลด พฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวิชาการ สำนักรงานเขต ดินแดง กรุงเทพมหานคร ปรากฏผลการวิจัยดังนี้

1. นักเรียนที่ได้รับการการใช้การปรับสีน้าหมมีพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนลดลงอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การปรับสีน้าหมเป็นวิธีการปรับพฤติกรรมที่ช่วยสีน้าส่งที่นักเรียนฟังพอใจออกไปจำนวนหนึ่ง เมื่อ นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์หรือพฤติกรรมทางลบ ซึ่งในการทดลองครั้งนี้ได้มีการวาง เงื่อนไขว่าหากนักเรียนแสดงพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนจะถูกหักคะแนนความประพฤติในการ เรียนวิชาภาษาไทย จากเงื่อนไขดังกล่าวนี้ทาให้นักเรียนได้ระมัดระวังในการแสดงพฤติกรรมจึง ทาให้พฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนลดลง ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ เบลี และ อิตาวะ (Bailey and Itawa.. 1973 : 892 - 894) ได้ศึกษาพบว่า การให้รางวัลกับการ ปรับสีน้าหมเพื่อลดพฤติกรรมก่อความวุ่นวายในชั้นเรียน ทั้งสองวิธีสามารถลดพฤติกรรมก่อความ วุ่นวายในชั้นเรียนได้ ซึ่งเป็นพฤติกรรมทางลบและยังพบว่าการใช้การปรับสีน้าหมสามารถนาไป ใช้ในการปรับพฤติกรรม เพื่อทาให้พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ลดลงได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ

สุพล ชัดเชื้อ (2535 : 44 - 45) ที่พบว่าการใช้การปรับเปลี่ยนบทบาทให้พฤติกรรมก้าวร้าว ซึ่งเป็นพฤติกรรมในทางลบของนักเรียนลดลงได้

2. นักเรียนที่ได้รับการใช้การควบคุมตนเองมีพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าการควบคุมตนเองเป็นวิธีการปรับพฤติกรรมด้วยตนเองอย่างเป็นระบบที่ช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายของพฤติกรรม เงื่อนไขการเสริมแรง นักเรียนได้สังเกตและบันทึกพฤติกรรมด้วยตนเอง ประเมินพฤติกรรมตนเอง พร้อมทั้งได้รับแรงเสริมที่กำหนดไว้ที่ให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจเกิดแรงจูงใจที่จะลดพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โทมัส และ คอลเลจ (Thomas and College. 1976 : 209 - 211) ได้ศึกษาผลของการประเมินตนเองต่อพฤติกรรมการทำงานของนักเรียนในชั้นที่มีการควบคุมตนเอง นักเรียนมีพฤติกรรมการทำงานเพิ่มขึ้น โดยไม่ต้องมีการเสริมแรงจากภายนอกเลย และการทำงานยังคงมีประสิทธิภาพในระยะติดตามผล 2 สัปดาห์ต่อมา นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรณรงค์ วิทยานิพนธ์ (2533 : 48) ที่ศึกษาพบว่า การควบคุมตนเองสามารถลดพฤติกรรมก่อความไม่สงบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ลงได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพล ชัดเชื้อ (2535 : 44) ภายหลังจากการใช้การควบคุมตนเอง พฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนลดลง ซึ่งต่างก็เป็นพฤติกรรมในทางลบเช่นเดียวกัน

3. นักเรียนที่ได้รับการใช้การปรับเปลี่ยน และนักเรียนที่ได้รับการใช้การควบคุมตนเองมีพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนลดลง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 3 ที่ตั้งไว้ จากผลการวิจัยดังกล่าวแสดงว่า พฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนที่ใช้การปรับเปลี่ยนและนักเรียนใช้การควบคุมตนเองลดลงแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาตามมาตรฐานของผลต่างของคะแนนพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนทั้งสองกลุ่มก่อน และหลังการใช้การปรับเปลี่ยนและการควบคุมตนเอง ปรากฏว่า ผลต่างของความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนที่ใช้การควบคุมตนเองสูงกว่าผลต่างของความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนที่ได้รับการปรับเปลี่ยน แสดงว่าการใช้การควบคุมตนเองทำให้พฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนลดลงมากกว่าการใช้การปรับเปลี่ยน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการควบคุมตนเองเป็นวิธีการปรับพฤติกรรมด้วยตนเองอย่างเป็นระบบประกอบด้วยการกำหนดเป้าหมายของพฤติกรรม การกำหนดเงื่อนไขการเสริมแรง นักเรียนได้สังเกตและประเมิน

พฤติกรรมของตนเอง ทำให้นักเรียนได้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองว่าเปลี่ยนแปลงไปทางทิศใด นอกจากนี้นักเรียนยังได้รับแรงเสริมตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ และแรงเสริมที่นักเรียนได้รับนี้เป็นแรงเสริมที่นักเรียนพึงพอใจทำให้นักเรียนมีแรงจูงใจในการควบคุมพฤติกรรมตนเองมากขึ้น จากการที่นักเรียนสามารถควบคุมพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของตนเองได้นั้น ทำให้นักเรียนเกิดความภูมิใจในตนเอง ดังที่ เพอร์รี และริชาร์ด (Perri and Richard. 1977 : 177 - 182) กล่าวว่า ในการควบคุมตนเองมักใช้วิธีการเสริมแรงควบคู่กันไป และพบว่า การใช้วิธีการเหล่านี้ผสมผสานกันจะมีประสิทธิภาพมากกว่าใช้เทคนิคเพียงอย่างเดียว สำหรับการปรับเปลี่ยนนั้นเป็นวิธีการปรับพฤติกรรมอีกวิธีหนึ่ง โดยการนำสิ่งที่นักเรียนพึงพอใจออกไปจำนวนหนึ่งตามที่กำหนด หลังจากให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ และแม้ว่าพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ลดลง แต่นักเรียนอาจไม่พึงพอใจที่ถูกวางเงื่อนไขว่าหากแสดงพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนจะถูกหักคะแนนจึงทำให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนที่ใช้การปรับเปลี่ยนลดลงน้อยกว่าพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนที่ใช้การควบคุมตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกุล ชัดเชื้อ (2535 : 44 - 46) ที่พบว่า การใช้การควบคุมตนเอง ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงมากกว่าการปรับเปลี่ยน

เมื่อพิจารณาระยะติดตามผลในสัปดาห์ที่ 9 และ 10 พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ใช้การควบคุมตนเองมีพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนลดลงมากกว่านักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ทั้งนี้ อาจเป็นผลมาจากการควบคุมตนเองทำให้นักเรียนได้รู้จักการประเมินตนเอง และสามารถควบคุมพฤติกรรมตนเองได้เพราะการควบคุมตนเองนั้น บุคคลควบคุมพฤติกรรมของตนเอง โดยมีบุคคลอื่นเกี่ยวข้องมากที่สุด นักเรียนได้เรียนรู้ถึงการจัดทำและประเมินพฤติกรรมตนเอง ทำให้นักเรียนได้รู้ถึงผลของการกระทำของตนเองทำให้เกิดกำลังใจที่จะควบคุมตนเองต่อไป

นอกจากนี้การเปรียบเทียบความคงทนของคะแนนพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนที่ลดลงของนักเรียนระหว่างกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่ม ในสัปดาห์ที่ 11 - 14 พบว่าค่ามัธยฐานของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มเท่ากัน แสดงว่า การปรับพฤติกรรมทั้ง 2 วิธี ทำให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนลดลง และสามารถทำให้นักเรียนลดพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนก็ยังคงอยู่

จากข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัยโดยใช้การปรับเปลี่ยน และการควบคุมตนเองเพื่อลดพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนในครั้งนี้ พบว่า นักเรียนแสดงพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนทาง

ด้านการหลีกเลี่ยงมากกว่าพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนทางการใช้อำนาจ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักเรียนเลือกใช้พฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนทางการหลีกเลี่ยงมากกว่าพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย

1.1 จากการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการปรับพฤติกรรม 2 วิธี คือ การปรับสีหน้าและการควบคุมตนเองเพื่อลดพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนซึ่งพบว่าใช้ได้ผล ดังนั้นครูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนที่มีความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับการปรับพฤติกรรมทั้ง 2 วิธี สามารถนำไปใช้ในการลดพฤติกรรมความขัดแย้งของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้

1.2 การนำวิธีการปรับสีหน้าไปใช้ควรคำนึงถึงบุคคลและสถานการณ์ โดยผู้วิจัยและครูผู้สอนจะต้องร่วมมือกันในการจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนได้มีการทำงานร่วมกัน และจะต้องใช้ควบคู่กับเทคนิคการปรับพฤติกรรมวิธีอื่น ๆ เช่น การเสริมแรงทางบวก การใช้เทคนิคแม่แบบ เป็นต้น เพื่อให้การปรับพฤติกรรมได้ผลดียิ่งขึ้น

1.3 การนำวิธีการควบคุมตนเองไปใช้ควรจัดประสบการณ์การควบคุมพฤติกรรมของตนเอง โดยให้บุคคลนั้นมีประสบการณ์การถูกบุคคลอื่นควบคุมพฤติกรรมที่ประสงค์เสียก่อน แล้วเปิดโอกาสให้บุคคลนั้นได้เริ่มต้นกระบวนการในการปรับพฤติกรรมของตนเอง และจะต้องชี้แจงให้ผู้ที่ใช้การควบคุมตนเองได้เข้าใจถึงวิธีการในการใช้การควบคุมตนเองก่อนนำไปใช้

1.4 ในการใช้การปรับสีหน้าและการควบคุมตนเอง ควรเพิ่มช่วงเวลาในการฝึกให้นานมากยิ่งขึ้น เพื่อให้พฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนที่ลดลงแล้วไม่เพิ่มขึ้นอีกในช่วงศึกษาความคงทนของพฤติกรรม

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัย

2.1 การศึกษาผลของการใช้วิธีการปรับสีหน้า และการควบคุมตนเองสามารถนำไปใช้ในการปรับพฤติกรรมทางลบอื่น ๆ เช่น พฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน พฤติกรรมหนีเรียน พฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียน เป็นต้น

2.2 ควรศึกษาวิธีการอื่น ๆ ที่อาจใช้ในการปรับพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน เช่น การหยุดยั้งการให้การเสริมแรง การให้มากจนเกินความต้องการ การให้การเสริมแรง พฤติกรรมอื่นนอกเหนือไปจากพฤติกรรมหนึ่ง ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ต้องการจะลดหรือยุติลง เป็นต้น

2.3 ควรเพิ่มช่วงเวลาในการติดตามผลให้มากขึ้นเพื่อศึกษาความคงทนของ พฤติกรรม

2.4 ควรใช้การปรับเปลี่ยน และการควบคุมตนเองกับนักเรียนชั้นอื่น ๆ เช่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรองแก้ว อยู่สุข. พฤติกรรมองค์การ. กรุงเทพฯ : คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- กาญจนา หลวงจอก. การฝึกพฤติกรรมที่เหมาะสมในการเผชิญความขัดแย้งระหว่างบุคคลแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบางแพรมหิทยา จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.
- กิติมา ปรีดีดิลก. ทฤษฎีบริหารองค์การ. กรุงเทพฯ : ธนะการพิมพ์, 2529.
- กาวัด คงหนู. การศึกษาวิธีจัดการกับความขัดแย้งของศึกษานิเทศก์อำเภอเขต การศึกษา 5. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.
- คมคาย อนุจันทร์. การเปรียบเทียบผลของการควบคุมตนเองและการเสริมแรงพฤติกรรมที่ขัดกันเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.
- ทศนา ขมมณี และคนอื่น ๆ. กลุ่มสัมพันธ์ : ทฤษฎีและแนวปฏิบัติเล่มที่ 1. กรุงเทพฯ : บุรพาการพิมพ์, 2522.
- × นิภา ศรีพรจณ์. สถิติอนพารามตริก. กรุงเทพฯ : รอดิเบียนสตร์, 2533.
- เนาวรัตน์ วิไลชนม์. พฤติกรรมองค์การ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.
- นพรัตน์ สมประสงค์. ความสัมพันธ์ระหว่างความขัดแย้งของเด็กวัยรุ่นกับพ่อแม่และลักษณะความเป็นผู้นำ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. อัดสำเนา.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. การปรับพฤติกรรมเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย, 2530. อัดสำเนา.
- _____. การปรับพฤติกรรมเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536.
- กรณี อินทสร. ผลการใช้วิธีควบคุมตนเองปรับพฤติกรรมตั้งใจเรียนในห้องเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526. อัดสำเนา.

- สุพล ชัดเชื้อ. การเปรียบเทียบผลของการควบคุมตนเองและการปรับเปลี่ยนที่มีพฤติกรรม
ก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดเสมียนนารี กรุงเทพมหานคร.
 ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535.
 อัดสำเนา.
- สัมฤทธิ์ แก้วพลศรี. การเปรียบเทียบการใช้การเสริมแรงทางบวกกับการปรับเปลี่ยนที่มีต่อ
พฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดทับกฤชกลาง อำเภอบาง
เขมแสน จังหวัดนครสวรรค์. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. การปรับพฤติกรรม. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- + อรณรงค์ วิทยานิพนธ์. การเปรียบเทียบผลของการควบคุมตนเองและการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม
ที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวในห้องสมุด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดใหม่
ช่องลม กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- Adler, Ronald B. and Neil Towne. Looking Out Looking In. 5th ed.
 New York : Holt, Rinehat and Winston, Inc., 1987.
- Bailey, John S. and Itawa A.Brian. "Reward Vs. Cost Token Systems : An
 Analysis of the Effects on Students and Teacher," Proceeding
of the 81 st Annual Convention of the American Psychological
Montreal. 8 : 893 - 894 ; 1973.
- Brigham, Thomas A. Handbook of Applied Behavior Analysis : Social and
Instruction Process. New York : Irvington, 1978.
- Cormier, William H. and Sherilyn L. Cormier. Interviewing Strategies
for Helpers : A Guide to Assessment, Treatment and Evaluation.
 California : Brooks/Cole Publishing Company, 1979.
- Dectz, Stantey A. and Sheryl L. Stevenson. Managing Interpersonal
Communication. New York : Harper & Row, 1986.

Fisher, Aubrey B. and Ellis, Donald G. Small Group : Decision Making : Communication and The Group Process. 3rd ed.

New York : Mcgrow Hill Publishing Company, 1990.

Johnson, B.M. The Psychology of Thought and Judgement. New Jersey : Prentice-Hall, 1986.

* Kanfer, Frederick H. and Jeanne S. Phillips. Learning Foundations of Behavior Theory. New York : John Wiley & Sons, 1970.

Kelly, Jae. Organizational Behavior. Illinois : Dorsey-Irwin, Home Wood, 1974.

Perri, M.G. and C.S. Richards. "An Investigation of Naturally Occurring Episodes of Self-Controlled Behaviors," Journal' of Counseling Psychology. 24 : 177 - 183 ; 1977.

Sasse, Connie R. Person to Person. United State of America : Chas A, Bennett Co, Inc., 1978.

Stewart, John and Garp D. Angelo. Together Communicating Interpersonal. 2nd ed. London : Addison-Wesley Publishing Company, 1982.

Thomas, John D. and Mangere College, "Accuracy of Self-Assessment of On-Task Behavior by Elementary School Children. Journal of Applied Behavior Analysis. 9 : 209 - 210 ; 1976.

* Thoresen, Carl E. and Michael J. Mahoney. Behavioral Self-Control. New York : Holt, Rinehart and Winston, 1974.

Tubbs, Stewart L. A Systems Approach to Small Group Interaction. 3rd ed. New York : Newbery Award Records Inc., 1978.

Velasco, Whetsell Martha. "Interpersonal Skill in Adolescence," Dissertation Abstracts International. 46(11) : 3300-A ; May, 1985.

- Ward, Janie Victoria Hopking. "A Study of Urban Addlescents Thinking About Violence Following A Course On The Holocaust (Moral Development)," Dissertation Abstracts International. 47(6) : 2650-B ; December, 1986.
- Watson, David L. and Roland G. Tharp. Self-Directed Behavior : Self-Modification for Personal Adjustment. California : Brooks/Cole Publishing Company, 1972.
- Wilson, Gerald L. and Michael S. Hanna. Group In Context. 2nd ed. New York : McGraw - Hill Publishing Company, 1990.
- Wilson. Terence G. and Daniel K. O'Leary. Principles of Behavior Therapy. New Jersey : Prentice-Hall, 1980.

ภาคผนวก

ภาคผนวก

1. แบบประเมินความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียน
2. แบบบันทึกพฤติกรรมตนเอง (สำหรับนักเรียน)
3. แบบบันทึกพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียน (สำหรับผู้วิจัย)
4. แบบสำรวจตัวเสริมแรง
5. แบบบันทึกรายงานการหักคะแนนของนักเรียน
6. โปรแกรมการปรับเปลี่ยน
7. โปรแกรมการควบคุมตนเอง
8. ตัวอย่างรายละเอียดโปรแกรม
9. กราฟแสดงความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนเป็นรายบุคคลตลอด 3 ระยะ
10. ตารางแสดงความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนเป็นรายบุคคลของนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 1 ตลอด 3 ระยะ
11. ตารางแสดงความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนเป็นรายบุคคลของนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 2 ตลอด 3 ระยะ
12. ตารางแสดงวิธีการวิเคราะห์คะแนนพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ในระยะก่อนและหลังการทดลอง
13. ตารางแสดงวิธีการวิเคราะห์คะแนนพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ในระยะก่อนและหลังการทดลอง
14. ตารางแสดงวิธีการวิเคราะห์คะแนนพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนและหลังการทดลอง

แบบประเมินความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียน

ผู้ประเมิน () ครูประจำชั้น () ครูสอนวิชาภาษาไทย
 ผู้ถูกประเมิน.....ชั้น.....

พฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน หมายถึง การแสดงออกของพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนที่มีต่อกันเมื่อมีความคิด ความรู้สึก และการกระทำที่ไม่สอดคล้องกัน ซึ่งประกอบด้วยลักษณะ 2 ประการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. พฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนด้านการหลีกเลี่ยง ได้แก่ หันหน้าหนี ไม่พูดและฟังเมื่อเพื่อนแสดงความคิดเห็น ไม่มองเมื่อเพื่อนแสดงความรู้สึกออกมา ไม่มองเมื่อเพื่อนแสดงพฤติกรรมออกมา

2. พฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนด้านการใช้อำนาจ ได้แก่ การโต้เถียงเพื่อเอาชนะ ไม่ยอมรับความเห็นของเพื่อนแล้วยึดถือความคิดของตนเอง ตาหนีตีดุเคียดเพื่อน พูดจาข่มขู่ ประชดประชัน และออกคำสั่งให้เพื่อนทำตามความต้องการของตน

แบบประเมินฉบับนี้เป็นแบบประเมินพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน ของนักเรียนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน โดยให้ผู้ประเมินนึกถึงพฤติกรรมของนักเรียนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนจริงตามเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คำชี้แจง

ขอให้ครูสังเกตพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนในห้องที่ท่านสอน โดยทำ

เครื่องหมาย / ให้สอดคล้องกับการแสดงพฤติกรรมนั้นของนักเรียน แต่ละคนตามเกณฑ์ต่อไปนี้

3	หมายถึง	นักเรียนแสดงพฤติกรรมบ่อยมาก	5	>	มากกว่า 5
2	หมายถึง	นักเรียนแสดงพฤติกรรมบ่อย	4	=	๕-๗
1	หมายถึง	นักเรียนแสดงพฤติกรรมน้อย	3	=	4-๕
			2	=	2-3
0	หมายถึง	นักเรียนไม่แสดงพฤติกรรม	1	=	1

หมายเหตุ นักเรียนแสดงพฤติกรรมบ่อยมาก หมายถึง แสดงพฤติกรรมมากกว่า 5 ครั้งใน 50 นาที

นักเรียนแสดงพฤติกรรมบ่อย หมายถึง แสดงพฤติกรรม 3-5 ครั้งใน 50 นาที

นักเรียนแสดงพฤติกรรมน้อย หมายถึง แสดงพฤติกรรม 1-2 ครั้งใน 50 นาที

นักเรียนไม่แสดงพฤติกรรม หมายถึง นักเรียนไม่แสดงพฤติกรรมที่สังเกตเลย

พฤติกรรมความขัดแย้ง	พฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออก	ความถี่ของพฤติกรรม			
		3	2	1	0
1. ด้านหลักหนี	- หันหน้าหนี - ไม่พูดและฟัง เมื่อเพื่อนแสดงความคิดเห็น - ไม่มอง เมื่อเพื่อนแสดงความรู้สึกออกมา - ไม่มอง เมื่อเพื่อนแสดงพฤติกรรมออกมา				
2. ด้านใช้อำนาจ	- การโต้เถียงเพื่อเอาชนะ - ไม่ยอมรับความคิดเห็นของเพื่อน แล้วยึดถือเอาความคิดของตนเอง - ตาหนีตีดุเพื่อน - พูดจาข่มขู่ ประชดประชัน - ออกคำสั่งให้เพื่อนทำตามความต้องการของตน				
	รวม				

แบบบันทึกพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียน

(สำหรับผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย)

ครั้งที่.....กลุ่มทดลองที่.....

วิชาภาษาไทย วันที่บันทึก.....

ผู้สังเกต.....เวลา.....

พฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน หมายถึง การแสดงออกของพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนที่มีต่อกัน เมื่อมีความคิด ความรู้สึก และการกระทำที่ไม่สอดคล้องกัน ซึ่งประกอบด้วยลักษณะ 2 ประการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

พฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนด้านการหลีกเลี่ยง ได้แก่ หันหน้าหนี ไม่พูดและฟัง เมื่อเพื่อนแสดงความคิดเห็น ไม่มองเมื่อเพื่อนแสดงความรู้สึกออกมา ไม่มองเมื่อเพื่อนแสดงพฤติกรรมออกมา

พฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนด้านการใช้อำนาจ ได้แก่ การโต้เถียงเพื่อเอาชนะ ไม่ยอมรับความคิดเห็นของเพื่อน แล้วยึดถือความคิดของตนเอง ตาหนีตีดุเพื่อน พูดจาข่มขู่ ประชดประชัน และออกคำสั่งให้เพื่อนทำตามความต้องการของตน

คำอธิบาย

การสังเกตจะแบ่งออกเป็น 3 ช่วง ๆ ละ 15 นาที โดยบันทึกความถี่ของพฤติกรรม ทุกครั้งที่นักเรียนแสดงพฤติกรรม ความขัดแย้งกับเพื่อน ตรงกับช่วงของเวลาที่เกิดพฤติกรรมตามความเป็นจริง มีเกณฑ์การบันทึกดังนี้

- 1 หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน
- 0 หมายถึง นักเรียนไม่แสดงพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน

แบบสำรวจตัวเสริมแรง

ชื่อ.....นามสกุล.....

ชั้นประถมศึกษาปีที่.....

คำชี้แจง

จงเรียงลำดับสิ่งที่คุณต้องการมากที่สุดไปหาสิ่งที่คุณต้องการน้อยที่สุด 5 อันดับ
โดยให้หมายเลข 1 เป็นสิ่งที่คุณต้องการมากที่สุด

-สมุดปกแข็ง
-สมุดปกอ่อน
-หนังสือการ์ตูน
-ดินสอ
-ยางลบดินสอ
-ยางลบหมึก
-ปากกาถูกเส้นสีน้ำเงิน
-ปากกาถูกเส้นสีแดง
-ไม้บรรทัด
-ขนมปังไส้สับปะรด
-กล่องใส่ดินสอ
-ปะหมี่กิ่งสำเร็จรูป
-ขนมเซี่ยงไฮ้
-นมกล่อง ยูเอชที
-ข้าวผัด
-เยลลี่
-อื่น ๆ (ระบุ).....

ชื่อ.....นามสกุล.....

ชั้นประถมศึกษาปีที่.....

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	จำนวนพฤติกรรม ความขัดแย้งกับเพื่อน	จำนวนคะแนน ที่ถูกหัก	จำนวนคะแนนที่เหลือ
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				

โปรแกรมการปรับสีนโหม

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์
1	ปฐมนิเทศ	1. เพื่อให้นักเรียนที่เข้าร่วมทดลองทราบจุดมุ่งหมายในการปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของตนเอง และข้อตกลงในการใช้การปรับสีนโหม 2. เพื่อเตรียมนักเรียนให้พร้อมที่จะใช้การปรับสีนโหมในการลดพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนในห้องเรียน	1. ผู้วิจัยชี้แจงให้นักเรียนที่เข้าร่วมการทดลองในกลุ่มทดลองที่ 1 ทราบจุดมุ่งหมายในการทดลอง โดยใช้การปรับสีนโหม 2. ผู้วิจัยมีข้อตกลงกับนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 เกี่ยวกับการดำเนินการปรับสีนโหม โดยครูได้ตั้งคะแนนความประพฤติไว้คนละ 50 คะแนน และนักเรียนจะถูกหักคะแนนทุกครั้งี่แสดงพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนในวิชาภาษาไทย และคะแนนที่เหลือจะนำไปรวมกับคะแนนสอบปลายภาค เพื่อใช้ในการให้คะแนนวิชาภาษาไทย 3. นัดวันและ เวลาที่จะทำการทดลองครั้งแรกจนถึงวันสิ้นสุดการทดลอง	1. แบบบันทึกรายงานการหักคะแนนของนักเรียน

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์
2-11	1.พฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนด้านการหลีกเลี่ยง 2.พฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนด้านการใช้อำนาจ	1. เพื่อศึกษาว่าการใช้การปรับสัณโหมจะทำให้พฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนในด้านการหลีกเลี่ยงของนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 1 ลดลงหรือไม่ 2. เพื่อศึกษาว่าการใช้การปรับสัณโหมจะทำให้พฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนในด้านการใช้อำนาจในกลุ่มทดลองที่ 1 ลดลง หรือไม่	ตั้งแต่ครั้งที่ 2-11 ผู้วิจัยดำเนินการทุกครั้งเป็นขั้นตอนดังนี้ ขั้นที่ 1 ก่อนการทดลองผู้วิจัยกำหนดให้นักเรียนทุกคนในห้องเรียนมีคะแนนความประพฤติ คนละ 50 คะแนน ผู้วิจัยได้มีข้อตกลงกับนักเรียนทุกคนว่า เมื่อใดที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนจะถูกหักคะแนนครั้งละ 1 คะแนน ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยเข้าไปสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนในชั่วโมงเรียนวิชาภาษาไทย โดยนั่งในตำแหน่งที่สามารถมองเห็นพฤติกรรมของนักเรียน ได้ยินการพูดของนักเรียน โดยไม่รบกวนการเรียนการสอน และไม่ให้ความสนใจแก่นักเรียนคนใดคนหนึ่งเป็นพิเศษ ขั้นที่ 3 ผู้วิจัยบอกคะแนนที่เหลือกับนักเรียนหลังการทดลอง	1.แบบบันทึกพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนสำหรับผู้วิจัย 2. แบบบันทึกรายงานการหักคะแนนของนักเรียน

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์
			แล้วนำคะแนนที่เหลือไปรวมกับคะแนนสอบปลายภาค เพื่อใช้ในการให้คะแนนในวิชาภาษาไทย	
12	ปัจฉิมนิเทศ	เพื่อสรุปผลการใช้การปรับสัณโหม	1.ให้ผู้รับการทดลองกล่าวถึงประโยชน์ของการเข้าร่วมการทดลอง โดยใช้วิธีปรับสัณโหม หลังจากนั้นผู้วิจัยกล่าวสรุปเพิ่มเติม 2.ผู้วิจัยกล่าวขอใบผู้รับการทดลองที่ให้ความร่วมมือในการทดลองและกล่าวปิดการทดลอง	

หมายเหตุ การทดลองแต่ละครั้งใช้เวลา 50 นาที

โปรแกรมการควบคุมตนเอง

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์
1	ปฐมนิเทศ	1. เพื่อให้นักเรียนที่เข้าร่วมทดลองทราบจุดมุ่งหมายในการปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของตนเอง 2. เพื่อเตรียมนักเรียนให้พร้อมที่จะใช้วิธีการควบคุมตนเองในการลดพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนในห้องเรียน	1. ผู้วิจัยชี้แจงให้นักเรียนที่เข้าร่วมการทดลองในกลุ่มทดลองที่ 2 ทราบจุดมุ่งหมายในการทดลองวิธีการควบคุมตนเอง การสังเกต และการบันทึกพฤติกรรมของตนเอง 2. ให้นักเรียนทำแบบสำรวจตัวเสริมแรง 3. ผู้วิจัยชี้แจงให้นักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 2 ทราบถึงพฤติกรรมที่จะสังเกต 4. แจกแบบบันทึกการสังเกตให้นักเรียน แล้วให้ฝึกสังเกตและบันทึกพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของตนเอง 5. นักเรียนนำผลการบันทึกพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของตนเองมาส่งผู้วิจัย เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของการสังเกตของนักเรียนกับผู้วิจัยและต้องได้ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง 0.80 ขึ้นไปเท่านั้น จึงจะได้	1. แบบสำรวจตัวเสริมแรง 2. แบบบันทึกพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนสำหรับนักเรียน

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์
			รับการเสริมแรงตามเงื่อนไขการเสริมแรง 6. ผู้วิจัยแจ้งเงื่อนไขการเสริมแรงให้นักเรียนทราบ นั่นคือ นักเรียนแต่ละคนจะได้รับการเสริมแรงตามที่ได้เลือกไว้ โดยถ้านักเรียนไม่แสดงพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนเลยจะได้รับตัวเสริมแรงที่นักเรียนเลือกไว้ลำดับที่ 1 และถ้านักเรียนแสดงพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนจำนวน 1 ครั้ง จะได้รับตัวเสริมแรงที่นักเรียนเลือกไว้ลำดับที่ 2 และถ้านักเรียนแสดงพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนจำนวน 2 ครั้ง จะได้รับตัวเสริมแรงที่นักเรียนเลือกไว้ลำดับที่ 3 ตามลำดับ แต่ถ้าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องมีค่าไม่ถึง 0.80 ให้ใช้คะแนนจากแบบบันทึกของผู้วิจัย และผู้ช่วยวิจัย เป็นเกณฑ์ในการรับตัวเสริมแรง	

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์
			7. นัดวันและเวลาที่จะทำการทดลอง	
2-11	1. พฤติกรรม ความขัดแย้ง ขัดแย้งกับ เพื่อนด้าน การหลีกหนี 2. พฤติกรรม ความขัดแย้ง กับเพื่อนด้าน การใช้ อำนาจ	1. เพื่อศึกษาว่าการ ควบคุมตนเองจะทำให้ นักเรียนมีพฤติกรรม ความขัดแย้งกับเพื่อนใน ด้านการหลีกหนีของ นักเรียนในกลุ่มทดลอง ที่ 2 ลดลงหรือไม่ 2. เพื่อศึกษาว่าการ ควบคุมตนเองจะทำให้ นักเรียนมีพฤติกรรม ความขัดแย้งกับเพื่อนใน ด้านการใช้อำนาจของ นักเรียนในกลุ่มทดลอง ที่ 2 ลดลงหรือไม่	ตั้งแต่ครั้งที่ 2-11 ผู้วิจัย ดำเนินการทุกครั้งเป็นขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยและนักเรียน กำหนดพฤติกรรมเป้าหมาย คือ การไม่แสดงพฤติกรรม ความขัดแย้งกับเพื่อน ขั้นที่ 2 นักเรียนมีส่วนร่วม ในการกำหนดเงื่อนไขการ เสริมแรงโดยให้นักเรียน แต่ละคนตอบแบบสำรวจตัว เสริมแรงทุก ๆ สัปดาห์ เพื่อ ใช้แลกเปลี่ยนในการให้การ เสริมแรงเมื่อนักเรียนปฏิบัติ ตามเงื่อนไข ขั้นที่ 3 ผู้วิจัยให้นักเรียน สังเกต และบันทึกพฤติกรรม ความขัดแย้งกับเพื่อนของ ตนเองในช่วงมกราคมวิชา ภาษาไทย และผู้วิจัยกับผู้ช่วย วิจัย เข้าไปสังเกตและบันทึก พฤติกรรมของนักเรียนใน	1. แบบบันทึกพฤติกรรม ความขัดแย้งกับเพื่อน สำหรับผู้วิจัย 2. แบบบันทึกพฤติกรรม ความขัดแย้งกับเพื่อน สำหรับนักเรียน 3. แบบบันทึกรายการ เสริมแรง 4. สิ่งของที่ใช้ในการ เสริมแรง เช่น สมุด ปากกา ไม้บรรทัด

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์
			ชี้แจงดังกล่าวก่อน โดยนั่งในตำแหน่งที่สามารถมองเห็นพฤติกรรมของนักเรียน ได้ยินการพูดของนักเรียน โดยไม่รบกวนการเรียนการสอนและไม่ทำให้ความสนใจแก่นักเรียน คนใดคนหนึ่งเป็นพิเศษ ขั้นที่ 4 ผู้วิจัยให้นักเรียนประเมินพฤติกรรมตนเองจากแบบบันทึกพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียน ขั้นที่ 5 ผู้วิจัยหาความสอดคล้องของการสังเกตพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนจากแบบบันทึกพฤติกรรมที่นักเรียนเป็นผู้บันทึก และผู้วิจัยเป็นผู้บันทึก สัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของการสังเกตพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียน และผู้วิจัยจะต้องมีค่าตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป นักเรียนแต่ละคนจึงจะได้รับการเสริมแรงตามที่นักเรียนเลือกไว้ในขั้นที่ 2	

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์
12	ปัจฉิมนิเทศ	เพื่อสรุปผลการใช้การควบคุมตนเอง เพื่อลดพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน	1.ให้ผู้รับการทดลองกล่าวถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการทดลอง โดยวิธีควบคุมตนเอง หลังจากนั้นผู้วิจัยกล่าวสรุปเพิ่ม 2.ผู้วิจัยกล่าวขอใบผู้รับการทดลองที่ให้ความร่วมมือในการทดลองและกล่าวปิดการทดลอง	

หมายเหตุ การทดลองแต่ละครั้งใช้เวลา 50 นาที

ตัวอย่างรายละเอียดโปรแกรม

โปรแกรมการปรับสีน้หม

ครั้งที่ 1

หัวข้อ	ปฐมนิเทศ
เวลา	50 นาที
ความคิดรวบยอด	นักเรียนสามารถเข้าใจวิธีการปรับสีน้หม เพื่อลดพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนได้
จุดมุ่งหมาย	1. เพื่อให้ให้นักเรียนที่เข้าร่วมทดลองทราบจุดมุ่งหมายในการปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของตนเอง และข้อตกลงในการใช้การปรับสีน้หม 2. เพื่อเตรียมนักเรียนให้พร้อมที่จะใช้การปรับสีน้หมในการลดพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนในห้องเรียน
อุปกรณ์	แบบบันทึกรายงานการหักคะแนนของนักเรียน
วิธีดำเนินการทดลอง	1. ผู้วิจัยชี้แจงให้นักเรียนที่เข้ารับการทดลองในกลุ่มทดลองที่ 1 ทราบจุดมุ่งหมายในการทดลอง โดยวิธีการปรับสีน้หม 2. ผู้วิจัยมีข้อตกลงกับนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 เกี่ยวกับเงื่อนไขในการปรับสีน้หม โดยครูได้ตั้งคะแนนความประพฤติไว้คนละ 50 คะแนน และนักเรียนจะถูกหักคะแนนทุกครั้งที่จะแสดงพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนในวิชาภาษาไทย และคะแนนที่เหลือจะนำไปรวมกับคะแนนสอบปลายภาค เพื่อใช้ในการให้คะแนนวิชาภาษาไทย 3. นัดวันและเวลาที่จะทำการทดลองครั้งแรกจนถึงวันสิ้นสุดการทดลอง
การประเมินผล	1. สังเกตความสนใจและความตั้งใจที่นักเรียนมีต่อวิธีการปรับสีน้หม 2. นักเรียนสามารถบอกวัตถุประสงค์ของวิธีการปรับสีน้หม และสามารถบอกข้อตกลงในการใช้การปรับสีน้หมได้

ตัวอย่างรายละเอียดโปรแกรม

โปรแกรมการปรับสีน้าหม

ครั้งที่ 2

หัวข้อ	พฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน
เวลา	50 นาที
ความคิดรวบยอด	นักเรียนสามารถลดพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนได้
จุดมุ่งหมาย	เพื่อศึกษาว่าการใช้การปรับสีน้าหมจะทำให้พฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน ของนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 1 ลดลงหรือไม่
อุปกรณ์	1. แบบบันทึกพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนสำหรับผู้วิจัย 2. แบบบันทึกรายงานการหักคะแนนของนักเรียน
วิธีดำเนินการ	ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยใช้การปรับสีน้าหมเป็นขั้นตอนดังนี้
ทดลอง	ขั้นที่ 1 ก่อนการทดลองผู้วิจัยกำหนดให้นักเรียนทุกคนในห้องเรียนมีคะแนน ความประพฤติ คนละ 50 คะแนน ผู้วิจัยได้มีข้อตกลงกับนักเรียนทุกคนว่า เมื่อใดที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนจะถูกหักคะแนน ครั้งละ 1 คะแนน ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยเข้าไปสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของนักเรียน ในชั่วโมงเรียนวิชาภาษาไทย โดยนั่งในตำแหน่งที่สามารถมองเห็น พฤติกรรมของนักเรียนได้ยืนการพูดของนักเรียน โดยไม่รบกวนการเรียน การสอน และไม่ให้ความสนใจแก่นักเรียนคนใดคนหนึ่งเป็นพิเศษ ขั้นที่ 3 ผู้วิจัยบอกคะแนนที่เหลือกับนักเรียนหลังการทดลอง แล้วนำคะแนน ที่เหลือไปรวมกับคะแนนสอบปลายภาค เพื่อใช้ในการให้คะแนนในวิชา ภาษาไทย
การประเมินผล	นักเรียนสามารถลดพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนลงได้ โดยสังเกตจาก คะแนนที่ถูกหักออกไปหลังการทดลอง

ตัวอย่างรายละเอียดโปรแกรม

โปรแกรมการควบคุมตนเอง

ครั้งที่ 1

หัวข้อ	ปฐมนิเทศ
เวลา	50 นาที
ความคิดรวบยอด	นักเรียนสามารถเข้าใจวิธีการควบคุมตนเอง เพื่อลดพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนได้
จุดมุ่งหมาย	1. เพื่อให้ให้นักเรียนที่เข้าร่วมทดลองทราบจุดมุ่งหมายในการปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของตนเอง 2. เพื่อเตรียมนักเรียนให้พร้อมที่จะใช้วิธีการควบคุมตนเองในการลดพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนในห้องเรียน
อุปกรณ์	1. แบบสำรวจตัวเสริมแรง 2. แบบบันทึกพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนสำหรับนักเรียน
วิธีดำเนินการทดลอง	1. ผู้วิจัยชี้แจงให้นักเรียนที่เข้ารับการทดลองในกลุ่มทดลองที่ 2 ทราบจุดมุ่งหมายในการทดลองวิธีการควบคุมตนเอง การสังเกตและการบันทึกพฤติกรรมของตนเอง 2. ให้นักเรียนทำแบบสำรวจตัวเสริมแรง 3. ผู้วิจัยชี้แจงให้นักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 2 ทราบถึงพฤติกรรมที่จะสังเกต 4. แจกแบบบันทึกการสังเกตให้นักเรียนแล้วให้ฝึกสังเกต และบันทึกพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของตนเอง 5. นักเรียนนำผลการบันทึกพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของตนเองมาส่งผู้วิจัย เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของการสังเกตของนักเรียนกับผู้วิจัย และต้องได้ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง 0.80 ขึ้นไปเท่านั้น จึงจะได้รับการเสริมแรงตามเงื่อนไขการเสริมแรง

6. ผู้วิจัยแจ้งเงื่อนไขการเสริมแรงให้นักเรียนทราบ นั่นคือ นักเรียนแต่ละคนจะได้รับการเสริมแรงตามที่ได้รับเลือกไว้ โดยถ้านักเรียนไม่แสดงพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนเลยจะได้รับตัวเสริมแรงที่นักเรียนเลือกไว้ลำดับที่ 1 และถ้านักเรียนแสดงพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนจำนวน 1 ครั้ง จะได้รับตัวเสริมแรงที่นักเรียนเลือกไว้ลำดับที่ 2 ตามลำดับ แต่ถ้าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องมีค่าไม่ถึง 0.80 ให้ใช้คะแนนจากแบบบันทึกของผู้วิจัย และผู้ช่วยวิจัยเป็นเกณฑ์ในการรับตัวเสริมแรง

7. นัดวันและเวลาที่จะทำการทดลอง

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ และความตั้งใจที่นักเรียนมีต่อวิธีการควบคุมตนเอง
2. นักเรียนสามารถบอกวัตถุประสงค์ของวิธีการควบคุมตนเอง

ตัวอย่างรายละเอียดโปรแกรม

โปรแกรมการควบคุมตนเอง

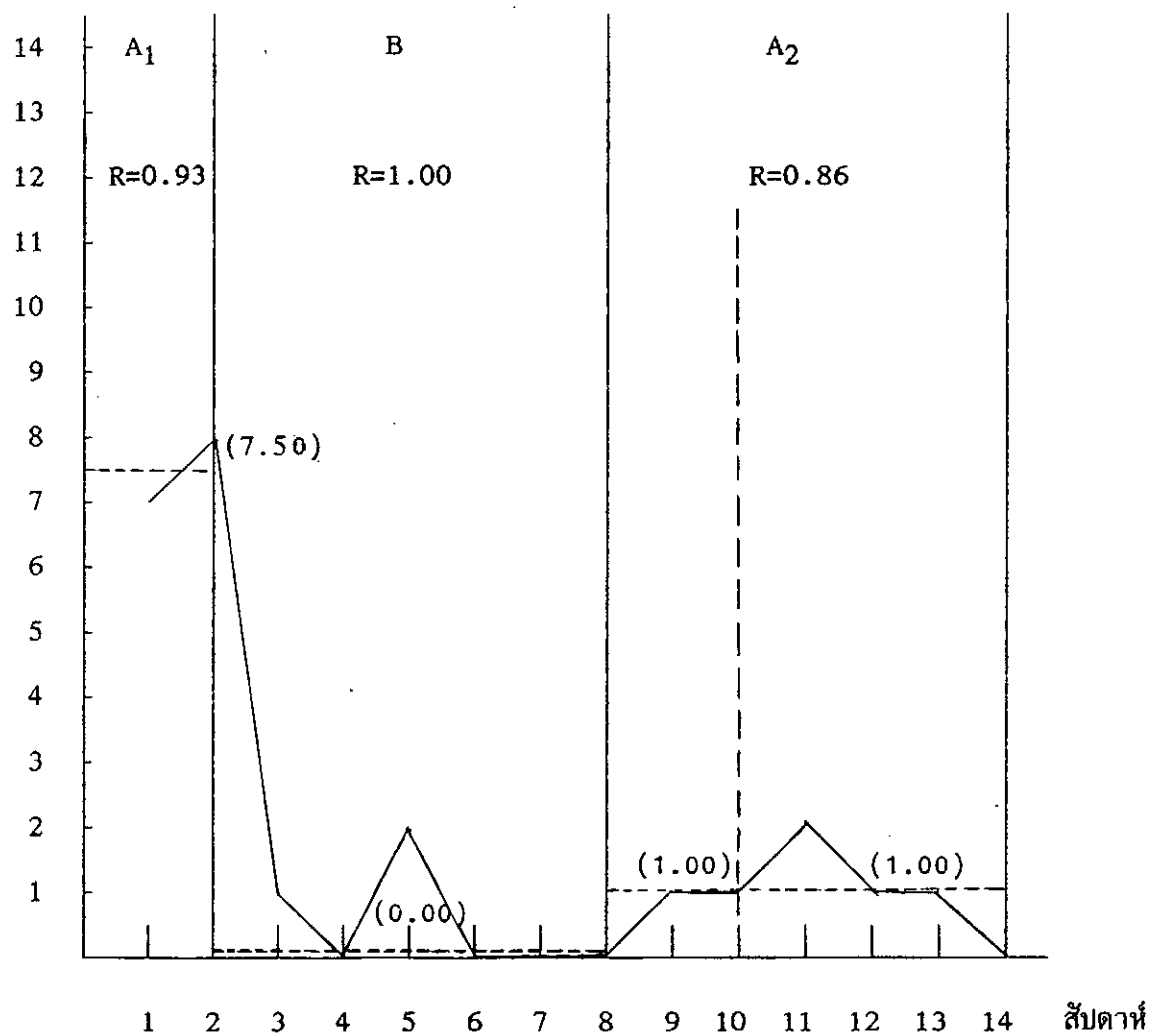
ครั้งที่ 2

หัวข้อ	พฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน
เวลา	50 นาที
ความคิดรวบยอด	นักเรียนสามารถลดพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนได้
จุดมุ่งหมาย	เพื่อศึกษาว่าการควบคุมตนเองจะทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนในห้องเรียนลดลงหรือไม่
อุปกรณ์	1. แบบบันทึกพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนสำหรับผู้วิจัย 2. แบบบันทึกพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนสำหรับนักเรียน 3. แบบบันทึกรายการเสริมแรง 4. สิ่งของที่ใช้ในการเสริมแรง เช่น สมุด ปากกา ไม้บรรทัด
วิธีดำเนินการ	ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยใช้การควบคุมตนเองเป็นขั้นตอนดังนี้
ทดลอง	ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยและนักเรียนกำหนดพฤติกรรมเป้าหมาย คือ การไม่แสดงพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน ขั้นที่ 2 นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเงื่อนไขการเสริมแรง โดยให้นักเรียนแต่ละคนตอบแบบสำรวจตัวเสริมแรงทุก ๆ สัปดาห์ เพื่อใช้แลกเปลี่ยนในการให้การเสริมแรงเมื่อนักเรียนปฏิบัติตามเงื่อนไข ขั้นที่ 3 ผู้วิจัยให้นักเรียนสังเกต และบันทึกพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของตนเองในช่วงเรียนวิชาภาษาไทย และผู้วิจัยกับผู้ช่วยวิจัยเข้าไปสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนในช่วงดังกล่าว โดยนั่งในตำแหน่งที่สามารถมองเห็นพฤติกรรมของนักเรียน ได้ยินการพูดของนักเรียน โดยไม่รบกวนการเรียนการสอน และไม่ให้ความสนใจแก่นักเรียนคนใดคนหนึ่งเป็นพิเศษ ขั้นที่ 4 ผู้วิจัยให้นักเรียนประเมินพฤติกรรมตนเองจากแบบบันทึกพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียน

ขั้นที่ 5 ผู้วิจัยหาความสอดคล้องของการสังเกตพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียน จากแบบบันทึกพฤติกรรมที่นักเรียนเป็นผู้บันทึก และผู้วิจัยเป็นผู้บันทึกสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของการสังเกตพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียน และผู้วิจัยจะต้องมีค่าตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป นักเรียนแต่ละคนจึงจะได้รับการเสริมแรงตามที่นักเรียนเลือกไว้ในขั้นที่ 2

การประเมินผล นักเรียนสามารถลดพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนลงได้ โดยสังเกตจากการรับการเสริมแรงตามที่นักเรียนเลือกไว้

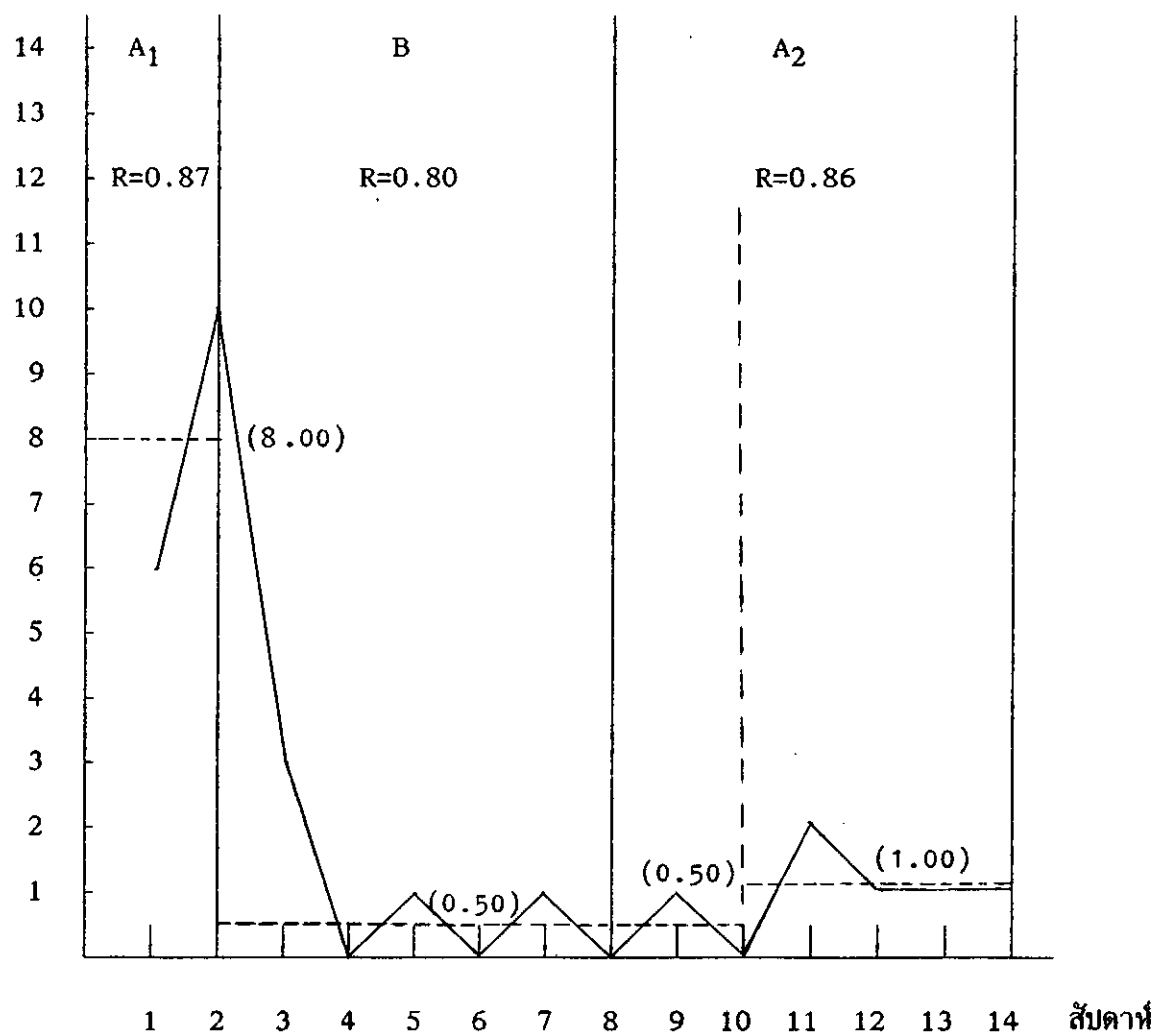
ความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน

_____ ค่าความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนแต่ละสัปดาห์
 ----- ค่ามัธยฐานของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนแต่ละช่วง

ภาพประกอบ 3 ความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนคนที่ 1 ในกลุ่มทดลองที่ 1
 ตลอด 3 ระยะ

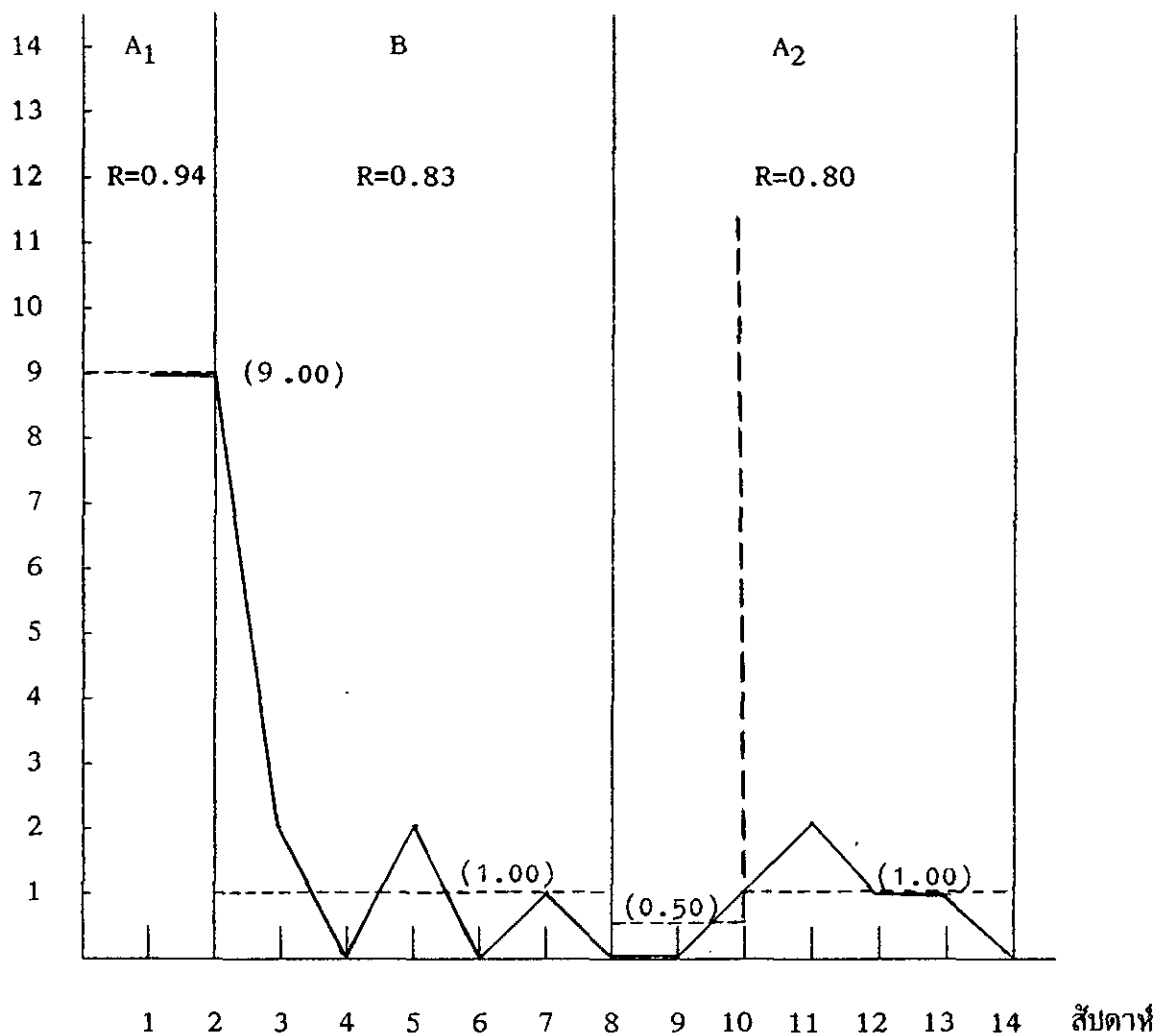
ความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน

- ค่าความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนในแต่ละสัปดาห์
 ---- ค่ามัธยฐานของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนในแต่ละช่วง

ภาพประกอบ 4 ความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนคนที่ 2 ในกลุ่มทดลองที่ 1
 ตลอด 3 ระยะ

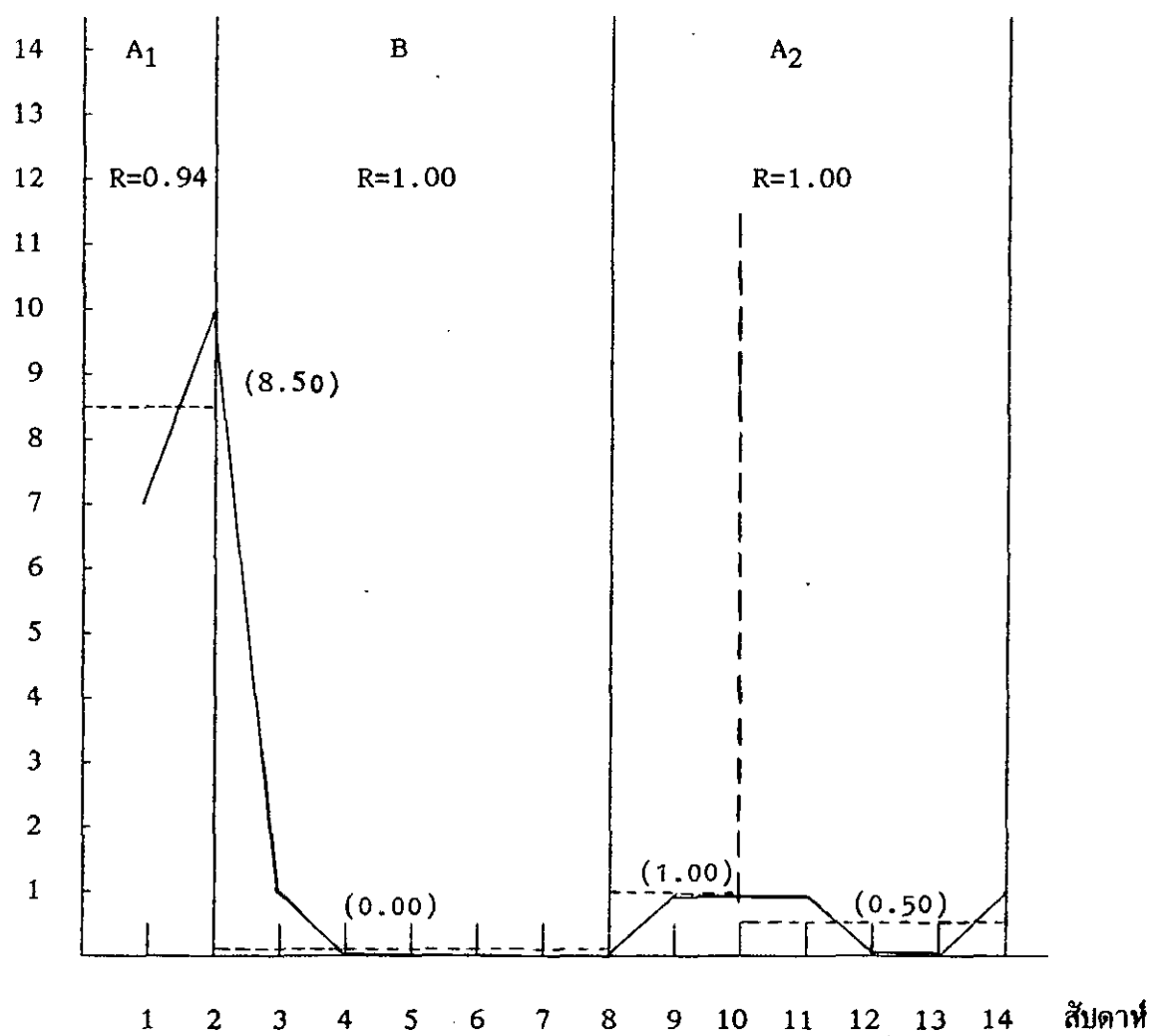
ความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน

_____ ค่าความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนในแต่ละสัปดาห์
 ----- ค่ามัธยฐานของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนแต่ละช่วง

ภาพประกอบ 5 ความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนคนที่ 3 ในกลุ่มทดลองที่ 1
 ตลอด 3 ระยะ

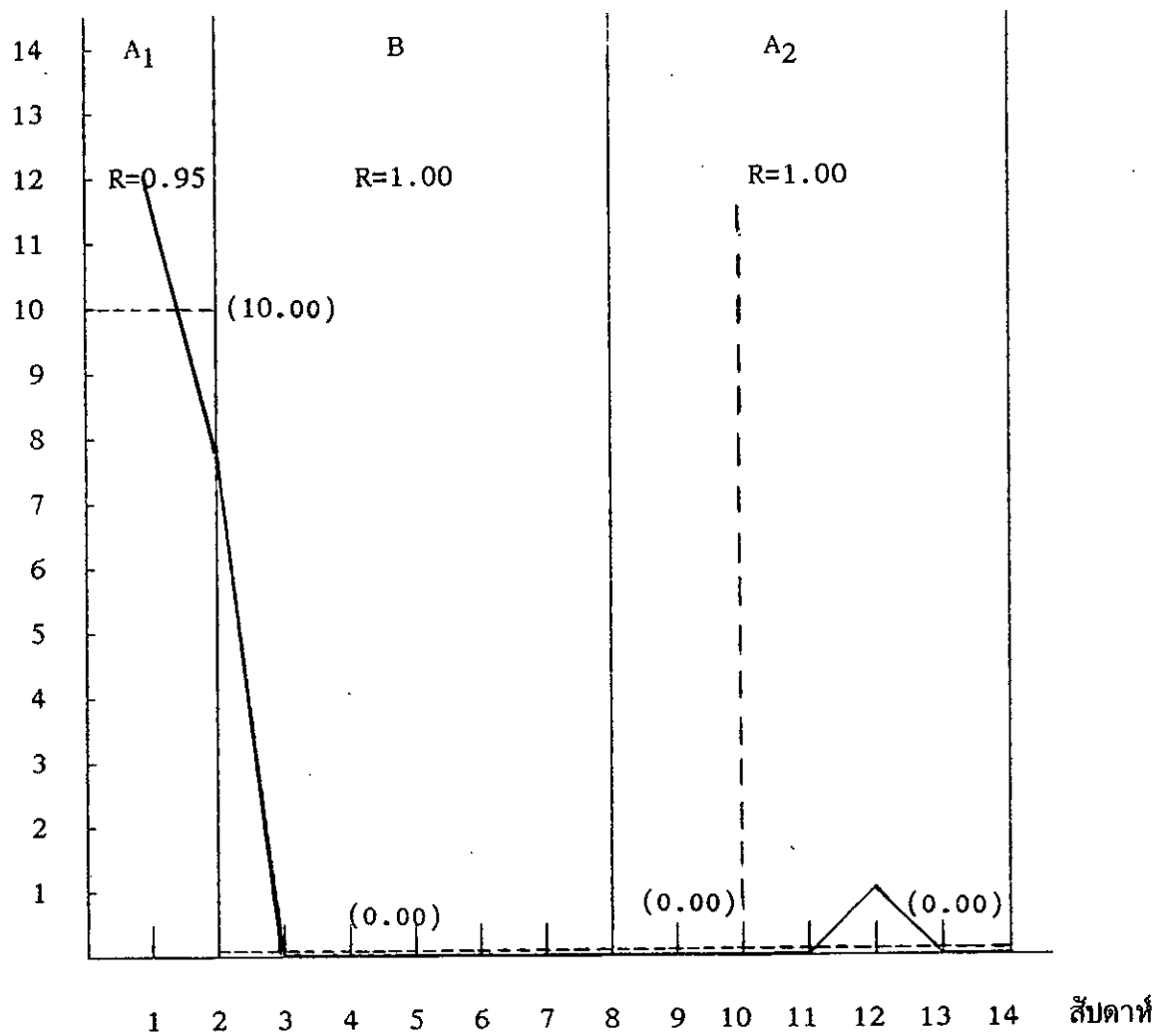
ความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน

- _____ ค่าความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนในแต่ละสัปดาห์
 ----- ค่ามัธยฐานของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนในแต่ละช่วง

ภาพประกอบ 6 ความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนคนที่ 4 ในกลุ่มทดลองที่ 1
 ตลอด 3 ระยะ

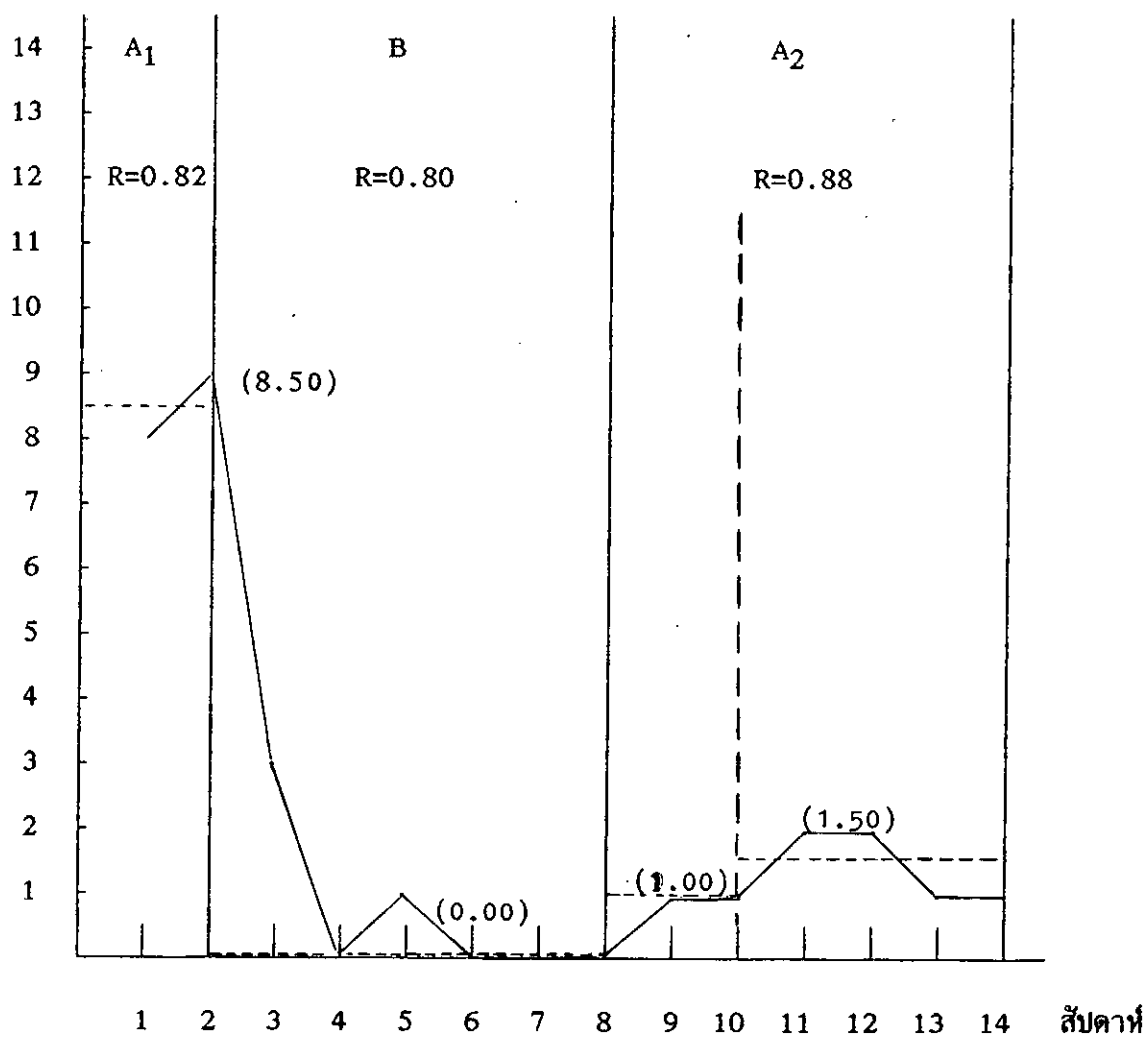
ความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน

—— ค่าความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนในแต่ละสัปดาห์
 ----- ค่ามัธยฐานของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนในแต่ละช่วง

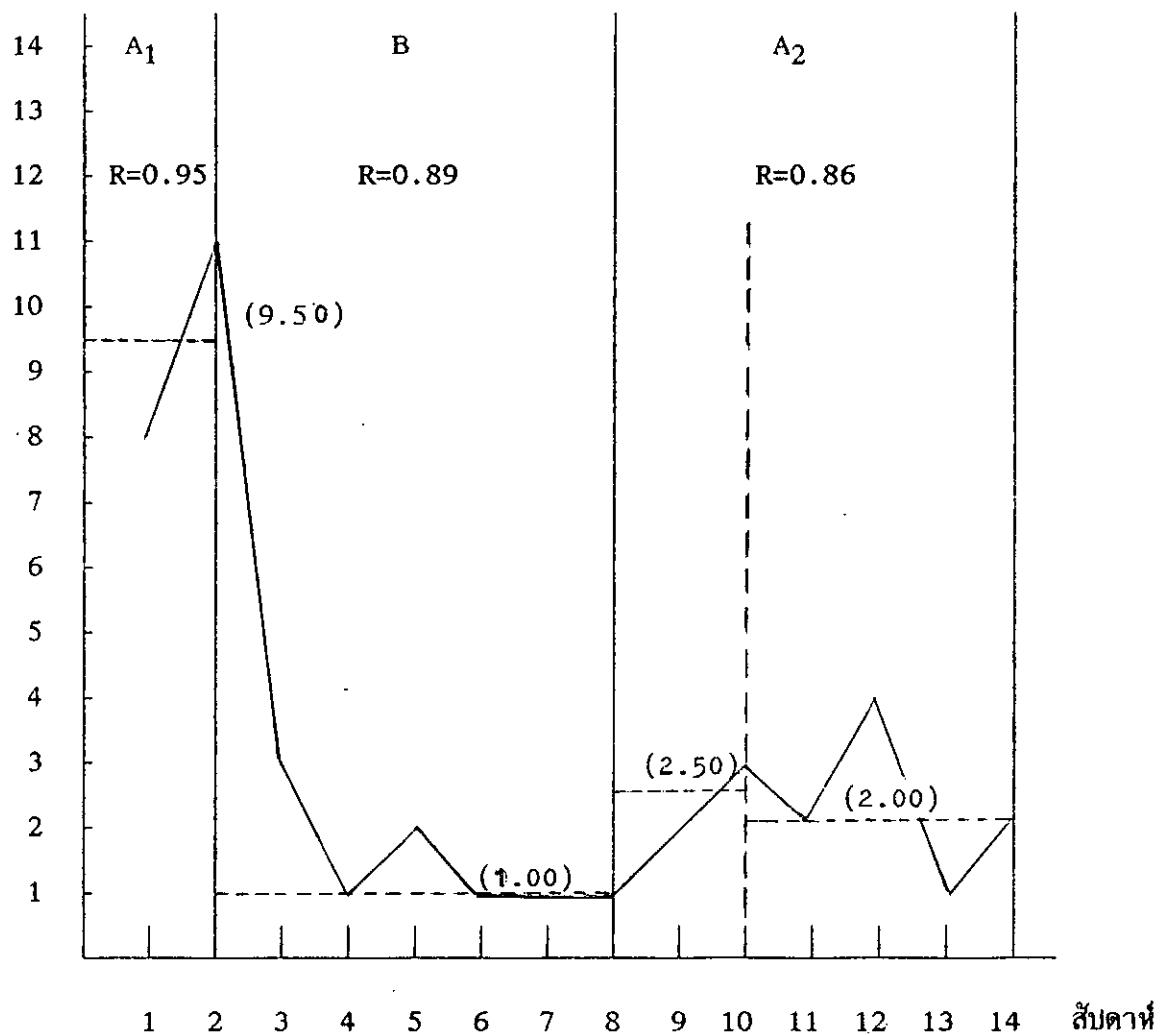
ภาพประกอบ 7 ความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนคนที่ 5 ในกลุ่มทดลองที่ 1
 ตลอด 3 ระยะ

ความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน

ภาพประกอบ 8 ความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนคนที่ 6 ในกลุ่มทดลองที่ 1
ตลอด 3 ระยะ

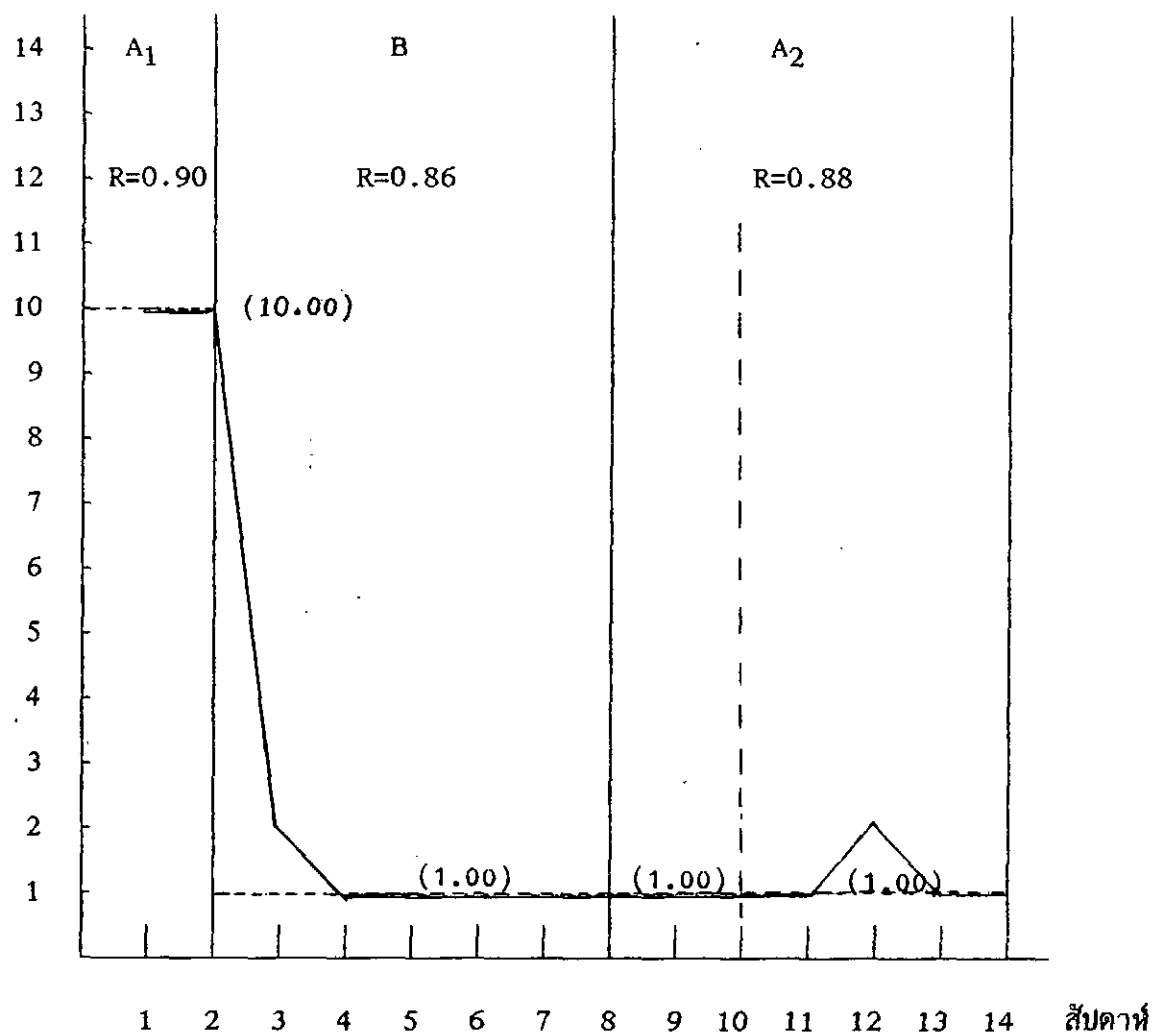
ความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน

- ค่าความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนในแต่ละสัปดาห์
- ค่ามัธยฐานของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนในแต่ละช่วง

ภาพประกอบ 9 ความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนคนที่ 7 ในกลุ่มทดลองที่ 1 ตลอด 3 ระยะ

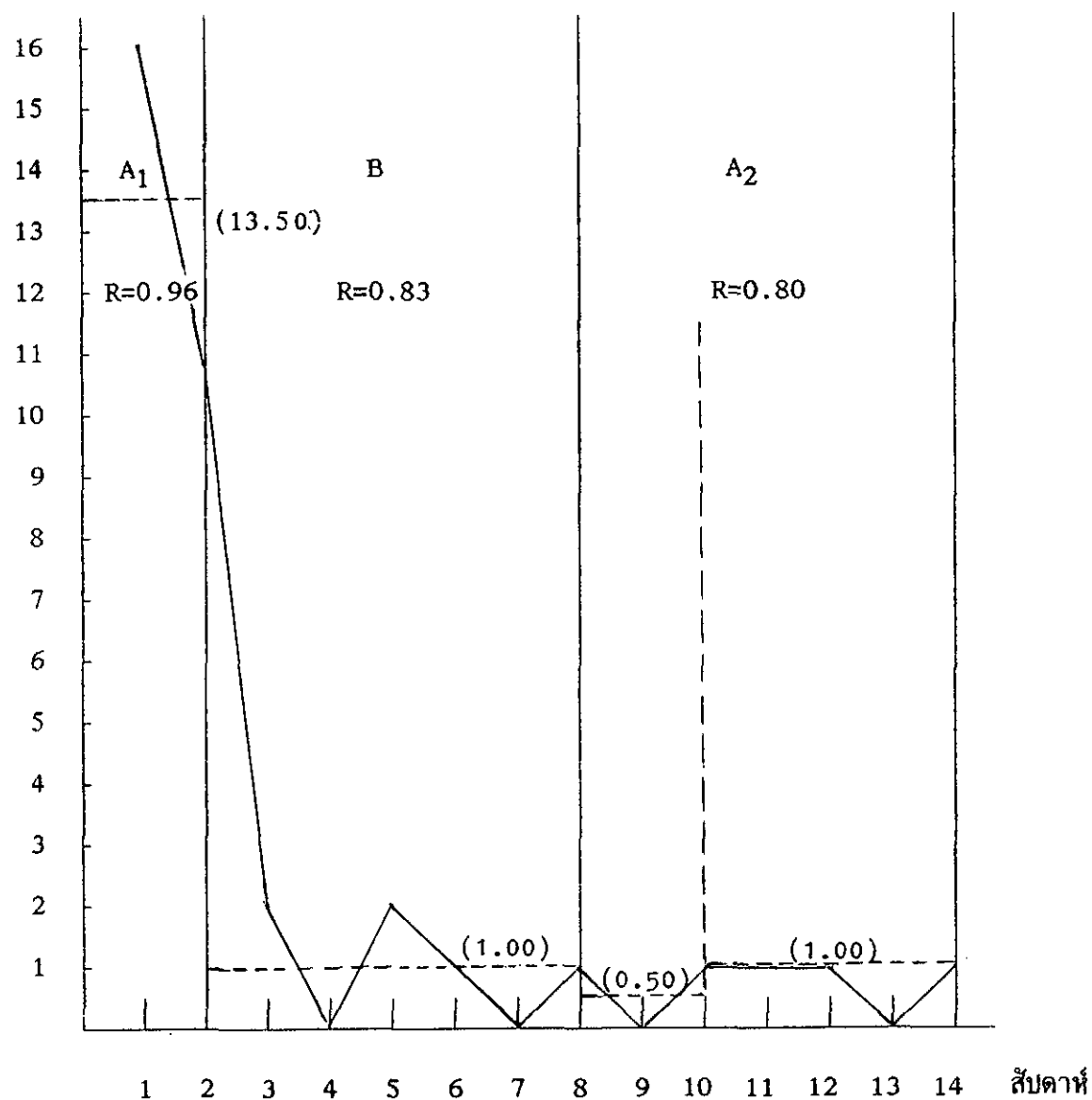
ความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน

- ค่าความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนในแต่ละสัปดาห์
 ---- ค่ามัธยฐานของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนแต่ละช่วง

ภาพประกอบ 10 ความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนคนที่ 8 ในกลุ่มทดลองที่ 1 ตลอด 3 ระยะ

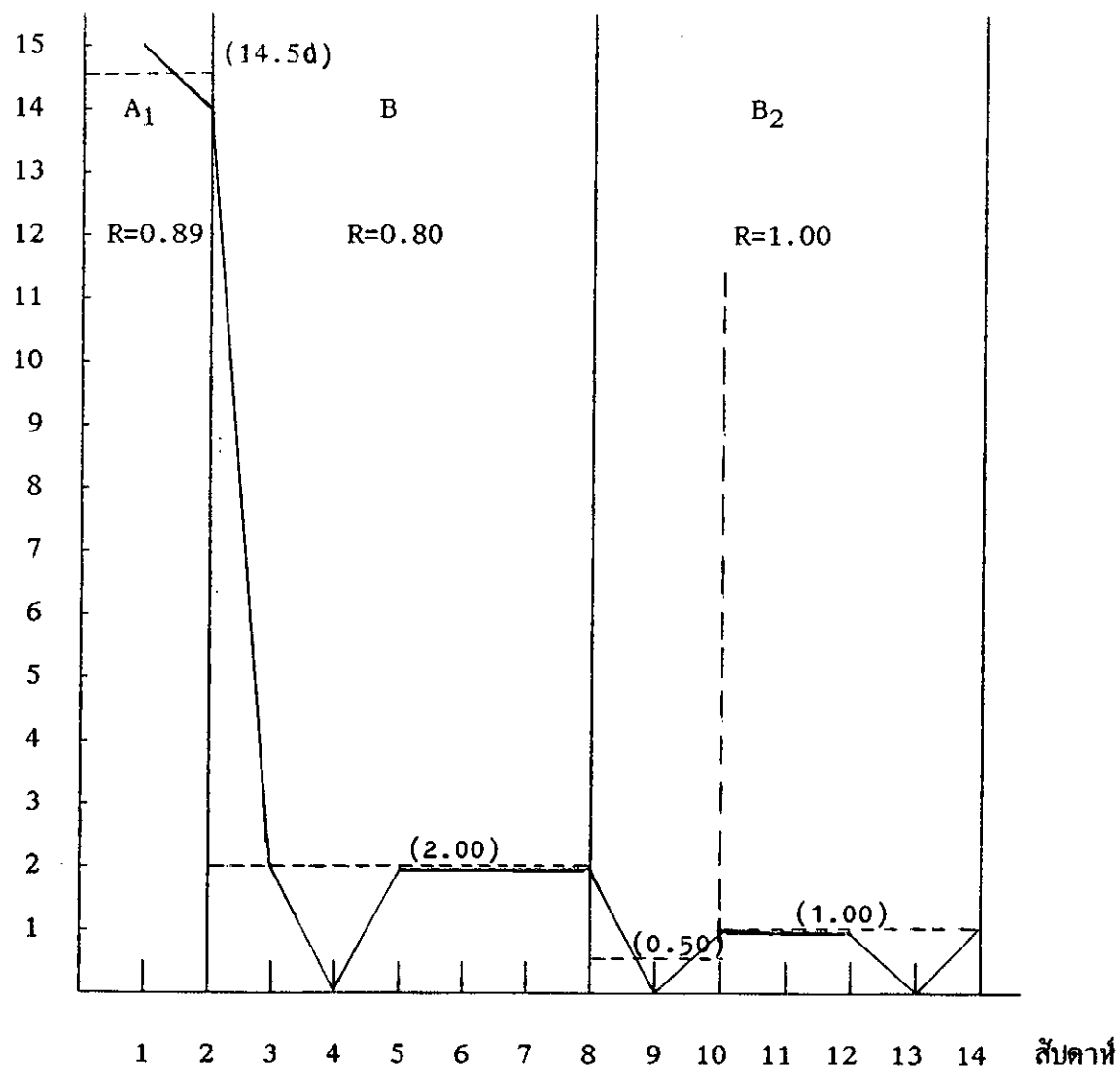
ความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน

- _____ ค่าความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนในแต่ละสัปดาห์
 ----- ค่ามัธยฐานของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนแต่ละช่วง

ภาพประกอบ 11 ความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนคนที่ 1 ในกลุ่มทดลองที่ 2
 ตลอด 3 ระยะ

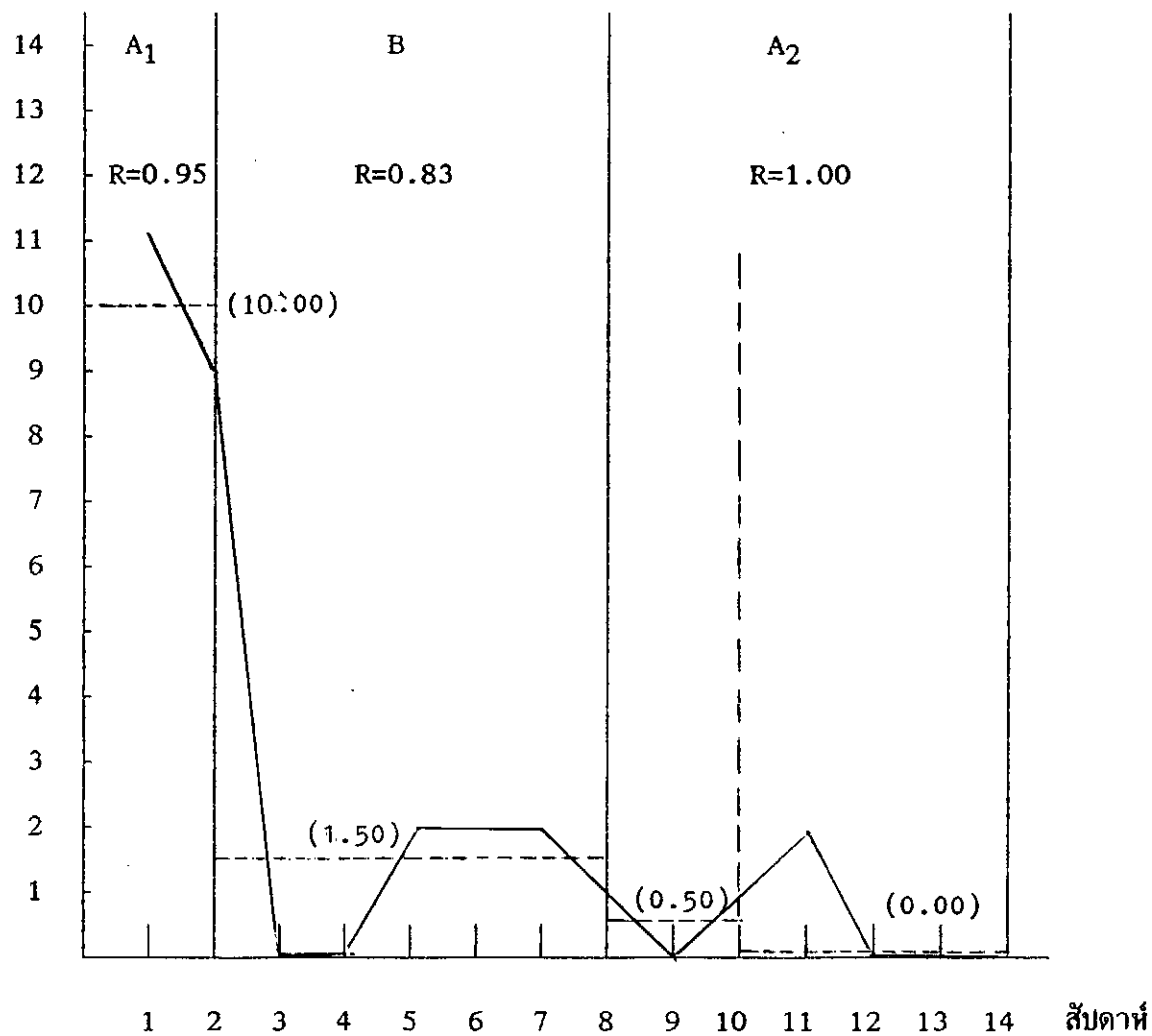
ความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน

- _____ ค่าความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนในแต่ละสัปดาห์
 ----- ค่ามัธยฐานของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนในแต่ละช่วง

ภาพประกอบ 12 ความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนคนที่ 2 ในกลุ่มทดลองที่ 2
 ตลอด 3 ระยะ

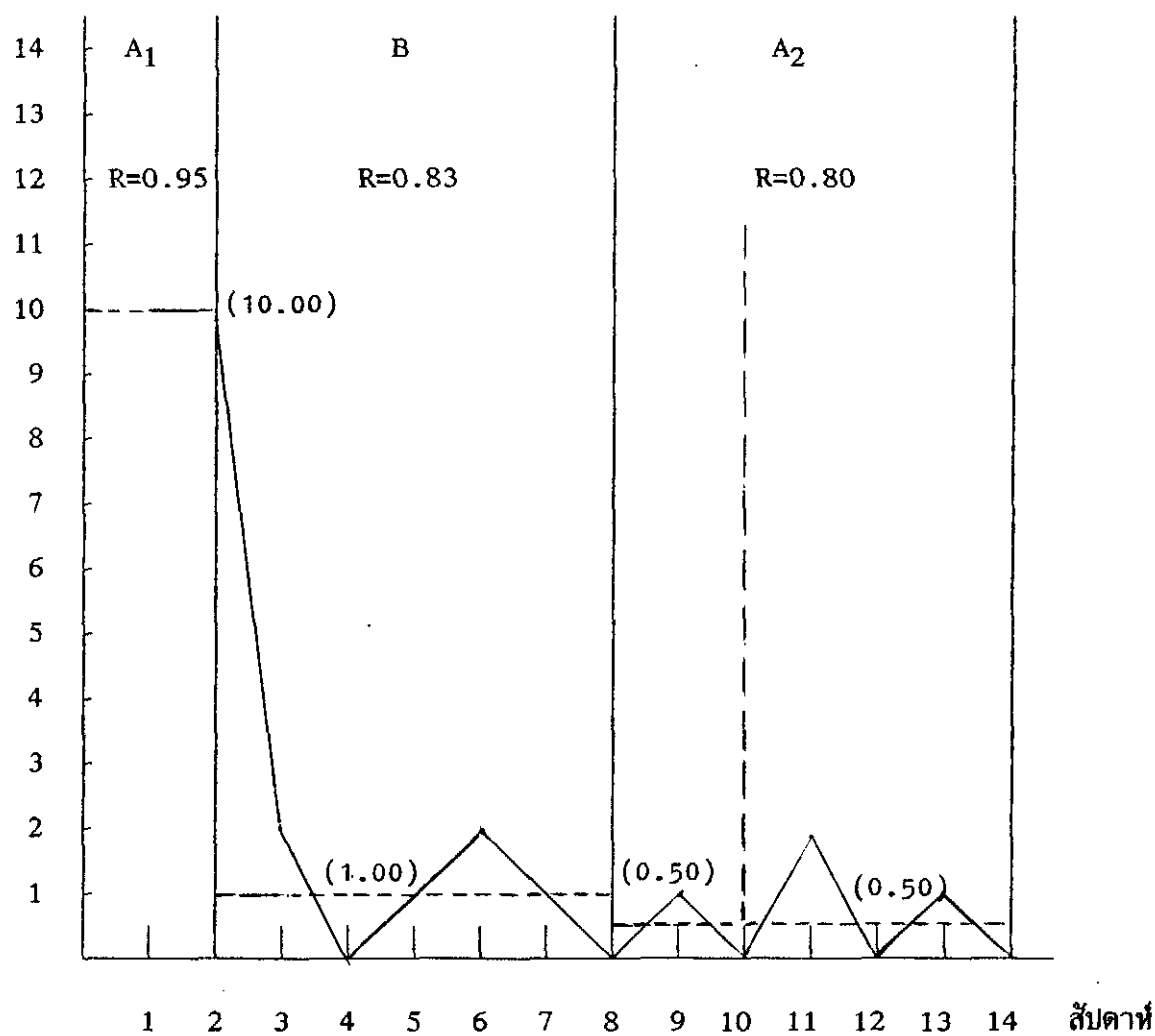
ความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน

- _____ ค่าความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนในแต่ละสัปดาห์
 ----- ค่ามัธยฐานของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนแต่ละช่วง

ภาพประกอบ 13 ความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนคนที่ 3 ในกลุ่มทดลองที่ 2
ตลอด 3 ระยะ

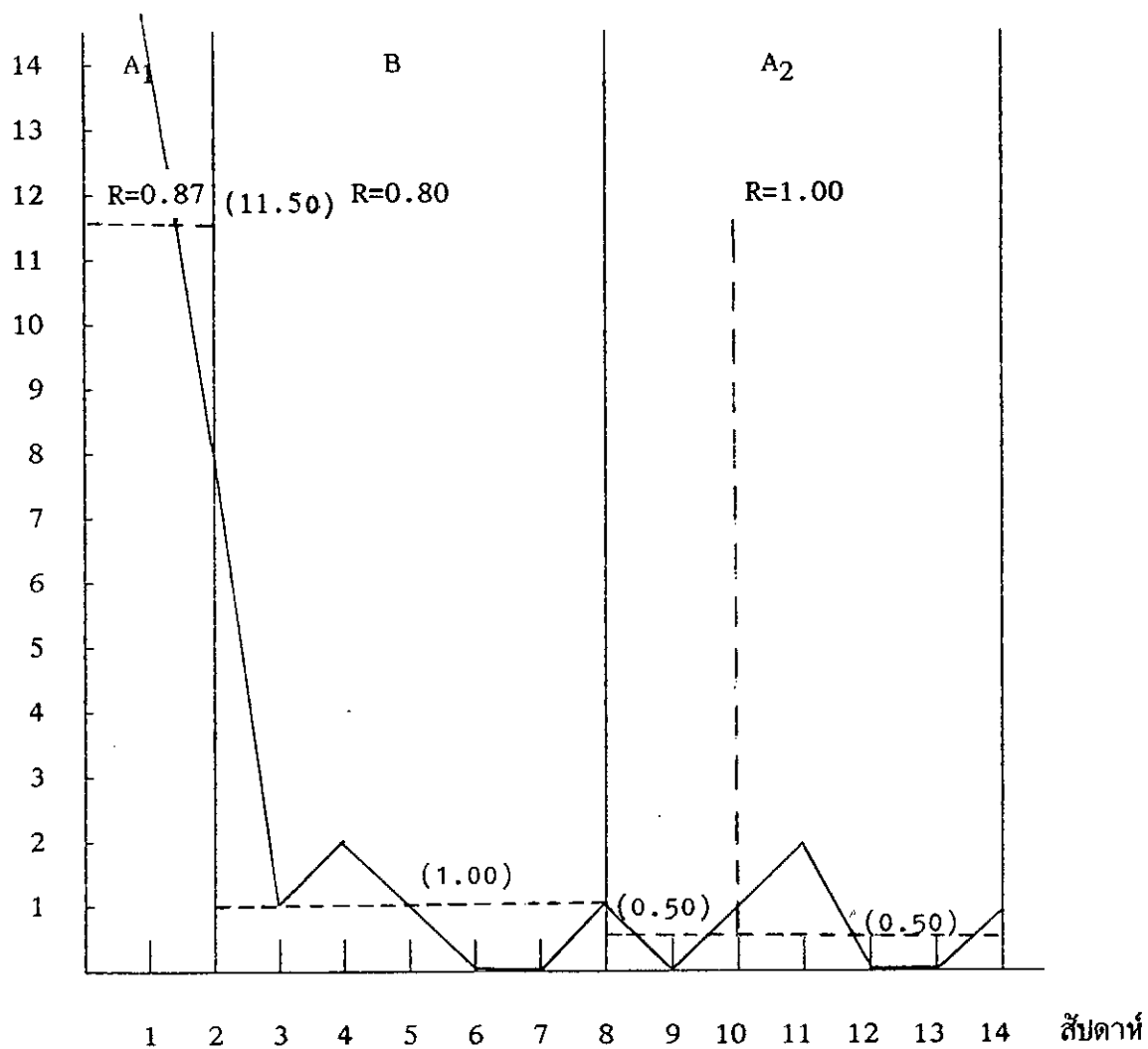
ความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน

— ค่าความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนในแต่ละสัปดาห์
 ---- ค่ามัธยฐานของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนในแต่ละช่วง

ภาพประกอบ 14 ความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนคนที่ 4 ในกลุ่มทดลองที่ 2
 ตลอด 3 ระยะ

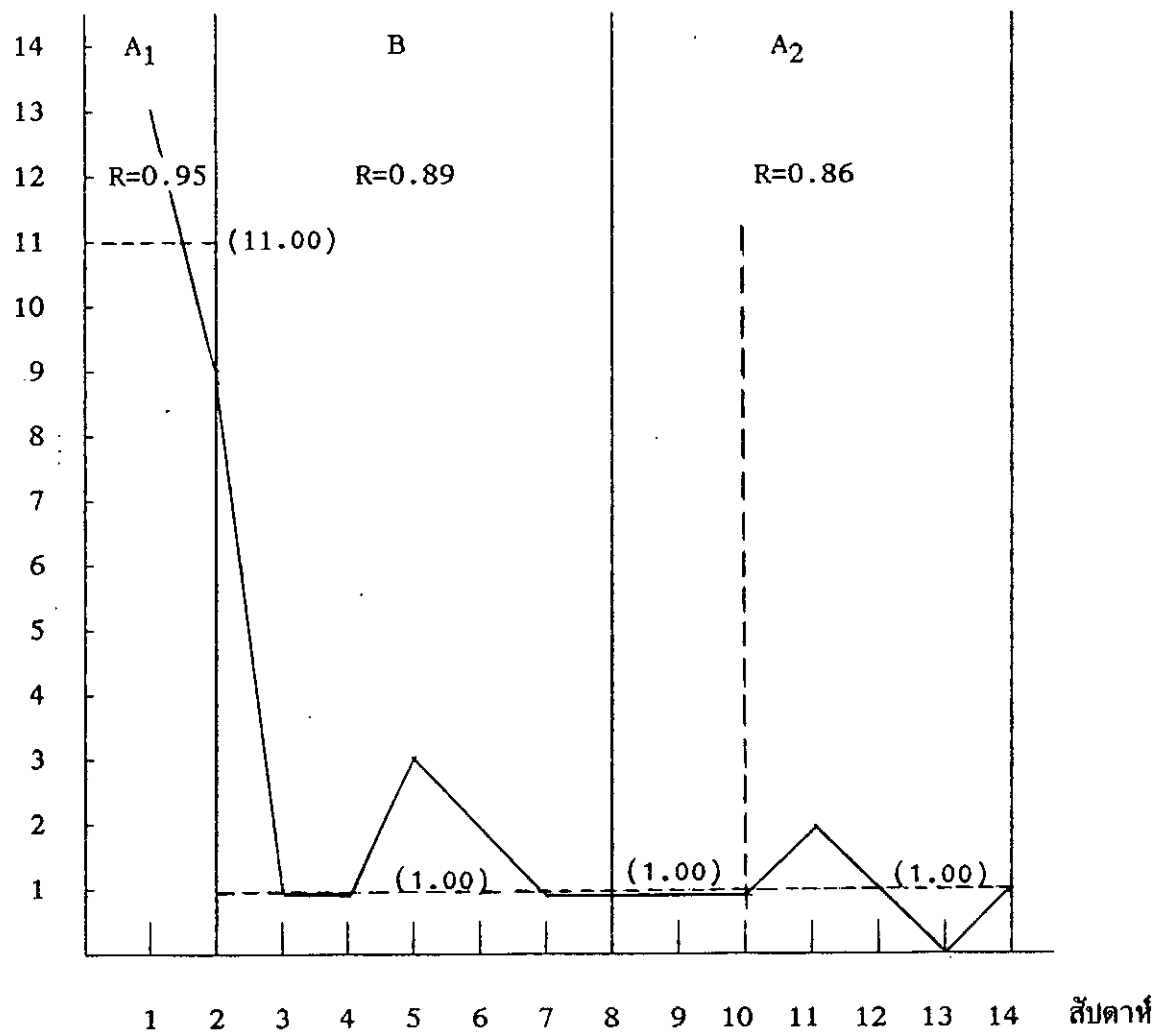
ความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน

- _____ ค่าความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนในแต่ละสัปดาห์
 ----- ค่ามัธยฐานของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนในแต่ละช่วง

ภาพประกอบ 15 ความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนคนที่ 5 ในกลุ่มทดลองที่ 2
ตลอด 3 ระยะ

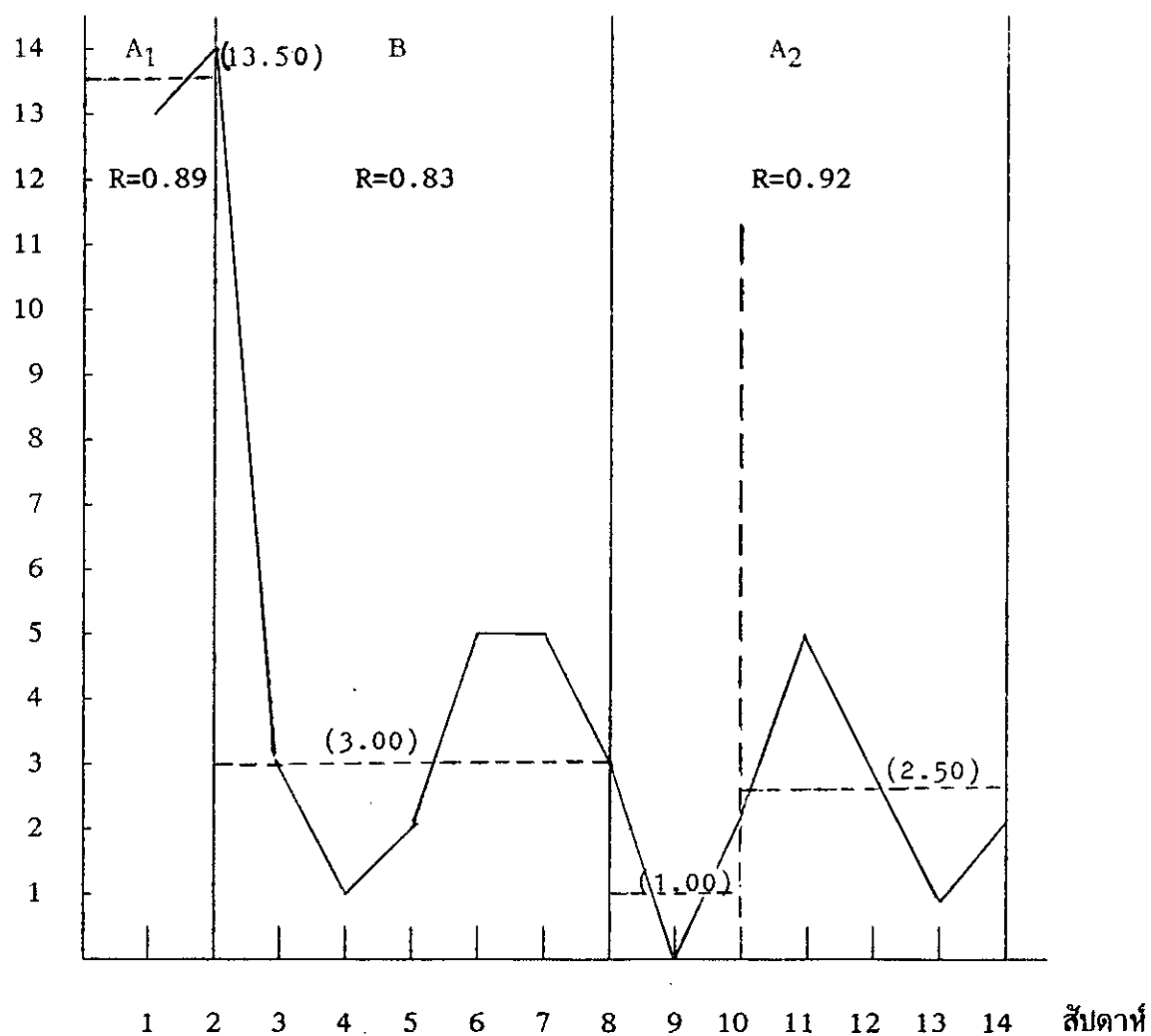
ความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน

- ค่าความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนแต่ละสัปดาห์
 ----- ค่ามัธยฐานของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนแต่ละช่วง

ภาพประกอบ 16 ความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนคนที่ 6 ในกลุ่มทดลองที่ 2
 ตลอด 3 ระยะ

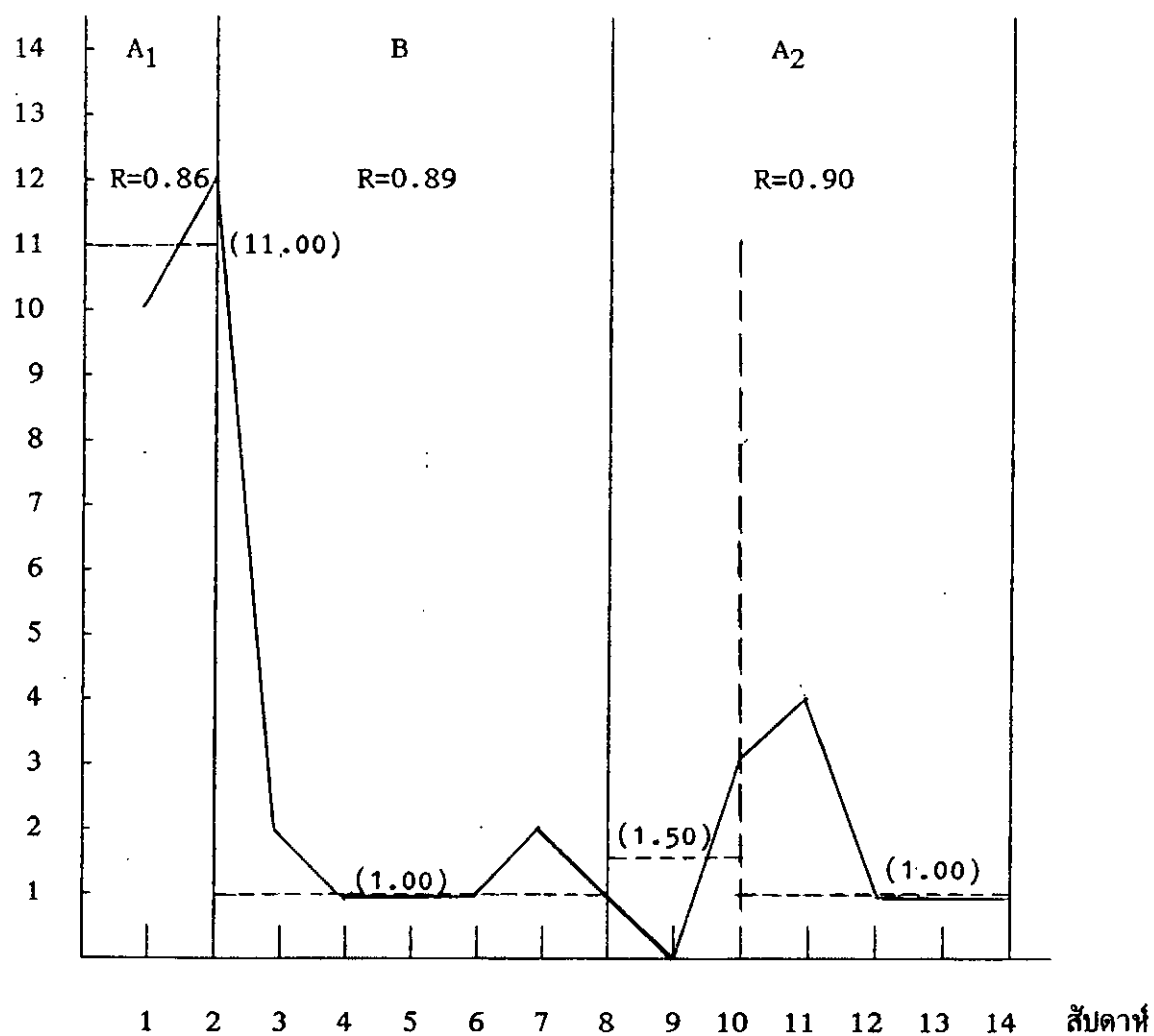
ความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน

- ค่าความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนในแต่ละสัปดาห์
 ----- ค่ามัธยฐานของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนในแต่ละช่วง

ภาพประกอบ 17 ความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนคนที่ 7 ในกลุ่มทดลองที่ 2
 ตลอด 3 ระยะ

ความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน

- ค่าความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนในแต่ละสัปดาห์
- ค่ามัธยฐานของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนในแต่ละช่วง

ภาพประกอบ 18 ความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนคนที่ 8 ในกลุ่มทดลองที่ 2
ตลอด 3 ระยะ

ตาราง 4 แสดงความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนเป็นรายบุคคลของนักเรียนในกลุ่ม
ทดลองที่ 1 ตลอด 3 ระยะ

ระยะที่	ลำดับที่	นักเรียนคนที่								มัธยฐาน
		1	2	3	4	5	6	7	8	
A ₁	1	7	6	9	7	12	8	8	10	8
	2	8	10	9	10	8	9	11	10	9.5
	มัธยฐาน	7.5	8	9	8.5	10	8.5	9.5	10	8.75
B	3	1	3	2	1	0	3	3	2	2
	4	0	0	0	0	0	0	1	1	0
	5	2	1	2	0	0	1	2	1	1
	6	0	0	0	0	0	0	1	1	0
	7	0	1	1	0	0	0	1	1	0.5
	8	0	0	0	0	0	0	1	1	0
	มัธยฐาน	0	0.5	1	0	0	0	1	1	0.25
A ₂	9	1	1	0	1	0	1	2	1	1
	10	1	0	1	1	0	1	3	1	1
	มัธยฐาน	1	0.5	0.5	1	0	1	2.5	1	1
	11	2	2	2	1	0	2	2	1	2
	12	1	1	1	0	1	2	4	2	1
C	13	1	1	1	0	0	1	1	1	1
	14	0	1	0	1	0	1	2	1	1
	มัธยฐาน	1	1	1	0.5	0	1.5	2	1	1

ตาราง 5 แสดงความถี่ของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนเป็นรายบุคคลของนักเรียนในกลุ่ม
ทดลองที่ 2 ตลอด 3 ระยะ

ระยะที่	ลำดับที่	นักเรียนคนที่								มัธยฐาน
		1	2	3	4	5	6	7	8	
A ₁	1	16	15	11	10	15	13	13	10	13
	2	11	14	9	10	8	9	14	12	10.5
	มัธยฐาน	13.5	14.5	10	10	11.5	11	13.5	11	11.25
B	3	2	2	0	2	1	1	3	2	2
	4	0	0	0	0	2	1	1	1	0.5
	5	2	2	2	1	1	3	2	1	2
	6	1	2	2	2	0	2	5	1	2
	7	0	2	2	1	0	1	5	2	1.5
	8	1	2	1	0	1	1	3	1	1
	มัธยฐาน	1	2	1.5	1	1	1	3	1	1
A ₂	9	0	0	0	1	0	1	0	0	0
	10	1	1	1	0	1	1	2	3	1
	มัธยฐาน	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	1	1	1.5	0.5
	11	1	1	2	2	2	2	5	4	2
	12	1	1	0	0	0	1	3	1	1
	13	0	0	0	1	0	0	1	1	0
	14	1	1	0	0	1	1	2	1	1
	มัธยฐาน	1	1	0	0.5	0.5	1	2.5	1	1

ตาราง 6 ผลการวิเคราะห์คะแนนพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1
 ในระยะก่อนและหลังการทดลอง

คนที่	คะแนนของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน		ผลต่างของคะแนน พฤติกรรมความ ขัดแย้งกับเพื่อน	อันดับ	R-	R+
	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง				
1	15	2	13	1		+1
2	16	1	15	4		+4
3	18	1	17	6		+6
4	17	2	15	4		+4
5	20	0	20	8		+8
6	17	2	15	4		+4
7	19	5	14	2		+2
8	20	2	18	7		+7
รวม					$\leq R=0$	$\leq R=36$

T = 0**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 7 ผลการวิเคราะห์คะแนนพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2
ในระยะก่อนและหลังการทดลอง

คนที่	คะแนนของพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อน		ผลต่างของคะแนน พฤติกรรมความ ขัดแย้งกับเพื่อน	อันดับ	R-	R+
	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง				
1	27	1	26	7		+7
2	29	1	28	8		+8
3	20	1	19	2		+2
4	20	1	19	2		+2
5	23	1	22	5		+5
6	22	2	20	4		+4
7	27	2	25	6		+6
8	22	3	19	2		+2
รวม					$\sum R=0$	$\sum R=36$

$$T = 0^{**}$$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 8 ผลการวิเคราะห์คะแนนพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนและหลังการทดลอง

คนที่	กลุ่มทดลองที่ 1 (ผลต่างของคะแนนก่อนและหลัง การทดลอง)	อันดับ	กลุ่มทดลองที่ 2 (ผลต่างของคะแนนก่อนและหลัง การทดลอง)	อันดับ
1	13	1	26	15
2	15	4	28	16
3	17	6	19	9
4	15	4	19	9
5	20	11.5	22	13
6	15	4	20	11.5
7	14	2	25	14
8	18	7	19	9
รวม		$\sum R_1 = 39.5$		$\sum R_2 = 96.5$

$$U = 3.5^*$$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 8 ค่า $U = 3.5$ เมื่อ $n_1 = 8$ $n_2 = 8$ ความน่าจะเป็นของค่า U ที่เปิดจากตารางมีค่าเท่ากับ 0.001 (นิภา ศรีไพรจน์. 2533 : 283) ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ตั้งไว้ .01 แสดงว่า กลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 มีคะแนนพฤติกรรมความขัดแย้งกับเพื่อนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล นายอรุณ หมั่นวงศ์
 เกิดวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2510
 สถานที่เกิด 104 หมู่ที่ 1 ตำบลจองถนน อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง
 สถานที่อยู่ปัจจุบัน 46/1137 หมู่บ้านพูกษา 3 ตำบลบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2530 พยาบาล โรงพยาบาลทหารเรือกรุงเทพ กรมแพทยทหารเรือ
 เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร
 พ.ศ. 2535 พยาบาล โรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้า กรมแพทยทหารเรือ
 เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร
 พ.ศ. 2538 นักจิตวิทยา ศูนย์บริการสาธารณสุข 4 ดินแดง เขตดินแดง
 กรุงเทพมหานคร
 พ.ศ. 2540 อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ เขตดอนเมือง
 กรุงเทพมหานคร

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2522 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 โรงเรียนวัดแดระ ตำบลจองถนน อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง
 พ.ศ. 2528 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
 โรงเรียนเขาชัยสน อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง
 พ.ศ. 2530 ประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตรระดับต้น
 โรงเรียนพยาบาล กรมแพทยทหารเรือ เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร
 พ.ศ. 2535 ประกาศนียบัตรรังสีเทคนิค สาขารังสีรักษาและเวชศาสตร์นิวเคลียร์
 คณะแพทยศาสตร์ราชมารชิตี มหาวิทยาลัยมหิดล กรุงเทพมหานคร
 พ.ศ. 2536 วิทยาศาสตร์บัณฑิต (จิตวิทยา)
 มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพมหานคร
 พ.ศ. 2540 การศึกษามหาบัณฑิต (วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา)
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร